

דרהבית

גיליון 51
שבט
תשפ"ד

ירושלים
שולם
P.P. 9539
עיתון רשום
לדואר ישראל

כתובת להחזרה
תחמוני 26
ירושלים

מעלת השורש

"כשהאדם צדיק
ובעל ענווה, ואיש מידות,
הנה זה מופת על אמו שהייתה
צנועה ובעלת מחשבה טובה,
ועל כן זכתה אליו,
כי הענף הטוב
יעיד על מעלת השורש"

(רבנו בחיי, ויקרא כ"ד)

16

בערוגה שלי

זאת שנתקעה על הכסא כאילו מרחו לה שם דבק שלוש שניות ובהתה באבלים שרצו מאד לאכול ארוחת צהריים בלי העיניים של כל העולם עליהם. | מבית ומחוץ

15

בנוס

הוא עומד, ונראה שזה הולך להיות ארוך. יש שקט מכבד בחדר, למרות שהדברים שהוא הולך לומר כנראה לא חשובים. | אשמורת

14

דור ה-M שלנו

הוא לא ענה, גם לא אמר כלום, רק בחן את השטח. ידעתי שהוא בא כי דאג לי, רצה לראות איפה אני ואיך אני שומרת על עצמי, בתור ילדה יתומה מגיל חמישה שבועות... | כתבה עיתונאית

- [04] **ד"ש | דף שמורה**
לאה ראם
- [05] **דפדפת**
תמר הלר
- [06] **בית ועד**
מדור הלכה
- [07] **אלופות**
הדסה גלזר
- [08] **תתחדשי**
חני מייערס
- [10] **דף קשר**
התגובות שלכן
- [11] **דף חדש**
אביגיל פראגר
- [12] **עבודה שבלב**
עולם התעסוקה מזוית שונה
- [14] **אור בקצה המנהרה**
רוחי ליכטנשטיין
- [15] **מבית ומחוץ**
שושי ברוידא
- [16] **יום יום במוקד**
אסתי כץ
- [22] **עוברת בשערים**
אסתר רוזנטל
- [24] **אשמורת**
תמר
- [28] **בחברה טובה**
חוי הימלמן
- [30] **בעצה אחת**
מתוך מדור הייעוץ
- [32] **דפי עבודה**
מירי ליפאר
- [34] **סיפור חודשי**
פנינה ליכט
- [36] **כשהילדים במטבח**
חוי הימלמן
- [38] **רגע ביום**
נ. ארי
- [39] **סלפי**
בתיה יונה

"היום קיבלנו 'שיעורי בית' בשבילך, אמא" נופפה הילדה במחברת יהדות מול פני. "אנחנו צריכות לכתוב סיפור שעובר במשפחה בנושא מסירות נפש. סבתות שמסרו נפש, משהו כזה... מה לכתוב?"

יש, אמנם, כמה סיפורים קבועים בקטגוריה של "סיפורים למחברות" שתמיד שמורים ומוכנים עמי כדי לשלוף אותם בשעת הצורך. אבל בשעה הומה ועסוקה זאת של אמבטיות והשכבות, הכושר המוחי שלי לא נמצא בשיאו. "סיפורים על מסירות נפש?" שלפתי ספונטנית בתגובה, ידי נוטפות סבון, "למה צריך לחפש סיפורים כאלה? אנחנו לא מגדלים אותך במסירות נפש? ההורים שלי לא גידלו אותי במסירות נפש? רק תסתכלי מסביב, התשובה נמצאת לך בכל מקום..."

"הייתי רוצה לומר לך יותר מזה" המשכתי במחשבתי את השיחה, על רקע רעש המים הזורמים. "להסביר לך שאין היום אף יהודי אחד בעולם, שמסתובב פה חי וקיים, שמח ומאמין ומקיים מצוות- שלא מסרו עליו נפש. אין יהודי אחד שנמצא פה היום איתנו שאין לו סבתא שבכתה עליו, שהתאמצה, שויתרה, שהחזיקה חזק בחיים ובתורה בכוחות לא לה. יש סיפורים שיש להם צבע ועלילה ואפשר לספר אותם, יש סיפורים ששרדו והגיעו עד אלינו, ויש רגעים בלי דרמה ובלי מילים שאף אדם לא ידע עליהם לעולם. אבל אין לי ספק שהם היו. לא יתכן לעבור את כל מה שעם ישראל עבר, בכל הארצות ובכל הדורות, לשרוד ולהגיע עד לכאן, להסתובב במציאות של היום כיהודים שלמים ומחוברים לתורת הנצח- בלי אמהות שמסרו על זה נפש".

אל דאגה. הילדה לא ויתרה, כמובן, והלכה לישון כשבמחברתה רשום לפרטי פרטים סיפור הרואי עם הוד קדומים. אך אני נשארת שם לשקם את ההריסות כשכולי אפופה במחשבות. הילדים שלנו שנולדו וגדלו על מצע מרופד, נוח ומותאם, לא יכולים לתפוס את החריש העצום שעשו הדורות הקודמים להם, כדי לזכות להגיע למצב כזה. המציאות שלנו כציבור פורח ב"ה, כעולם תורה חי ומשגשג, לא נמצאת בחלל ריק. אם יש היום בעץ החיים של עם ישראל ענפים רבים וטובים כל כך, ההולכים ומתפשטים עוד ועוד ועושים פירות, הם בעצמם העדות המדהימה על מעלת השורשים. הזרעים שהם זרעו, הדמעות שהם דמעו, הרגעים בהם התגברו- הם שזורמים לנו בדם, הם שהפכו לחלק טבוע בד.נ.א שלנו.

ימים לא פשוטים עוברים על עם ישראל. בעת כזו של חורף, של רוחות סערה וגשמים צולפים, חוזק העץ נמדד באיכות שורשיו, בעומקם ובחוזקם. גם בתקופה כזו עת ניסיונות קשים עוברים עלינו ברוח ובגשם, מבפנים ומבחוץ, אנו מוצאות בתוכנו את הכוח לעמוד איתן ולא ליפול. הקיום שלנו אינו שטוח, לא מתחיל מפני השטח ומעלה, אלא נובע עמוק עמוק מבפנים.

הפעם נתנו גם לכן, קוראות יקרות, שיעורי בית. ביקשנו מכן לפתוח מגירות, להעלות זכרונות ולשתף אותנו בהתמודדויות שעברו האמהות שלכן בשוק העבודה. הסיפורים ששלחתן היו מופלאים, מרתקים ומחזקים! חלק מהם מוגשים כאן לפניכם בכתבה המאלפת - "דור האם" מאת אסתי כץ. לא פלא כי מדמויות הוד שכאלו צמחו לנו הגיבורות של ימינו- נשות קהילת 'שמורה'.

זו כתבה שמדרבנת לפנות לאבא ואמא, לסבתא ולסבא, ולשאל אותם- מה נתן לכם את הכוח? איך עברתם אתם את ניסיונות החיים? מוזמנות לקחת לדרך תובנות ומילים של כוח, גם אם פשוטות וקצרות לכאורה, אך עמוסות בתוכן ורבות במשמעות. עבודה רבה יש לפנינו. השרשרת ההיסטורית של עם ישראל ממשיכה להתגלגל, ולדורות הבאים - אנחנו השורשי!

בברכת חורף
בריא ומבורך,
בשורות טובות וישועות לכלל עמ"י
וקריאה נעימה ומועילה-
המערכת

הפקה ועריכה:

'שמורה' -
קהילת העובדות החרדיות

עורכת:

אביגיל פראגר

עורכת גרפית:

עיצוב ועימוד:
ברכי גוזי

עיצוב שער:

ברכי גוזי - AI

צילומים:

leonardo.ai,
Depositphotos,
Shutterstock,
pexels, unsplash

תגובות, שיתופים,

בקשות והצעות

ניתן לשלוח לכתובת:

magazine@shmura.org

לתרומות:

--

העברה בנקאית:

בנק מזרחי-20 | סניף 563
מספר חשבון 101744
על שם שמורה

--

בטלפון: 02-5474373 | שלוחה 2

פרוטוקול

דממה של הזדהות, דממה של כאב. כאב על המצב, כאב על האילוף, כאב של צער הגלות הקשה שאנו כולנו מצויים בתוכה.

ואז הרגשתי ששם הקב"ה מילות בפי, וזה מה שעניתי לה: יקרה, תודה רבה על המילים המרגשות, אבל אני רוצה בכל זאת להפחית מעט מעוצמת הקרדיט שנתת לשמורה.

שמורה לא פועלת בעולם 'ללא פרוטוקולים'. אצל יהודי, אין מצב של 'ללא פרוטוקולים'...

יש לנו את התורה הקדושה, את גדולי ישראל, והכי חשוב - את החיבור והקשר לבורא עולם!

זהו הפרוטוקול הכי יציב, הכי שריר והכי קיים שיש! הנסיסיונות, הבלבול, הגלים המאיימים, הכל רק תפאורה... רק מציאות וירטואלית...

כשאנחנו יודעות בכל רמ"ח ושס"ה כי 'ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו" - הכל נהיה הרבה יותר קל.

אנחנו כולנו כאן בשמורה, בסך הכל, קהילת חברות שמבקשות את החיבור הזה.

ברגע שיש לנו חיבור - יש לנו הכל! נכון! הנסיסיונות קשים, האתגרים גדולים, הבלבול מטשטש והחושך שורר כמעט בכל פינה,

אבל - בורא עולם, הטוב והמטיב, האבא הרחמן - איתנו פה!

גם בתוך הקושי, גם בתוך ההסתרה, גם בתוך המתקפות הכי קשות.

אשרינו אשרינו אשרינו שזכינו - ואף פעם אין לנו מצב ש"אין לנו פרוטוקולים"!

לפעמים צריך לחפש, לפעמים צריך להתאמץ, אבל זה תמיד קיים!

אפשר למצוא את הכלים להתמודד באלף דרכים. בין השאר, גם 'ארגון שמורה' זכה ויש בו ערוצי הנגשה מגוונים לאותם 'פרוטוקולים נכספים'. אבל בכל מקרה, בין אם דרך שמורה ובין בדרכים אחרות -

תמיד חשוב שנדע, ובעיקר נרגיש - שיש לנו את זה. מאחלת לכל אחת ואחת, למצוא את מה שמתאים לנשמתה, ואת שורשי יניקתה

להזין את עצמה - מהשורש ועד פסגת הצמרת ולזכות שגם עליה יאמר: "והיה כעץ שתול על פלגי מים, אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא ייבול!"

הלוואי ונעבור בקלות את הימים הקשים הללו, ונזכה יחדיו לגאולה השלמה, לימים אשר מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים....

במהרה בימינו, אמן ואמן!! שלכן, לאה

בלי פרוטוקול מסודר | מזוית אישית של בעלת האמירה, דבורי כהן מנתיבות

במהלך החודש האחרון יצא לנו לבקר במגוון אזורים בארץ. אזורים בהם עד היום 'שמורה' היתה יותר וירטואלית, ופחות נוכחת פיזית. האמת, אפשר לייחד טור על כל מפגש ומפגש - כל כך הרבה דברים מיוחדים קורים שם, בהזדמנויות הללו של F2F, שבאמת קשה להחליט על מה מהם לכתוב.

אבל אחרי הכל, לתושבות 'נתיבות' מגיע עדיפות, כך שאני אפילו לא צריכה להגיד שזה היה הכי מרגש לפגוש אותן (אם כי, זה באמת היה...)

פגשתי שם 'שמורה' יקרה העובדת במקצועות טיפוליים. עוד לפני שהתחיל סבב כלשהו, היה לה חשוב להגיד כמה מילים. או כמו שהיא אמרה את זה: "באתי לכאן כדי להגיד לך משהו שיושב לי על הלב..."

ואלו היו דבריה: "כתושבת נתיבות המתעסקת עם ילדים מכל ישובי העוטף, יש משפט שחוזר על עצמו המון. אני שומעת כל הזמן את המשפט "אין לנו את הפרוטוקול למצב הזה!" בעוד שכל מקרה טיפולי רגיל, יש לו כבר תוכנית התמודדות סדורה, הרי המצב היום מזמן לנו מציאות שאף אחד מעולם לא נערך אליה..."

אין פרוטוקול למצב של ילד שהיה בשבי... אין פרוטוקול להתמודדות ילדה שהוריה נשרפו מול עיניה... אין פרוטוקול לישובים שלמים (שכמעט) נכחדו... המצב הכל כך כאוטי, הקסטרופה ששלחה זרועות לכל מקום... לכל התרחישים הללו, פשוט אי אפשר היה להיות ערוכים..."

"אין לנו פרוטוקול טיפול למה שקורה כאן" - זה מה שאומרים כל אנשי המקצוע שוב ושוב. וכשאני שומעת את ה"האין לנו פרוטוקול טיפולי", אני חושבת שבעצם זה המצב היום... לא רק ביישובי העוטף ובעידן מלחמת חרבות ברזל. אני מרגישה שבדור שלנו, אנחנו נמצאים כל העת במערכות כל כך כבדות מבחינה רוחנית. הגבולות נפרצים, מחבלים חמושים חודרים ישירות לתוך ה"ישובים המוגנים שלנו", כל כך הרבה נשמות נופלות חלל... מערכה כל כך כבדה וחרבות הננעצות בבשר החי..."

ואנחנו, נשות ובנות ישראל, בתוך כל הכאוס הזה, נאלצות לעזוב את המרחבים המוגנים שלנו ולצאת לשטח. לפעמים שטח אש, לפעמים שטח אויב, ולפעמים סתם שטח חשוף וללא הגנה...

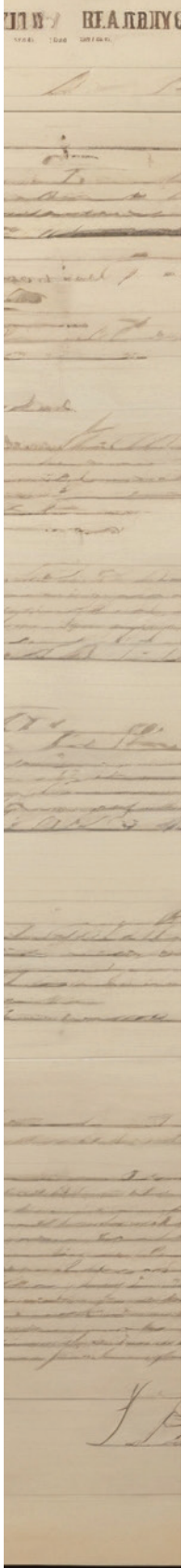
ותחת כל מתקפות הארטילריה הכבדה - להצליח, בס"ד, לשוב הביתה בשלום.

למצב הכל כך קשה הזה, "אין לנו פרוטוקולים" אלו נסיסיונות שמעולם לא חווינו, ואי אפשר היה להיערך להם.

ואני מרגישה, סיימה את דבריה בחום ובלהט, אני מרגישה ש'שמורה' נמצאת כאן - במקום הזה בו אין פרוטוקולים!

ועל זה באתי לכאן כדי להביע את תודתי - תודתנו!"

היא סיימה את דבריה, ובחדר היתה דממה.

דרושה מועמדת

דרושה מועמדת
ל'אשת מופת'.
דרישה:
עמקים
וחבור.
צנועה.
מהשרש
יום חל הוא לה
קדש
מחשבה לה טובה
ודבור.

שחולמת על ישר,
צדקות, ענוה
ובאפן כללי
שחולמת.
בלב שמלא עד גדותיו
אהבה -
שרשית, חמימה,
מרוממת.

למשרת אמהות
שאין טוב ממנה
למען הבוס
היחיד.
לשאת בה כנף.
למען הענף
הטוב.
שביבוא
ועיד.

מחכים לה דורות
של אנשי המדות
ומופת. וגדלה. וקדשה.
מחליטה להגשים
עבודת שרשים:
מעמדת להיות
האשה!

ברכת מזל טוב חמה ונרגשת

לנחמי טולדנו היקרה
המתנדבת המסורה
אשר תמיד נרתמת בנעימות,
במסירות ובכשרון לכל דבר שבקדושה
ממייסדות "יקיר לי", מנהלת טלמרקטינג,
ומנעימת זמר באירועי השמורה
לרגל בואך בברית האירוסין
בשעה טובה ומוצלחת!
ברכת השמורה שלוחה לך
שתזכי לבנין עדי עד, ולדורות ישרים ומבורכים
לחפאת המשפחות הנכבדות!

ברכת מזל טוב

למתנדבת היקרה לאה לסקר
מצוות עריכת התגובות של "אישי לשלישי"
לרגל הולדת הבן נ"י!
תזכו לגדלו לתורה, לחופה ולמעשים טובים
ותרוו רוב נחת ממנו ומכל צאצאיכם!

מתנה מצוות מעורב

שאלה

אני עובדת במקום עבודה מעורב (חרדי- דתי-חילוני, וכן גברים ונשים). יש לי חברת צוות שילדה, וכאשר אני ילדתי היא אספה מכל הצוות כסף למתנה עבורי. אני עובדת בצמוד אליה וממש מתבקש שאני אהיה זו שתארגן לה מתנה ללידה. אני מרגישה שזה לא יפה אם לא אאסוף עבורה אחרי שהיא אספה עבורי, ואולי אפילו יהיה לה קצת תרעומת כלפי. האם לאור כל זאת, מותר לי לארגן עבורה מתנה מכל הצוות, כאשר חלק גדול ממנו הוא גברים?

אסור לגבר זר לתת מתנה לאישה משום שהדבר גורם לקירוב דעת. (בין הטעמים שכתבו הפוסקים לאסור משלוח מנות מאיש לאישה ומאישה לאיש, הוא שאין לגרום קירוב דעת בין איש לאשה). אמנם כאשר המתנה אינה אישית אלא מקבוצה גדולה של אנשים בכדי להביע השתתפות בשמחה, אין כ"כ קירוב דעת ואי אפשר לאסור את זה. כמוכן גם זה לא הכי רצוי, ואם היה שייך היה ראוי שיאספו כסף למתנה רק מהנשים שבצוות או שלא יאספו כלל, אך היות ובנידון הנוכחי האפשרויות הנ"ל לא רלוונטיות, היולדת מצפה למתנה מכל הצוות ועלולה להיפגע, א"א לאסור דבר שמותר ע"פ הדין, ומותר וגם חובה לאסוף כסף למתנה הגם שחלק נכבד מהכסף יהיה מהגברים.

יחד עם זאת, אם שייך ראוי לכתוב בדף הברכה שהמתנה היא מהצוות מבלי לפרט שמות. אמנם אם אין ברירה (כגון שלא כולם משלמים ואלו שכן משלמים יקפידו אם לא יזכירו את שמם) אפשר להתיר לפרט שמות, כיון שהמתנה ניתנת מהרבה אנשים יחד עבור השתתפות בשמחה ולא לשם קירוב דעת.

מתן הערכה לעובדים

שאלה

אני ראש צוות ותחתי יש כמה עובדות וגם עובד גבר אחד. אחת לשנה מתקיים אצלנו בעבודה הליך של הערכת עובדים. המטרה בזה היא לתת לעובד משוב על העבודה שלו - במה הוא טוב ובמה עליו להשתפר. עלי למלא על כל עובד מסמך דו"ח שעובר להנהלת המשרד, ואח"כ לשוחח עם העובד על מה שכתוב במסמך. באיזו צורה מותר לכתוב במסמך? מה מותר להחמיא לעובד ומה אסור?

אסור לגבר ואישה זרים לדבר על דברים שאינם לצורך (דברים בטלים) גם אם אין בדברים דברי חיבה, וכל שכן שאסור להם לדבר דברים המביאים לידי קירוב הדעת.

בנידון השאלה, מותר לכתוב באופן ענייני על מיומנות בעבודה, מוסר עבודה, סיוע לחבריו בעבודה וכדומה, כיון שזה בגדר דיבור לתועלת. ומותר לשלוח את הדו"ח וגם לדון עליו אח"כ עם העובד, ולדווח לו באיזה תחומים מרוצים ממנו, ובאיזה תחומים מצפים ממנו להשתפר.

אמנם יש להימנע מלשבח את מידותיו הטובות של העובד ואת היותו אדם נוח ונחמד, כיון שדברים אלו עלולים להביא לקירוב הדעת בין הכותבת לעובד. (אם התחום של העובד הוא יחסי ציבור, ואחד מכישורי העבודה הנצרכים לזה הוא נחמדות, צריך להזהר ולדקדק בניסוח כיצד לשבח את העובד מבלי לגרום לקירוב הדעת).

בחנו את עצמך לפי האלף בית
והפעם בנושא הגיליון- שורשים

שלקט את כולם ל...

ע

ודאי גם את, התבקשת להרשים
להגיש למורה ...
לראיין את הסבתא, אולי גם את
הסב, ולכרוך הכל לספר עב

פ

"מגדיל עשב מר כגידין שהן מרים"

צ

קרוב וליד באב אל וואד

ק

איזו מצווה שורשיה מתחילים
בסיבת "דרך בני מלכים"

ר

אם המלכות השורשית

ש

טמון באדמה מכאן ומכאן
ש. הרוח באה ועוקרתו כי...

ת

למקש ולמלכד- נשמע עדכני
בעברית יש להם שם, זהו שורש....

ה

ההפך מההוצאה- מה התוצאה?

ט

טיפול יסודי, לא דווקא אצל רופא
שיניים

ו

סלרי, פטרוזיליה ובצל הינם

כ

שורש מצרים

ל

נטיעה ועקירה בדיבור אחד

ת

שתיים או שלוש?
מחלוקת בינו לרש"י הקדוש

נ

חסר קצוות

ס

"אם אין קמח אין תורה"
אמרה זו נאמרה
על אחד מגדולי המפרשים

א

במגילות, באחת מהחמש
באופן חריג היא של חמש

ב

הענף הטוב עליו יעיד
כך רבנו ... לנו הגיד

ג

הנצר מהשורש, והחוסר מהיכן?

ד

אותו שורש בהיגוי שונה
מהלכות שבת אותם נחזור ונשנה

ה

עבדי יעקב, אל תירא
כך גם נקרא בשבת "שמות"
בהפטרה

ו

עברי לאות נ
איך שלא תקראי את זה
תמיד תהיי בין הנותנים

ז

40 יום, הפרשת חלה, נשמת
ל... משורש נשמת

הפסיו לקרוא, ורוצי להכין פֶּעֶקְלֶאָךְ...

שהם שמחים ביום של דין. יצא הדין כאשר יצא, ובלבד שיראו הכל שיש דין ויש דיין. ומפני שישראל אוהבים דין ושמחים בו, לכן הם יוצאים זכאים בדין.

מידה כנגד מידה- שבת שירה עיקרה הכרת הטוב. דתן ואבירם מפזרים לחם במחנה על מנת להטעות את עמ"י, ולהוכיח להם שגם בשבת ירד להם מן. אך הקדימו אותם הציפורים, ובאו לאוכלם מבעוד לילה על מנת שיאמנו דברי משה ושתהא השבת מקודשת. משום כך ראויות הציפורים ליטול את שכרן דווקא ביום שמזכירים את צדקתן, בפרשת בשלח.

דברים בשם אומרם- ציטוטים מוסריים מר' ישראל סלנטר, שיום פטירתו חל בכ"ה שבט:

"צרכיו החומריים של זולתי הם צרכיי הרוחניים".

"הרוצה להתרומם על הזולת אין לו לכרות בור לחברו, כי אם להקים רמה לעצמו".

"האדם משול לציפור. הציפור יכולה לדאות מעלה מעלה, בתנאי שתניע כנפיה בלי הפסקה. אם היא מפסיקה לרגע, הרי היא נופלת וצונחת למטה. כן הוא האדם..."

מזל החודש - דלי, על שם הכתוב: "יזל מים מדליו וזרעו במים רבים" (במדבר). כיון שבשבט כבר יצאו רוב גשמי השנה, הבורות מלאים והמים בהם עולים. הדליים שואבים ממרומי הבור ולא ממעמקיו, וכשהם יוצאים מן הבור עדיין מימיהם נוטפים מדפנותיהם שבחוץ.

ישראל עם סגולה- הדלי מסמל הוצאת מים חיים, זוהי התורה, מבארם של האבות הקדושים. דלי- אותיות ילד. יש כוח בחודש זה להעניק לילד את המשך התורה וקיום המצוות. חודש זה הוא זמן מסוגל לארוז יפה לילדים "פעקלאך של תפילות" מלב חם של אמא יהודיה.

מנהג ישראל דין הוא- משנים ביום ט"ו בשבט משאר הימים. נוהגים בו קצת יו"ט, נוהגים להרבות באכילת פירות ארץ ישראל, ולהדר לאכול פרי חדש כדי לברך עליו 'שהחיינו'.

מה בין ראש השנה של ט"ו בשבט, לראש השנה בא' באלול? כך היא מידתו של הקב"ה, שבכל תחילת הצמיחה של כל אחד מברואיו- הוא סוקר את כל עתיד סוף כל מעשיו ואז עת תפילה היא לבקש על הצלחתו. התורה ממשיחה את האדם לעץ השדה, ולכן ט"ו בשבט הוא מעין יום דין גם לאדם שנמשל לעץ. זהו אופיו של עם ישראל,

אשא זיני אן מהוריי'...

משה רבנו שואל את הקב"ה: 'האנוכי הריתי אם העם הזה?' איך אתה רוצה שאשא אותם? בעל ה"אמרי אמת" מוסיף על כך ותמה- ואם היית מוליד אותם, האם יכולת אז לשאת שש מאות אלף איש? מה כוונת השאלה?

והתשובה מופלאה- אם משה רבנו היה מוליד אותם, אין שאלה. ברור שהיה מצליח לשאת אותם! אב ואם יכולים להגיע לדברים נשגבים ועצומים בחינוך, רק צריכים להיות מודעים לכוח זה...

הגאון המקובל רבי יעקב עדס שליט"א מגולל סיפור מדהים ששמע מסבו הגאון רבי דב כהן זצ"ל:

רבי דב נולד באמריקה ואמו החליטה כי מוטב שילמד בארץ ישראל. ואכן, מיד לאחר היותו בר מצוה עזבה במסירות נפש את משפחתה ועלתה עמו על אוניה לארץ. אך כשהגיעו, סרבו לקבלו בישיבות מכיון שלא התאים לרמת

הלימוד בארץ ביחס לבני גילו. הדבר שבר את אמו מאד, אך היא לא ויתרה ודאגה לסדר לו תלמידי חכמים חשובים שיקדמו אותו בגמרא באופן פרטי, כשהיא נשאת יחד אתו בארץ לעקוב אחר התקדמותו. רק לאחר כשנה נסעו שוב ליישיבת 'חברון' בתקווה שהפעם יוכל להתקבל. הסבא מסלבודקה, שהיא רציית שלו חל בכ"ט בשבט, כבר שמע על הנער מרבותיו, והיה אחוז התפעלות ממסירות נפשה של האם בכל העניין. לכן הוחלט לעשות מאמץ ולקבלו למרות שהיה צעיר מאד.

הסבא מסלבודקה הזמין את האם לשיחה על עתידו של הנער. היא הגיעה, אך שלא כדברי השליח שאמר לה בשם הסבא להיכנס לחדרו- היא נעמדה בפתח בלבד בלא להיכנס. הסבא מסלבודקה חשב שאולי לא הבינה את דברי השליח, וקרא לה בעצמו שתיכנס לתוך החדר. אבל היא נשארה בשלה ולא נכנסה. ולא זו בלבד, אלא גם העמידה לפניה את בנה הנער שישתיר אותה מהסבא וכך התחילה לדבר עמו.

של הסבא לימוד ששווה שנים רבות!

לאחר שעבר עוד זמן מה ור' דב ראה את יראת הכבוד הנוראה שיש בישיבה לסבא, התפלא מהיכן לקחה אמו את האומץ לא להתייחס להוראתו ולגערות התלמידים, והיא הסבירה לו: אם היית מכיר את יראת השמים שראיתי בבית הורי, היית מבין זאת היטב. (ר' דב סיפר שאביה, רבי צבי הירש רובינסקי ז"ל נפטר בהיותה נערה צעירה מאד, אבל מכל מקום החינוך שהשריש בה ליווה אותה כל ימי חייה. והדגיש שרואים מזה כמה מועיל כבר מגיל צעיר לחנך את הילדים היטב היטב).

לקראת חזרתה של אמו לאמריקה, אמר לה ר' דב: עם כל קושי הפרידה, אני שמח לפחות שכל הטרחה העצומה שטרחת עבורי במסירות נפש, במשך יותר משנה, כעת מסתיימת ואת פטורה מלהמשיך בה.

ואילו היא השיבה לו בהתרגשות ובדמעות: "טעות בידך. אחרי מה שאמרת לי בשם הסבא מסלבודקה, גם כשאני באמריקה עדיין מוטל עלי לדאוג כל הזמן לחינוך שלך, אם העתיד שלך כל כך תלוי בצניעות שלי".

התלמידים שהיו שם כעסו על כך מאוד, שכן מלבד שהסבא היה קדוש עליון, גם היתה הנהגה בישיבה שבשום אופן לא עוברים במשהו על דבריו. כולם היו נשמעים לו באופן מוחלט, אפילו רבנים חשובים. והנה באה האמריקאית הזו ורוצה כביכול ללמד אותו פרק בהלכות שמירת העיניים... הם גערו בה בחומרה רבה אך היא התעקשה, למרות שידעה שכל עתידו של בנה תלוי לכאורה בהוראות של הסבא מסלבודקה, ומי יודע מה יהיו התוצאות על החוצפה הזו.

אך כשיצאה משם, הסבא - בהיפוך מדעת התלמידים - השתומם מאוד מדרגתה הגבוהה, שכל כך נזהרה והתעקשה שלא לגרום איזה שהוא חסרון לפי הבנתה בקדושתו, והגיב על כך: "אם כך היא מתנהגת, עתיד להיות מהבחור הזה עוד דברים עצומים לעם ישראל". לכן ביקש שיסדרו לו את טובי הלומדים שבישיבה שיקדמו אותו ככל יכולתם, והשגיח באופן אישי אחר התקדמותו הרוחנית.

כשסיפר ר' דב לאמו ממה התפעל ביותר הסבא מסלבודקה, התרגשה מאוד ואמרה לו: אתה עתיד ללמוד כאן שנים רבות, אבל גם אני כבר למדתי כאן מדברים אלו

רק אחרון קצת, מה כבר קרה?

ימים רצופים שחטנו עולות. אחד הביא עולה חטאת וכל כך בכה, הייתי צריך לנגב עם סמרטוט את שלולית הדמעות..."

ואילו כהן ב' חוזר לביתו ומתאר לילדיו בהתמוגגות - "חבל שלא יכולתי להסריט לכם איך יהודי מתוודה על חטא. בלי כוונה הדליק אור בשבת, ותראו איזה ים של דמעות. הלוואי והיינו כך מתוודים על הרהור לשון הרע. ואחר הביא אלף עולות, איזו זכות, הסתכלנו עליו בכזו הערכה!"

סיפורה של מרים בת בילגה רמוז בפסוק "ובת איש כהן כי תחל לזנות". כאשר היא מבצעת בבת אחת עברה כהן חמורה אזי "את אביה היא מחללת", סימן שכך חונכה בבית אבא וספגה זלזול בקדושה. רבי שלמה קלוגר מסביר שאומנם ישנם רשעים שאביהם היה ירא שמים, ומחמת פיתויי היצר הרע התדרדרו לאט לאט, כמו שכתוב - "היום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך" וכו'. אבל אם אדם עושה פתאום בבת אחת עבירה גדולה, זה סימן לכך שגם אביו היה רשע. או כפי שסיכם הרב רוזנבלום: אם האבא "שומר מסורת", הבן כבר שומר משקל...

אז מהי באמת הסיבה שמשמרת בילגה נענשה? אלא ששתי הסיבות הן בעצם עניין אחד. אם משמרת בילגה משתתה מלבוא, הם מקרינים לילדים שהעבודה אינה נחשבת וממילא יבעטו במזבח. וכן להיפך - אם הילד רואה שלב ההורים חם לדברים שבקדושה, הוא יושפע ויתחבר אפילו עוד יותר. אנו מוצאים אצל האבות דוגמאות רבות להשפעת החינוך והטמעת המידות בדי. אן. איי של ילדיהם, ההורים הם המעניקים את הכח לכל הדורות הבאים...

מעשה אחד קטן בשורש- השפעה עצומה על המון פירותיו של העץ!

מסופר על משמרת בילגה, אחת מ-24 משמרות הכהונה, שנקנסה על ידי חז"ל שתהיה לעולם בדרום, הלחימו להם את הטבעת ונאלצו להשתמש בסכינים של אחרים. כל זאת מכיון שהשתתה מלבוא, ומכיון שאיחרו נענשו. במקום אחר מובא מעשה במרים בת בילגה שהתחתנה עם יווני. כשונסו היוונים להיכל, נכנסה גם היא, בעטה במזבח ואמרה 'לוקוס לוקוס (זאב זאב), עד מתי אתה מכלה ממונם של ישראל ואין אתה עומד עליהם בשעת הדחק?' כששמעו חכמים בדבר, קנסו את אביה. ושואלים -מה הקשר, מדוע אבא שלה אשם? מביאה הגמרא משל - "מה שהתינוק מדבר בשוק, מאביו או מאמו שמע". אף זו, אם לא שמעה מאביה שהיה מבזה את העבודה, לא אמרה כן. ולכאורה מפליא, מדוע חושדים באביה ששירת בבית המקדש שדיבר כך?

הרב ברוך רוזנבלום מסביר בתיאור חי את רגע חזרתם הביתה של כהנים השבים לאחר שבוע רצוף של עבודה בבית המקדש. כהן א' חוזר, הילדים קופצים עליו ושואלים -

איך היה? והוא עונה -
תשאלו, לרגע אחד לא נחננו. אדם אחד הביא אלף עולות, היד שלי כואבת, שלושה

שורשים מבית אימי

הערב כשעלו הבנות כמקובל ל'הדרן', שמתי לב שהיא מוחה שטף של דמעות. שאלתי אותה באירוניה: "אמא, למה את בוכה? מקודם היו קטעים כל כך מרגשים, על גטו לודז' בשואה, אז לא שמתי לב שבכית?" היא השיבה מיד: "על השואה בכיתי כבר המון, אבל עכשיו... כשהחומר האנושי הכי טוב בעולם עומד כאן לפני על הבמה - איך לא אבכה?" מה שנכון - נכון!

את שנות ילדותה ונעוריה עשתה בארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות, אך את ביתה היא ביכרה להקים עם אבי כאן בארץ הקודש. מעולם לא סגדה לקריירה, לתארים ולהשכלה - למרות שזו האוירה שבה גדלה. גם מאיתנו הבנות לא ציפתה לגדולות ונצורות בתחום הלימודי, אלא בקשה שנבצע את המוטל עלינו כפי כוחנו. עד יומה האחרון, כולל, היתה לה 'חברותא' קבועה עם אחי ללימוד הלכה יומית בשמירת הלשון, וגם בלי שלמדה בסמינר על בית של תורה וחיי תורה - ליעד זה חתרה תמיד בהתמדה, כי לשם כיוון אותה ליבה.

אימי ע"ה ליוותה אותי במסירות שרק אמהות יכולות לה מיום שהתעוררתי ועד ליומה האחרון, במשך שש וחצי שנים. היא הייתה מקריאה לי כתבות וספרים מעניינים, והיה לה טעם ספרותי מצוין. בעידודה ובתמיכתה חזרתי לעבודה צעד אחר צעד, ובחודשים האחרונים לחייה היא זו שבעצם עבדה איתי. ישבה ליד המחשב והקריאה לי כל מה שהייתי צריכה, כתבה, עבדה, שכתבה ומחקה - הכל לפי הצורך, בסבלנות שאין דומה לה.

ביום האחרון לחייה, כ"ד באדר ב' תשע"ו, עוד ישבנו יחד. ידענו שיש לה בעיה לבבית המצריכה ניתוח החלפת מסתמים, אך לא שיערנו שמדובר במשהו כה קריטי. היה זה יום ראשון למחרת פרשת שמני. לפני שהתחלנו בעבודה המשותפת היא סיפרה לי רשמים ותובנות בהם הרהרה בעקבות הפרשה. בין היתר אמרה לי: "הפרשה מספרת על מותם של שני בני אהרן, נדב ואביהוא, ועל תגובתו של אביהם במילים 'וידום אהרן'. אם אהרון הכהן היה חי בימינו, בוודאי היו מריצים לפתחו עובדים סוציאליים, פסיכולוגים, מטפלים רגשיים וכדומה כדי שיפתח את סגור ליבו... שידבר, שיוציא החוצה, שלא ישמור את הכל בפנים, כי זה לא בריא לנפש. אך במבט של תורה התגובה הכי מתבקשת היא - 'וידום אהרן', - כי מה יש לדבר כל כך הרבה?"

אלו היו המילים האחרונות שלה אלי, והם נצרכו בתודעתי לאורך ימים. הם פשוט גילמו אותה: "מה יש לדבר כל כך הרבה?"

באותו לילה הלכה אמא לבית עולמה בפתאומיות עקב הידרדרות מהירה במצבה הלבבי. מתוך ידיעה ברורה כי זהו רצונה, לא כתבנו על מצבתה שום מילות שבח או הלל, למעט משפט אחד שמספר עליה הכל, תמצית עבודת חייה של אישה עלי אדמות: "קמו בניה ויאשרוה, בעלה ויהללה". האין זאת?

וכך אמנם עשיתי עכשיו... ת.נ.צ.ב.ה.

יהי רצון שכל נטיעות שנטעו ממנה יהיו כמותה!

אמי מורתי ע"ה. אם היינו זוכים והיא עוד הייתה בינינו, אז ב"ט" בשבט השנה היינו חוגגים לה 71 שנים. אולם לא זכינו, לצערנו הרב נקטפה מאיתנו במיטב שנותיה לפני כשמונה שנים, והיא בת 63 שנים בלבד.

לא כתבנו עליה ספר וגם לא חוברת זיכרון להולכים, אולם אם נושאו של גיליון זה הוא מעלת השורש, ראיתי לנוכח לכתוב כמה מילים על מעלת השורש האישי שלי - אימי יולדת.

ולמה לא כתבנו? לא כי לא היה מה לכתוב... גם לא כי לא היה מי שיכתוב. אלא, בגלל שהיא לא הייתה רוצה שנכתוב. אפילו כשניסחנו את ההודעה הדי לקונית לעיתון בתוך ה'שבועה', תהיתי עם אחי ואחיותי, אם היא הייתה אוהבת את מה שכתבנו עליה. לא בטוחה. היא הייתה כל כך נחבאת אל הכלים, סולדת ממחמאות, מתרחקת מזרקורים... אמיתית כל כך, איכותית כל כך ו... חסרה כל כך!

בכל שורה שאני כותבת כאן במדור הזה, ובכל הזדמנות אחרת - אני מציבה אותה לנגד עיני בדמיוני ושואלת: "אמא, מה את אומרת על כך?" אני ממש יכולה לשמוע אותה מגיבה: "רוחי, זה לא לעניין, אל תכתבי את זה" או "זה לא מדויק!" או - "אל תכניסי להם את המסר לפה בכפית, תשאירי לקוראים להבין את הדברים לבד, זה יותר משובח". לא. היא לא הייתה מורה, ולא הייתה לה הכשרה ספרותית כלשהי, אבל היא הייתה אישה מיוחדת במינה, עם ראש ענק, אינטליגנטית, רחבת אופקים ומתמצאת באין ספור תחומים.

היא לא הלכה מעולם ללמוד הנחיית הורים, אבל האינטואיציות האימהיות הבריאות שלה גדלו אותנו ביד של אומן. המושג 'גבולות' שהפך למוצג מוזיאוני בתרבות של שנות האלפיים, היה הדבר הכי טבעי ומוכן מאליי בבית שלנו. משהו שאין עליו עוררין.

פעם ביקשה קרובת משפחה את עצתה של אימי בנוגע לאחת מבנותיה המתבגרות, שהטיחה כנגדה: "אמא, את לא אוהבת אותי!" השיבה אימי: "אז שתלך לחפש בית אחר, אולי שם יאהבו אותה יותר!" נכון שזה לא נשמע פוליטיקלי קורקט... אבל זה עבד מצוין!

בהזדמנות אחרת, כשהבעתי בפניה רחמים על אחי המסכנים המתגוררים אי שם בפריפריה הדרומית והצפונית של המדינה, רחוקים מן המשפחה המורחבת ומהווי החיים השוקק של המרכז, היא הגיבה בספונטניות: מסכנים הם לא! יש להם ברוך ה' אישה, ילדים וקורת גג, הם בריאים בנפשם בשכלם ובגופם. אולי זה פחות נוח, אבל זו לא מסכנות!"

כשבייתי סיימה את כיתה ח', היא באה כדרך של סבתות טובות להצגה. האמת, שהיא לא הייתה עושה זאת רק בשביל הפרוטוקול, היא ממש לא פעלה דווקא לפי המוסכמות. אולם בשלב זה כבר הייתי עיוורת, והיא באה כדי לעזור לי ליהנות מן ההצגה בלי לראות אותה. בסוף

לגלות את מעלת השורש

אמא לדוגמא, שאותה אפשר לשבח על מעלת השורש. השיר נגמר, האוויר שלי נגמר, גם קצה חוט המחשבה שלי כמעט דועך ונעלם באותו מסלול ידוע ומוכר ללא תוצאות. רק ברגע האחרון צף בי צליל חדש מתוך הענן העייף, המעיק והמותש שדיבר עד הנה: סליחה, הוא אוזר אומץ לומר, ומה עם כל הדאגות האלה שמעיקות עלי- בשביל מי אני דואגת? זה לא מעיד עלי שאכפת? כל המטלות האלו שאני לא מסיימת לעולם - בשביל מי אני טורחת כל כך? כל המעידות שלי שאני כל כך מתביישת בהן- זה לא בגלל שרציתי להיות להם הכי טובה שאפשר? אפילו כל המקומות החלשים, הכהים שלי, לא מובנים מאליהם בכלל. עצם הקונפליקטים שלי הם אור גדול. לא מובן בכלל בעולם המוזר של היום שיש לנו ב"ה משפחה, והחיים סובבים כל העת סביבה. כל הדברים בהם לא הספקתי לטפל, נגזרים הרי מכך ש 99% מהזמן מוקדש לדברים חשובים יותר בהם אני כן מטפלת. 99% מהזמן אני חדורה רצונות טובים לגמרי, 99% מתוכם באים אכן לידי מעשה טוב. מתוך ים של עשיית טוב ורצון טוב בלי הפסקה, מה כבר נשאר? רק המעט שבמעט, אחד מיני אלף ופחות מזה, השאור שבעיסה. אני לא חייבת לתת לו להשתלט על הכל, להתסיס את קיומו לעיסה גדולה ונפוחה.

כבר בכיתה ד', אני נזכרת, למדנו על עגלון מלך מואב שקם ממקומו לכבוד ה', וזכה שיצאו ממנו דוד ושלמה. ומה עם בלק ההוא, שבנה מזבחות בכוונה מאד מסוימת שלא לשמה, אך בשל שמץ כבוד שמים שהיה במעשה, זכה גם הוא שתצא ממנו רות. למדתי את המדרשים הללו אלף פעמים, האם הבנתי אי פעם את המשוואה הבלתי נתפסת שהם יוצרים לגבי? הרי בכל חמש דקות נתונות מסדר היום המטורף שלי, אני מכניסה בכיס הקטן את כל הזכויות שאי פעם הם עשו, ועוד מוסיפה עליהם פי כמה וכמה. אם היה שמץ טוב, כמו זיק של אור שחלף אפילו פעם אחת ברשעי אומות העולם- שורש זה לא הלך לאיבוד, אלא הצמיח בהמשך אילנות קדושים ומפוארים. כך ה' טבע בבריאה. ומה איתך? האם אני לא עושה ללא הפסקה לכבוד ה' יתברך? לא מתאמצת לקום ממקומי אין ספור פעמים, ביום ובלילה, כדי לגדל את הילדים האלו שה' רוצה שאגדל? לא מעמידה אין ספור תבשילים על שולחן- המזבח שלנו, שאוכלים בו ארוחות וסעודות יהודיות כרצון ה' האם יתכן בעולם, שכל הכמות העצומה של מצוות ומעשים טובים שאנו משקיעות בשורש יום יום ודקה דקה, לא יעשו פירות נפלאים וטובים?

אולי צריך לחבר למילים האלו לחן כמו שצריך, אולי צריכה כל אמא לשיר אותו לעצמה מבוקר ועד לילה, לעשות ממנו תפילה. לתת לעצמה רגע של מחשבה טובה. ומילה טובה. לראות את המעלה הזאת שאין כמותה ידועה ומפורסמת בכל העולמות, ורק כאן היא כל כך סמויה ועינינו טחו מראות. המעלה הזאת שבשורש.

"כי הענף הטוב, יעיד על מעלת השורש..." מאז תחילת העבודה על הגיליון אני מוצאת את עצמי מפזמת את המילים האלו במנגינה של שיר ישן. מנענעת עריסה, רוחצת כלים ומזמזמת. המילים לא כל כך מסתדרות עם המנגינה אבל לא נורא, ללב שלי זה מסתדר. נשמע משהו נכסף כזה, חלומי. מזכיר לי סיפורים על אמו של החזון איש ושל הגאון מוילנא, בזק קסם של דברים גדולים על היום יום הקטן והשגרתי שלי. בטח שהייתי רוצה להיות כזאת, בטח שהייתי רוצה שהילדים שלי יזכו גם, אבל אם זה תלוי בי- אמאל'ה. איפה אני ואיפה אותם שורשים נשגבים?

על ילדים טובים צריך להתפלל, מי לא יודעת. בוודאי. מי לא מתפללת. כמה המון שמענו את המילים הללו. זכורה לי מסיבה היסטורית אחת בגן של הילד שהיתה מוקדשת מתחילתה ועד סופה לקריאה הזו- אמא תתפללי, אמא תבכי. אין שיעור ואין תחליף לדמעות של אמא, אין לך מושג מה דמעות של אמא יכולות להצמיח, ומה לחילופין אי-דמעות של אמא יכולות להרוס... זה היה כל כך חזק וכל כך נכון, ומוגש באלף אנימציות וחרוזים ודוגמאות היסטוריות וצלילים ערבים, שאי אפשר היה כלל להתווכח. רק לא הבנתי למה אני זזה כל הזמן באי נוחות על מקומי, בודקת בחשאי סביבי אם גם האחרות זזו ומסתבר שלא. נראה שהם נהנו. רק בי הצמיחו המילים האלו נקיפות מצפון כפולות ומכופלות נוסף על הקיימות? "אמא תבכיי!!!" טוב, הלא. אני בהחלט משתדלת ומנסה. אבל לא בכל עת ובכל שעה אני זמינה לבכות.

רוב הזמן דעתי פזורה עלי, הסירים מצטברים ללא הרף בכיור והגרביים הבודדים- בסלסלה, ואני עסוקה כל כך להשכיב את הילדים האלו, עליהם אני אמורה להתפלל. לפעמים התפילות הרותחות ביותר בוקעות דוקא שם, בחדר הילדים החשוך וההומה ברבע לשמונה: "אנא עשה שירדמו כבר..." ככה זה, לא תמיד יש לי את המילים המתאימות. את הריכוז לצרף אותן למשפט אחד ברור, את אורך הרוח לפרט ברשימה אינסופית את כל השמות ואת כל המשאלות והצרכים. ובטח ובטח שאין לי תמיד דמעות. אח, דמעות זה דרגה. דמעות זה אומר לב פתוח, רגע של חיבור, משהו אמיתי שיוצא מעמקי הנפש וזולג דרך העיניים. הלא! בדרך כלל אני יכולה לתרום יותר אנחות עמומות. להעלות מולי ילד ילד, להיזכר בכל צרכיו הלא מטופלים או לא פתורים, בדאגות שאני אוספת לעצמי בשקדנות על העבר, על ההווה ועל העתיד, ולהיאנח בחוסר אונים.

יש בלב ערימה כזאת של דאגות ענקית ומרשימה, שמביטה בי בעיניים מאשימות ואומרת לי- איזו מין אמא את? פה לא הספקת, ופה לא השקעת, ולזה לא שמת לב, וכאן יכולת למנוע מראש, ופה נהגת בפזיזות בלי להתיעץ, ובאופן כללי מיהרת כל הזמן ולא נתת מספיק אהבה וחום, ולא יישמת אפילו חלק קטן מכל ספרי החינוך שסודרים יפה על המדף. לא היית מרוממת, לא היית בכלל תמיד שמחה, לא השרית בבית אווירה מתאימה... זה לא נקרא

נעמי קב | אדירכלית

אנשים צריכים לגור איפשהו והם ממשיכים להתחתן באותו הקצב. הפתרונות ימצאו בעז"ה.

אדם מאמין הוא אדם שמבין גלים. נשאר לצוף על המים ולא מחפש חוף, מכופף ראש ויודע ומאמין שאחרי השפל - באה גאות.

כי החושך סיבת האורה.

גם בחיים אנחנו פוגשות את הסערה הזו שלפני השקט. את שעת ההשכבה האינטנסיבית רצופת הדרישות, ואת הקפה המושלם שאחריה (בסלון שלעולם לא נגמור לסדר...)

אנחנו מכירות מקרוב את הדינמיקה של ערב שבת ואת מי שטרח (ובישל, וכיבס, ושטף וערך...), ואת הדלקת הנרות הרגועה שחותמת אותו, רגע של סיפוק, אור חדש ונשמה יתרה.

אנחנו אמונות על שגרה ובין הזמנים, על יום ועל לילה, על גלות ובעז"ה גם על גאולה.

רק לא לוותר על אמונה, רק שלא נחדל לזרוע ולהשקות, אפילו לרגע.

לעולם לא נדע מתי יגיע רגע הצמיחה המכוננת.

של עסק, של ילד, של אורו של משיח.

חבי כמעט, עוד רגע.

כמה זמן לוקח לבמבוק לצמוח?

יש אנקדוטה כזו, שמרבים לספר בשיעורי דיסקטיקה וחינוך, על צמיחת

הבמבוק.

אם משקים אותו על פי הכללים הוא יצמח מעט מאוד לאורך ארבע שנים, אבל בחודש האחרון של השנה החמישית תהיה לו קפיצת גדילה והוא יצמח כל יום בעשרות סנטימטרים.

אז כמה זמן בעצם אורכת צמיחת הבמבוק? התשובה היא: חמש שנים.

למרות שבפעול היא אורכת חודש, אם לא נשקה אותו בסבלנות חמש שנים - הוא לא יגיע אל החודש הזה.

כל אדם שפתח פעם עסק עצמאי נוכח לדעת שקצב הגדילה של עסק אינו עובד כמו אצל שכירים בטור חשבוני מסודר, אלא קופץ בצורה מעריכית, לטוב ולמוטב. זהו הפלוס להיות עצמאי, וזהו גם המינוס, מינוס כפשוטו...

ענף הבניה ספג מהלומה (נוספת על זו הקורונאית) עם פרוץ המלחמה. הירידה בהכנסות, הפניית תשומת הלב להישרדות ולא למוותרות (גם בסיסיות), העדר הפועלים הזרים, והיבוא שנתקל באיום החדש של פיראטיות ימית - כל אלו יצרו גירעון גדול.

זמני. כי זהו היופי. גלגל הזמן סובב, והארץ לעולם עומדת.

נעמי בוקרה - מצבת חרפית

בלי כוונה הגענו לשורש. יש לה אולפן שאוהב ילדים! רוב הלקוחות שלה הם בתי ספר ותלמודי תורה עם קולות מצייצים, ששרים לערב הורים ולמסיבת הבת מצווה סולו מרגש.

בנות מצווה הן העולם שלה, והיא אלופה לדובב ביישניות לשיר בביטחון, להתקרב לרמקול וגם לעבד בסוף את האודיו הבלתי מדויק לשיר כמו שצריך. עזבו אתכם מקצועיות, עזבו ציוד חדיש. זה כבר לא העניין.

ספרו לי איפה עוד שמעתם על "אולפן שאוהב ילדים", ולא מתעצבן שהביאו לשיר משפחתי שמקליטים למסיבת הכסף כמה ילדים שלא יודעים לשיר.

לא צריך לוגו בינלאומי, לא צריך שחור ברקע לשם יוקרה, לא צריך כיתוב באנגלית למראה בינלאומי. חידשנו את השם, עשינו לוגו בעברית, בצבעים שמתאימים לילדים ולבנות מצווה מתרגשות.

מצאנו את הייחודיות, עם התרכיז, את עצם העניין, את השורש...

כל עסק הוא עולם, הוא מקצועי ושירותי ומדהים. אבל תמצאי במה את מיוחדת, ותמשכי אליך את האנשים שאת מחפשת לתת להם שירות.

הם יהנו וגם את!

לפני תקופה הגיעה אלי למיתוג אולפניסטית. היא ראתה בתיק העבודות שלי מיתוגים לכמה אולפניסטיות, והגיעה למסקנה שהיא צריכה גם.

היא שלחה לי את הלוגו שהיה לה. משהו שתלמידה עשתה לה במסגרת הלימודים, כנראה ללא אסטרטגיה וחשיבה. לוגו עם צורניות מושלמת, נראה מקצועי, בינלאומי אפילו, מתוחכם וחרג מסוגו.

אבל היא הרגישה ש"הוא לא מספר אותה", היא לא מרגישה שזה הייצוג שלה.

פתחנו דף חדש. כתבנו עליו ערכים שלה: מקצוענות, חדשנות, שירות טוב, אולפן מושקע, ציוד חדש, נו... את זה יש לכמעט כל אולפניסטית. זה אולי ענפים כאלה, שמתפצלים מהגזע שקוראים לו אולפן.

אבל מה מיוחד בה? מה שונה רק אצלה? במה היא מיוחדת יותר מכל האולפנים בעיר שלה? שיחות ארוכות שלנו לא הצליחו להביא אותה למשהו המיוחד הזה, שהיא מיוחדת בו יותר מכולם.

ואז, באחת הפעמים בהן דיברנו היו בבית סביבי קולות של ילדים. אמרתי לה שתמתין, שאלך להשקיט אותם. ואז היא ענתה - "זה בסדר, אני אוהבת ילדים, ילדים הם העולם שלי. לכן אני הכי אוהבת בעולם לעבוד עם ילדים".

אופס!!!

שרי רוזנברג | אתגרת

כולם כאחד משקיעים מאמץ ומוסיפים שעות, כדי להשלים את הגרסה לפני פרודקשן.

לפעמים אפשר להתבלבל ולתהות, אולי בכל זאת רב המשותף על השונה?...

אבל השבוע, כשהתנתקתי בכאב מהרצאה שאמורה הייתה להיות מקצועית, אך לי היא גרמה לצריבה באוזניים, כתוצאה מ"דוגמאות מחיי היום יום" בהן המרצה השתמש, קיבלתי תזכורת מצערת לכך שאנחנו שונים. שונים מאוד.

השורשים עליהן מושגת היום יום שלהם, שונים כל כך. מקור החיות, המטרות בעומק, סולם הערכים. וגם אם כלפי חוץ לא רואים בכל רגע את ההבדל, הרי שמתחת לפני השטח תהום פעורה בינינו.

וכדי להוות בעצמנו שורשים איתנים לדור הבא,

אנחנו חייבות להיות גאות בשוני הזה,

ולשמר אותו...

שנים אנחנו עובדים ביחד, נכנסים לאותו מטבחון כדי להכין קפה, חולקים דיילי משותף, מתדיינים ומקבלים החלטות בצוותא.

הם יכולים להיות בעלי נתונים חיים דומים, מבחינת מספר ילדים או מקום מגורים.

אצל חלק מהם אני יכולה למצוא השתקפות של תכונות אופיי שיימות גם אצלי...

אני רואה אותם יום יום סביבי, אנשים. האם הם באמת כל כך שונים?

גם אמא של עמיתה לעבודה מפנקת אותה אחרי לידה.

אחת נוספת, גם היא מתמודדת עם שגינות גיל העשרה של הילדה שלה.

אחרת **needs to drop** באמצע ישיבה וירטואלית, כדי להגיש ארוחת צהריים לילדים. בהחלט אמא משקיעה.

רבים מהם נפרדים באיחולי "חג שמח" לקראת מועדים, ואחרי יום כיפור מתעניינים איך עבר הצום.

רבקי שפירא | יוצאת את חשבת שנה

שהוא עושה מכוונות למטרת העל שלו- 'הזכיין מספר 1 של הרשת'!

התוצאות היו בהתאם. מדי שנה היתה הרשת מארגנת כנס לכלל הזכיינים שלה. בכנס היו מציגים את 10 הזכיינים שהצליחו למכור באותה שנה את מספר המכונות הגדול ביותר. לא תקשו לנחש שלאחר שלוש שנים קיבל תום את המקום הראשון בתחרות השנתית, ואחריו בפער משמעותי מאד כל שאר הזכיינים.

להבדיל, את אותו רעיון מביא הרמח"ל בפתיחה לספרו מסילת ישרים: 'סוד החסידות ושורש העבודה שיתברר ויתאמת לאדם מה חובתו בעולמו - ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל חייו'. במשפט הזה מתמצת הרמח"ל את השורש לעבודת החיים האמיתית שלנו. כשאנחנו מגדירות לעצמנו שהמטרה שלנו בעולם היא לעשות את רצון ה', אזי בכל פרשת דרכים כשעלינו לקבל החלטות, אם זה בחירת מקום עבודה, קידום בעבודה, טכנולוגיה, לבוש או פנאי- קל לנו לבחון מה השפעת ההחלטה על היעד המרכזי שלנו. האם זה מקרב אותנו לשם או מרחיק חלילה. הבחירות שלנו תהיינה מדויקות וגם קלות יותר, כי קל יותר לשלם מחיר כשיש משמעות לתשלום.

לא מזמן השתתפתי בסדנא, בה התבקשו המשתתפות לעצום עיניים ולדמיין למשך 20 שניות את הדמות שנרצה להיות בעוד 20 שנה. לאחר התרגיל עלו שיתופים ותובנות מחכימות מאד. לא יאמן כמה השלכות יכולות להיות לתרגיל קצרצר שכזה. הצבת המטרה מול העיניים כל כך מדייקת וסוללת את הדרך לשם, היית רוצה לנסות?

כשפוגשים אשת מקצוע שעומדת לפני פתיחת עסק, אפשר לשער לאיזה כיוון העסק הולך לצמוח. לפעמים היא מדברת על כך שהיא רוצה את העסק הזה מהצד, רק בשביל לסגור פינות בסוף החודש, או שהיא רק מנסה על אש נמוכה ויש מצב שעוד חודש היא סוגרת. אין לה יעד ברור בהקמת העסק, ואני יודעת שמן הסתם יקום כאן עסק עם מחזור נמוך ופעילות מינימלית. אבל כשבעלת העסק מדברת בעיניים נוצצות שיש לה שליחות והיא הולכת להפיץ את הבשורה שלה לעולם, או שהיא מבקשת מיד להירשם כעסק מורשה, כי ברור לה שהיא כבר שם, אני מבינה שעשוי להיות פה סיפור של הצלחה. כמובן שהכל תלוי בס"ד.

השורש הצלחה הוא הצבת יעד מוגדר, אליו אנו בונים מפה עם אבני דרך שמובילה אותנו להגשמתו.

תום היה צעיר אמריקאי בן 19, בן למשפחה חסרת אמצעים, אשר להוריו לא היתה אפשרות לשלוח אותו ללמוד מקצוע מכובד. הוא חיפש משרה שתניב לו רווחים נאים. לאחר חיפושים הצטרף כזכייין ברשת של שיווק מכונות. מיד כשהחל לעבוד החליט שאינו רוצה להיות סתם עוד זכייין. הוא הציב לעצמו יעד להיות הזכייין שיצליח לשווק את כמות המכונות הגדולה ביותר. מידי יום שאל תום את עצמו, מה אני יכול לעשות כדי להיות הזכייין מספר 1 ברשת?

כל הפעולות שלו מאז ואילך נגזרו מהיעד אותו ביקש לכבוש. בתחילה החליף את לבושו פשוט וספורטיבי לחליפת מנהלים מהודרת, לאחר מכן תלה מעל מיטתו פוסטר עם תמונתו ועליה הכיתוב- "זכייין המכונות הגדול ביותר ברשת". הוא השתלם וקרא הרבה חומר שיווקי כדי למקסם את יכולות המכירה שלו. הוא קם בבוקר והלך לישון בלילה כשכל הפעולות

A framed painting of a stone tower in a desert landscape. The tower is cylindrical with a crenellated top and several small windows. It stands on a sandy dune with some rocks in the foreground. The background shows a vast, hazy desert with distant mountains under a pale sky. The entire scene is enclosed in a gold-colored frame.

דור ה-M שלנו

היא הצליחה במסחר מגיל 12, אבל בסוף בחרה להישאר מורה. היא הרימה את הברכון גבוה בתוך מחשב בגודל אולם. היא לא נכנעה למנהל הבנק- והשאירה על הראש את המטפחת.

הן, כולן, הסבתות שלנו, אלו שעבדו על עצמן קשה וחזק, עבדו ועבדו- בשבילנו. חיטטנו בספרי זכרונות, נייערנו אבק מארכיונים, וגילינו בהתרגשות: זו לא הבעיה דוקא של דור ה-Y או ה-Z!

זו הגדלות שהייתה, שעדיין קיימת אצל האמהות שלנו, אצל הסבתות. זאת עבודת היהודייה הנצחית שאף פעם לא יוצאת לחופש. ויש גם תובנות עתיקות- חדשות שלא מעלות חלודה מדור לדור.

“אני מברך אותך”

“אני עובדת מגיל שש עשרה, ואולי בעצם עובדת בהתנדבות כבר קודם” אי אפשר להחמיץ את הרוח הצעירה הנושבת במילותיה של הרבנית אלטוסקי, ביתו של הגאון רבי פנחס שיינברג. “היום ימלאו שבעים ושתיים שנה לנישואין שלנו, ואני עדיין לא הפסקתי לעבוד”.

לפני הכל הייתה הרבנית תלמידה. ולא סתם תלמידה- תלמידה ב'בית יעקב', ולא סתם תלמידת 'בית יעקב', אלא תלמידת המחזור הראשון בבית יעקב בניו יורק, ולמעשה בית יעקב הראשון בכל אמריקה הגדולה.

“עד גיל 12 למדתי עם גויים”, היא מספרת בראיון הנדיר שלנו. “בגיל 12 ייסד הרב קפלן את בית יעקב ואני נשלחתי להתחנך בו. אבל ל'בית יעקב' שלנו לא היה כסף, נעבר. לא היו תקציבים, לא מענקים, לא הקצאות. כלום”.

ומה עשתה מרת שיינברג הצעירה? החלה מגייסת את כישורי גיוס הכספים שלה.

“ניגשתי אל המנהל הרב קפלן, וביקשתי ממנו שיכין עבורי מכתב עבור תורמים אפשריים. במכתב הסביר הרב מהו 'בית יעקב' הראשון בניו יורק, עבור מי נוסד ומה גדולה הזכות לתרום עבור תלמידותיו. כך כיתתי את רגלי הצעירות והנחושות ברחוב הקניות באיסט-סייד, הגשתי בביישנות את המכתב למוכרים בחנויות, ומלמלתי שאני בת למשפחת שיינברג. היות ואבא וסבא היו מוכרים ומוערכים באיסט-סייד עשו דברי את פעולתם. סבא (הרב יעקב יוסף הרמן זצ"ל, מ'הכל לאדון הכל') גם הוסיף את ברכתו למוכרים, וציין שמצווה גדולה לתת לבית יעקב מוצרים בהנחה, ומצווה

אני פחות מתחברת למצקצקות.

אני פחות מתחברת לאלו שלא טוב להן עם הדור של היום.

אני פחות מוצאת שפה משותפת עם אלו ששולחות מבטים בבוז אל הילדים האהובים ששלחנו למעון, אל העוזרת שהזמנו כדי לנקות קצת כשלא הספקנו, אל תיק העבודה העמוס שלנו. אלו שלא רואות את העיניים האדומות מעייפות, את הידיים המאומצות מהתגברות, את הלב הכוסף לעשות טוב. אלו שרואות את הקריירה. לא רואות אותנו.

אני אוהבת יותר להקשיב למעריצות. נעמדת קרוב קרוב לאלו שמתרגשות מנשים של דור משיח. ואלו שהן פשוט ראליות, יודעות להודות: מה שהיה הוא שיהיה. רק הצורה השתנתה.

אני מחפשת בנרות נשים מבוגרות אמיתיות, כנות, שידועות להניח יד על הלב וללחוש אל האוזן: 'גם אנחנו עבדנו. זו הייתה עבודת החיים שלנו”.

כולנו אמהות ונשים יהודיות: עבדנו, עובדות, נעבוד. באור ה' מהכתבה הזאת הרחקנו את כל הצקצוקים (שקט פה. שומעות?)

בכתבה הזאת העלינו אל הבמה גיבורות כח ועבודה של פעם (מחיאיות כפיים סוערות, שומעות?)

בכתבה הזאת זכינו לשמוע את הרבנית אלטוסקי, את הגברת אסתר שרייבר, זכינו גם לשחזר ראיון מוקלט עם הגברת בלומה אדלר ע"ה. הבאנו בפניכן עוד מקבץ מפעים של סיפורי גבורה ששלחתן, מסופרים מדור הנכדות.

מתי יספרו עליך?

בואי נקבע להיפגש בעוד חמישים ושתיים שנה, בסדר?

בואי לעבודה. בלי המטפחת.

"יש לנו סיפור מדהים במשפחה" כתבה לנו שמורה יקרה בשם **חני רייזנר**.

מה שמדהים עוד יותר, שאותו סיפור ממש הגיע גם במייל של שמורה אחרת, יקרה לא פחות בשם **מלכי לפקוביץ**.

עכשיו כבר היה ברור לנו שאנחנו מוכרחות לדבר עם סבתא גיבורת הסיפור וגיבורת הרוח.

אבל הסבתא מרת **בלומה אדלר**, כמה חבל, כבר אינה בין החיים מזה שש שנים.

"יש לנו הסרטה!" התרגשה מלכי לפקוביץ. ובהסרטה, איזה יופי, אפשר היה לראות את סבתא-חביבה ונעימה כל כך, מספרת. אפשר היה לראות את הסיפור יחד עם סבר פניה ודיבורה, לשמוע אותו בקולה.

"סבתא היא בוגרת אושוויץ" הקדימו הנכדות. "היא הייתה בת זקונים מפונקת שגדלה במשפחה עשירה, ובגיל שלוש עשרה נלקחה לאושוויץ עם אחיותיה. בסיום המלחמה היא היתה בת חמש עשרה, ניצולת שואה עם שתי אחיות ששרדו את התופת, ובגיל 16 התחתנה ועלתה ארצה. כאן החלה ציפיה ארוכה ארוכה בת שבע עשרה שנה לילדים".

ומכאן, סבתא בלומה מספרת: "עלינו לארץ והגענו למעברה בכפר חסידים. הגענו עם עשרים קילו של חפצים לשני אנשים. לא היה לנו כלום וגם את השפה לא ידענו. חיפשנו עבודה פה ושם, בעלי עבד קצת בבניין והיה לו מאד קשה... אבל השתדלנו וקבלנו הכל באהבה. מישהי הציעה לנו שאלך ללמוד משהו

גדולה יותר לתת במתנה. כך נתנו לי ציוד לבית הספר-מי בהנחה, מי בהקפה ומי בהתנדבות.

כשהתקרבת לי לסיום התיכון התחלתי לחשוב ברצינות על החיים.

שיערתי שאבא לא ירצה שאלמד לתואר באוניברסיטה, ולכן דמיינתי את עצמי פקידה או מזכירה בכל עסק מזדמן. ידעתי שמזכירה מוכרחה לדעת להקליד. נכון, היא לא צריכה ללמוד את המקצוע, אבל להקליד היא מוכרחה. ומי ילמד אותי להקליד על מכונת כתיבה?"

אפשר היה להתאמן על המכונה של בית הספר בהפסקה. אפשר היה ללמוד את מלאכת ההקלדה פה ושם בין השיעורים. אבל הרבנית הצעירה, העסקנית הקטנה, הייתה עסוקה מאד.

"לא יכולתי ללמוד את ה-type", היא נזכרת בחיוך. מרגש לחשוב על החיוך, המחליף את תחושת ההחמצה כעבור כשבעים שנה.

"ידעתי שאם בהפסקות ובשעות הפנאי אלמד להקליד, לא אוכל ללכת להשיג תרומות לבית יעקב. חיפשתי ממלאת מקום, מישהי שתעשה זאת במקומי אבל לא מצאתי. כולן אמרו שהן עסוקות מאד, שהן צריכות לאכול בהפסקה, לנוח, להתאוורר... הרב קפלן שמע על המצוקה שלי. כיוון שלא יכול היה לוותר על הפעילות שלי לטובת בית הספר, אמר: "אני אברך אותך שלא תצטרכי ללמוד. אברך אותך שבעלך תמיד ילמד ואת תפרנסי את הבית גם בלי ללמוד להקליד".

והרבנית מסכמת באושר: 'כל השנים לא ידעתי להקליד, וזה היה בסדר'...

'את יכולה לבוא מחר לעבודה', 'אבל בלי הדבר הזה על הראש שלך...'

ומה הלאה, ומה אחרי הלימודים?

"הקבלה לרוב מקומות העבודה היתה כרוכה בתואר" ממשיכה הרבנית, "ובשביל תואר היו מוכרחים ללמוד באוניברסיטה. אבל אבא שלי לא הסכים בשום פנים שאלמד שם. בגיל 16 כבר סיימתי תיכון כיוון שקפצתי פעמיים כיתה, וחבר של אבא, שהיה אדם דתי אמר לו: תן לה ללמוד. זה אפילו לא יזיק לה בשידוכים. בגיל עשרים היא כבר תסיים ללמוד".

אבל אבא היה נחרץ: הבת שלי לא תלמד לימודים גבוהים בסביבה גויית. וזהו.

מה נשאר עוד לעשות? ללמוד הוראה. למדתי, הפכתי למורה ובגיל תשע עשרה נישאתי למזל טוב.

נכון, העבודה לא הייתה מאד קלה, היא לא הייתה מאד מתגמלת, אבל ידעתי שאני עובדת בסביבה השמורה ביותר. בבית יעקב חסר האמצעים עזבו המורות בזו אחרי זו, למוסד לא היו תקציבים והמשכורת שולמה רק מדי פעם. בעוד אני ידעתי שאין מקום שמור אחר בו אני יכולה לעשות משהו לפרנסת משפחתי, ונשארתי על משרתי ומשמרתי במשך תשע עשרה שנה, עד שעלינו ארצה.

כולם דברו על מדינת הזהב, על הכסף המתגלגל ברחובות, ואנחנו ידענו שאפילו מי שמתאמץ לחפור באדמה לא מוצא את הזהב. אז למה ללכלך את הידיים ברפש עם הפרנסה קבועה מראש השנה עד ראש השנה?"

מסודר. נפתח קורס של כתבנות והלכתי ללמוד הקלדה על מכונת כתיבה. למדתי שלושה חודשים, התקדמתי יפה, קיבלתי תעודה שנמצאת אצלי עד היום בלי שימוש. עקבנו בעיתונים וראינו מודעה של בנק לאומי בחיפה, המחפש כתבנית. יופי. פניתי לשם והראיתי למנהל את התעודה. הוא בירר מה למדתי ומתי, וביקש לראות איך אני מקלידה. הקלדתי בזריזות, העבודה שלי מצאה חן בעיניו, וכבר הודיע לי שאני יכולה לבוא לעבודה מחר בשמונה. שמחתי כל כך- עבודה בבנק זאת פרנסה מכובדת".

אבל אז...

סבתא אדלר במסך מחייכת עם הטוויסט בעלילה:

"אני כבר יוצאת ואומרת שלום, אבל פתאום הוא עצר, הביט בי ושאל: 'מה יש לך על הראש?' עניתי לו מיד- 'זאת מטפחת'.

'את יכולה לבוא מחר לעבודה', הוא אמר. 'אבל בלי הדבר הזה על הראש שלך... אם את באה עם זה- לא תוכלי לעבוד כאן. אצלנו זה לא מקובל ולא מכובד ללבוש כאלו דברים על הראש'. אמרתי תודה רבה ויצאתי.

זהו. היה לי ברור שאני את העבודה הזאת לא לוקחת. בנקודה זו סיימתי את 'קריירת' הפקידות שלי".

התמונה קופאת על המסך, סבתא מביטה בנו בעיניים חכמות עם חיוך של נצח. ההסרטה הסתיימה. ככה וזהו.

"נראה לכן שפשוט לעמוד בניסיון כזה?" שואלת הנכדה

ה'שמורה' לקינוח. "אולי כך יחשבו גם הנכדות שלנו, וישאלו מה קשה לסרב למקום עבודה שאין בו סינון נאות לאינטרנט"....

זה קידוש ה'

הכירו את הרבנית **אסתר שרייבר שתחי'.**

אסתר היא עובדת מחשבים ותיקה, אך לעולם לא עתיקה. היא בשנות הפרישה הפוריות והיפות שלה, מלאת מעש, עתירת חכמה, מכירה יותר מכולנו את המחשב, מאז שהוא עצמו היה ממש צעיר ובכלל לא קטן.

"המחשב היה אולם ענק", היא צוחקת ונזכרת. "כל שורת פקודה הייתה כרטיס מנוקב נפרד. עולם אחר לגמרי, עולם ראשוני של מחשב בחיתוליו".

איך מצאת את עצמך בתחום החדש והלא מוכר?

"עבדתי כמורה לבילוגיה, וכששמעתי על מחשבים ניצת בי משהו והלכתי ללמוד. הקורס התנהל בערבים. בבקרים עבדתי כמורה, אבל ככל שנכנסתי לעניין ידעתי שאני נמשכת למקצוע. התחלתי לעבוד באגף המחשוב של בית החולים 'שערי צדק' ותקופה קצרה לאחר מכן התחתנתי.

כי בית התוכנה בו עבדתי שילם אחוז קטן מהסכום אותו קיבל עבורי ולקח לעצמו את כל השאר. באחד המקומות דיווחו לי: 'את יודעת שדיברו עליך בכנס החברה הכללי. המנהל ציין שאת מעלה את ממוצע הילדים במשפחה בחברה'. כן, היו לי אז תשעה ילדים בלי עין הרע, ומנהל החברה ידע להעריך. בהמשך עבדתי גם בחברת 'מטריקס' שנקראה אז 'פורמולה', עבדתי שנים רבות ב'בזק' ואחרי כחמישים שנות עבודה - פרשתי'.

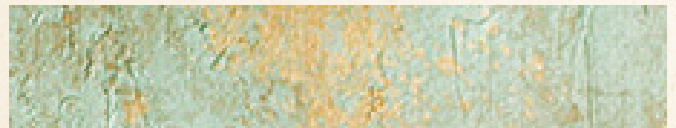
ספרי לנו על עבודת ה' שבתוך העבודה?

"מגיל צעיר כולנו יודעות שתכלית האדם בעולמו היא לקדש את ה'.

הביטוי קידוש ה' מעלה לנו באופן אוטומטי אסוציאציה של מסירות נפש, מוות על קדוש ה' וכדומה. אבל המצווה הזאת, שהיא תכלית האדם בעולמו, יכולה להיות מיושמת בכל רגע מחיינו.

נראה לי שההזדמנות שלנו כעובדות בעולם החילוני לקיום קדוש ה', היא הרבה יותר עוצמתית, דורשת הרבה יותר מחשבה, רצון ושיקול בכל רגע ורגע, ומזדמנת לעיתים תדירות יותר. השכר בעולם הזה הוא ההרגשה המדהימה שנמסכת בנו כשאנחנו מיישמות קבלה שקיבלנו עלינו, גם כשהיא מתקבלת

גאוה יהודית היא לא רק מילים גבוהות, היא נפרטת לפרוטות של מעשים קטנים ויום יומיים

בתמיהה או בחיך לועג מסביב.

אני זוכרת את יום הזיכרון הארבעים לאבי זצ"ל, הגאון רבי יחיאל מיכל שלזינגר זצ"ל (מייסד וראש ישיבת קול תורה). בעיתון התפרסם מאמר יפה ומרגש על אישיותו הגדולה ואני קראתי; נהייתי ודמעת. למחרת שוב צעדתי לעבודה. הרגשתי לפתע שהתיק רועד לי על הכתף. אני? שאלתי את עצמי. אני, בת לאדם גדול כל כך, מה אני עושה פה? לאן אני הולכת?

עצרתי. ניגבתי זיעה מהמצח ועניתי לעצמי: כל חייו של אבא היו מקשה של קידוש ה'. קחי איתך את המורשת הזאת, והמשיכי לצעוד איתה אל העבודה.

המידה שלקחתי על עצמי להתמיד בה, להחזיק בה ולהתחזק בה הייתה... גאוה. כן, גאוה יהודית לשימוש יום יומי.

'היום תמשיכי להתגאות ביהדות', כך לחשתי לעצמי בוקר בוקר. 'היום שוב תזכרי בעבודה שאין לך במה להתבייש. להיפך - את גאה'. והגאוה הזאת שימשה כמו מגן וחומה לכל האתגרים שציפו לי במשך היום.

גאוה יהודית היא לא רק מילים גבוהות, היא נפרטת לפרוטות של מעשים קטנים ויום יומיים המוכיחים שאנחנו גאות בבתים מהם באנו, בבתים אותם הקמנו, במצוות אותם אנחנו מקיימות, וגם בגדרות ובסייגים שמעבר למצוות. זאת גם ההבנה שאנחנו נמצאות בביקורת ובדיקה תמידית מולם, ולכן הלב מוכרח להיות סמוך ובטוח בגאוה שהדרך שלנו היא הדרך.

כשאנחנו גאות בדרך ובטוחות בה - הכל נעשה קל יותר.

באחת משיבות הצוות בשנות עבודתי הרבות, דנו הנוכחים על עבודה שאמורה הייתה להתבצע בשבת. בישיבה הראשונה הייתי המומה כל כך מהשיח הפשוט על חילול שבת עד שלא היה לי בי העוז להביע התנגדות. אבל בישיבה הבאה אספתי את כל הגאוה והבטחון שטרחתי תמיד לטפח, ואמרתי לבוס: 'בישיבות שמדובר בהן על עבודה בשבת, אני לא מסוגלת להשתתף'.

וזהו. ההחלטיות בדרכי מנעה אותם מלשתף אותי בעבודה זו,

עבודה באגף המחשוב של אותם ימים הייתה עבודה של בנית יסודות. פשוט בנינו את המערכת הממוחשבת של בית החולים. עבור כל בנית תוכנה או עדכונה היה עלינו לנסוע לבנק טפחות עם קופסאות כרטיסים כבדות, שם חיכה לנו "חדר מחשב" שהיה אולם עם מכונה ענקית - המחשב.

העבודה הייתה מהנה, נחמדה ומתגמלת, אבל בעלי לא מצא את עצמו בכולל בירושלים. נכון, ירושלים היא עיר מלאה סופרים וחכמים, אבל תורתו של בעלי חיכתה לו בבני ברק.

לא היה קל לעזוב את מקום העבודה. עבודה מרחוק הייתה פנטזיה שאפילו עוד לא חלמו עליה, ואני נופפתי למחשבי 'שערי צדק' לשלום ועשיתי את דרכי לבני ברק.

עבודה במרכז לא חיכתה לי. הייתי מאושרת לראות את בעלי משתלב בכולל, עושה חיל וצולל לעומק הלימוד, ובמקביל חיפשתי מקום עבודה.

חברת "אל על" פרסמה שהיא זקוקה לעובדים בתחום המחשבים, ואני נסעתי אל משרדי החברה כדי לעבור את המבחן. חזרתי אל הבית הצעיר בידיעה ברורה שנכשלת, אך להפתעתי קיבלתי עד מהרה הודעה שמחכים לי לחתימת חוזה ולתחילת העבודה. מדי בוקר המתינו לנו אוטובוסים של חברת 'אל על' שלקחו אותנו אל שדה התעופה, שם הייתי אחראית על תוכנת המשכורות של עובדי אל על.

תנאי האימהות בחברה היו מדהימים. בשנה הראשונה לאחר הולדת ילד אפשרו לנו לעבוד עד אחת בצעהיים ולקבל משכורת כאילו עבדנו עד ארבע. כך חגגתי בשעות עבודה מקוצרות אחרי לידת הראשון. כעבור שנה נולד השני, וכשמלאה לו שנה ותינוק חדש טרם הפציע אל אוויר העולם, ידעתי שלא אוכל בשום אופן לעבוד מחוץ לבית עד ארבע ועזבתי את העבודה.

מאז עבדתי במקומות שונים ומגוונים. באחד ממקומות העבודה רצו לתת לי פרס של טיסה לחו"ל לאחר שפתרתי להם בעיה קריטית. במקומות אחרים קיבלתי שכר זעום ביחס לעבודה,

סיפורי סבתא

'שמורות' יקרות ריגשו אותנו בסיפורי עבודה העוברים מדור לדור במשפחה. סיפורי אם בישראל. היה סיפור, היה קונפליקט ותמיד הייתה שם גיבורה. אם לא היא- מי יודע אם ה'שמורה' הזאת הייתה עוד היום אתנו...

חגית אליהו מצמרת:

"סבתא היקרה נולדה בתימן וחיה שם את ילדותה. כשהייתה בת שתים עשרה, נאלצו ההורים להשיא אותה לאדם מבוגר ממנה, מפני סכנה שארבה לה מאחד השכנים.

היא הייתה ילדה קטנה, החוויה הייתה לא קלה, ובפרט שבתפיסה שלה- חיתנו אותה עם זקן... מהר מאד ברחה לבית הוריה, נושאת איתה רגשות לא קלים בהחלט.

זמן מועט לאחר מכן עלתה המשפחה לארץ ישראל במבצע 'מרבד הקסמים'. סבתא התגרשה מבעלה, ואחרי מה שעברה הצהירה נחרצות שלא תתחתן יותר.

זאת לא הייתה הצהרה בעלמא, כמובן.

אבל בגיל תשע עשרה נקשו על הדלת והושיטו לה צו גיוס. גם עולים חדשים ותמימים כמותם הבינו את המשמעות. סבתא שהייתה בחורה צנועה ויראת שמים הבינה שזה- בשום אופן לא בשבילה. לא נותרה ברירה. הדבר היחיד שיפטור אותה מגיוס היה- חתונה...

סבתא קמה והתחתנה עם סבא ז"ל.

הוא כיבד אותה והם העריכו מאד זה את זה. סבתא זכתה להקים משפחה מפוארת וענפה, ובה כיום למעלה מ-200 צאצאים שומרי תורה ומצוות בלי עין הרע.

לפני שנה כשהשתתפנו בהכנסת ספר תורה לעילוי נשמת סבא, מחינו דמעות בהתרגשות. לחשוב על כל כך הרבה בני תורה וצאצאים, כולם בנים לאישה שבהחלטה אחת הביאה נשמות רבות וקדושות לעולם... זה היה מרגש ומצמרר עד לעומק, ולא פחות מכך- מחייב."

חיה שוורצבורד מתארת:

סב אימי זצ"ל היה עובד בעבודה קשה בטחנת קמח בעיר טבריה. העבודה היתה קשה במזג אוויר חם ולח, כל השנה ללא הנחות, מלבד פסח כמובן. באותם ימים היתה הפרנסה קשה ודחוקה מאד, והם גידלו תשעה ילדים לתפארת למרות התנאים הקשים. העבודה כאמור היתה ללא חופשים ולכן כללה גם את חול המועד סוכות.

סבי הקפיד מאד שלא לטעום דבר מחוץ לסוכה. מאחר ובמקום עבודתו לא היתה סוכה, הוא לא שתה מאומה כל היום עד שהגיע הביתה, למרות החום העז השורר בשלהי דקייטא. כמובן באותם ימים לא היו קיימים אמצעי מיזוג אוויר כלשהם... כשניסו לומר לו שאפשר לאכול אכילת עראי מחוץ לסוכה, אמר שאיננו מעוניין לוותר מהקפדותו בכהוא זה! "אם אני אתחיל לוותר, מי יודע על מה יוותרו צאצאיו ומה יתירו לעצמם?" כך אמר.

הסיפור הזה עומד לנגד עיני בתור עובדת במקום חילוני, כשאני משתדלת מאד לא לעבור על שום גבול שקבעתי לעצמי, גם כשאני נתקלת בקושי ובלגלוג.

כוחו של סבא...

דינה פרידמן משתפת: "חמותי עליה השלום הייתה ראש מדור במת"ף (מחשוב תעשייתי פיננסי) בבנק הבינלאומי. לפני למעלה מ-45 שנה פיתחה את הכספומט הידוע לכולנו.

כששמעו על כך בבנק בארצות הברית, פנו אליה בהצעת עבודה מאד מפתה. הם הציעו שכר גבוה מאד, תנאים מעולים, ואפילו טיסות חינם לביקורים בארץ. לחמותי היו אמנם אחיות שהתגוררו בארצות הברית, אך היא סירבה בכל תוקף.

"בעד שום הון שבעולם לא אסע. ההורים שלי בארץ ואותם אני לא עוזבת" כך הצהירה חד משמעית.

בנוסף חמותי פעלה רבות לשלב בנות חרדיות בעבודה. לפני למעלה מעשרים שנה, כאשר כוח העבודה החרדי לא היה מוכר בשוק והמעסיקים פחדו מהתופעה, היא נאותה לוותר על מקום העבודה לטובת פרנסתן של בנות חדשות. כששמע זאת הבוס, הסכים לשלב שתי בנות ובלבד שהיא תישאר. לאחר מכן עלה אחוז העובדות החרדיות במחלקה לכ-20%!

תמיד הייתה סמל ודוגמה כאישה חרדית בעולם התעסוקה החילוני. לא דיברה על עצמה מילה, לא התערבה בשיחות למרות שהייתה בתפקיד בכיר מאד. היא היתה גאונית והיה לה הרבה מה לומר, ובכל זאת לא התפארה בכך. התלבשה בפשטות ובעדינות יתרה בכוונה תחילה, ומידותיה היו נאצלות.

לפני שאני- כלתה, יצאתי לעבוד, לפני שני עשורים, הלכנו לבקש ברכה מהרב יצחק זילברשטיין שליט"א, קרוב משפחה. הרב הורה אלנו לדבר איתה ולבקש ממנה הנחיה כיצד לנהוג. כששאלתי אותה מה המסר שאותו אני צריכה לקחת לעולם התעסוקה, סימנה לי בתנועה רבה משמעות על הפה שלה. פה חתום וסגור..."

מירי ברנדווין מרגשת: לסבא רבא שלי, ר' חיים מרדכי בצלאל גנזל זצ"ל, הייתה חברת אוטובוסים מצליחה מאד. הוא קיבל הצעה **להתאגד** עם כמה חברות ביחד. הוא הסכים... ומכאן השם- **אגד**. כן, סבא היה אחד מהשותפים הראשונים והבכירים מאד בחברת אגד.

אחרי תקופה החברה החליטה להפעיל אוטובוסים בשבת, וסבא התנגד לכך בתוקף. שאר השותפים לא שמעו את קולו, וסבא ויתר על השותפות המניבה והמכניסה למען שמירת שבת.

למי שמצפה לשמוע על האוצר שמצא בזכות מסירות הנפש, אספר שסבא זכה לדורות ישרים ומבורכים- מה שכלל לא היה מובן מאליה באותה תקופה. שתי בנותיו היו היחידות מכל הכיתה שנשארו שומרות תורה ומצוות...

רשות להשתמש בטלפון). באחת הפעמים כשיחת הטלפון התארכה, העירה לי עליה אחת העובדות, וההרגשה שלי הייתה גרועה מאד.

התעצבתי אל ליבי: מה חושבת אותה אחת, שאני מייצגת עבורה את דרך התורה? 'הנה, תפסתי אותה בחוסר יושר, בזלזול'. חשבתי הרבה מה לעשות, לבסוף סיכמתי את מספר הדקות בהן שוחחתי בטלפון והגשתי לה את הסיכום.

כך נראית ביקורת תמידית על המעשים-האם הם מקדשים שם שמים, או חלילה להפך.

אחת המסקנות שלי לאחר שנות עבודה רבות בסביבה כזו, היא הצורך לדעת באופן ברור את ההלכה.

לפני כארבעים שנה עבדתי בחברה גדולה ויוקרתית מאד. לקראת ראש השנה ניגש המנכ"ל לכל עובד באולם המלא ואיחל 'שנה טובה' בלחיצת יד.

בהגיע תורי, אמרתי- 'אני מאחלת שנה טובה אבל אני לא נותנת יד לגברים'.

הממונה עלי שהיה חובש כיפה, שאל: את לא מתביישת לענות כך למנכ"ל?

השבתי מיד: 'אמנם המנכ"ל הוא מנהל גדול מאד, אבל לי יש מנהל גדול עוד יותר'.

הבנתי שוב שבתוך תוכם הם יודעים שהאמת אצלנו. אם נפזול אליהם- נתקל בבוז. ואילו אם נעמוד על שלנו, נזכה בהערכה במוקדם או במאוחר.

מעולם לא ניסיתי באופן רשמי לפעול לקירוב רחוקים בעבודה, אני חושבת שאין זה תפקידנו כנשים להיות אקטיביות. הדרך בה נגרום להם להעריך את עולם התורה והמצוות, עוברת דרך הידיעה שלנו שאנחנו באות לעבודה רק כדי לעבוד. ההווי והאווירה- נמצאים במקום אחר.

ככה הן עבדו. ככה אנחנו. עוד חוליה בשרשרת של נשים יהודיות עובדות, עמלות. בדור שלנו, ממש כמו בדור האם ממנו צמחנו- למען שמו באהבה.

גם לא בערב שבת. לעומת זאת, עובד דתי אחר בצוות נדרש לעבוד ממש עד כניסת שבת. אני שוחררתי מכל הפרויקט בכבוד ובהבנה.

חמישים שנים של עבודה בעולם החילוני בתחום המחשבים

הניסיון שיש לי, 50 שנה של עבודה בעולם חילוני בתחום המחשבים - היה מלא בהתמודדויות לאורך כל הדרך.

את הרווח המיידית חוויתי בהרבה סיטואציות בעשרות השנים הללו. אותם מקרים רק יצרו הערכה לנו כבנות דתיות, ולדת-כמושג נעלה.

המשפט 'לא ידעתי שכך נראית אישה דתיה' נאמר לי כבר לפני שלושים שנה, ותקופה קצרה לאחר מכן כבר ידעו באותו הצוות לומר 'אל תפריעו לה עכשיו. היא מתפללת'.

לפני כמה עשרות שנים שיתפה אותי אישה 'משלנו' במבוכה שהיא לא אוכלת לחם בעבודה. הבנתי מיד את הנקודה ושאלתי אותה רטורית: 'את מתביישת לברך?' הצעתי לה לעשות כמוני. לקחת ברכון ביד, ואפילו להרים אותו כדי שכל מי שעובר סביב יראה וידע שכעת היא מ-ב-ב-רכת.

כשמישהו החמיא לי על פריט לבוש הגבתי מיד: 'סליחה, באתי לכאן רק כדי לעבוד'.

באופן כללי הקפדתי להתלבש בפשטות, ולא להחליף הרבה בגדים.

יש כאלו שסבורות שצריך לבוא לעבודה בלבוש יפה... מכובד... הן קוראות לזה 'קידוש ה'.

"חבל שמבלבלים בין המונחים. קידוש ה' הוא משהו אחר לגמרי. הרצון להרשים את אלו שאינן שומרי תורה ומצוות לפי הפרמטרים שלהם- שגוי מעיקרו.

בתקופת עבודתי ב'אל על' באחד הימים, תוך כדי העבודה באולם הענק, הבחנתי מזווית העין ב... אחי. (רבי אברהם שלזינגר זצ"ל)

"מה אתה עושה פה?" קיבלתי את פניו בתדהמה. ואיך הצליח להיכנס בלי כרטיס עובד למתחם השמור?

הוא לא ענה, גם לא אמר כלום, רק בחן את השטח. ידעתי שהוא בא כי דאג לי, רצה לראות איפה אני ואיך אני שומרת על עצמי, בתור ילדה יתומה מגיל חמישה שבועות... כשלוויתני אותו החוצה הוא מלמל: 'אסתר, תדעי שאת היחידה פה שבאמת עובדת. אין עוד אחד שעובד ברצינות כמוך'...

ואני ידעתי שזה קידוש ה'.

קידוש ה' הוא שכולם רואים שאת מתנהגת כמו שהתורה רוצה שתנהגי, שאת גאה. לא מתבלבלת. כשנכנס מישהו לחדר, אומר בדיחה ואת לא מגיבה אפילו בחיוך, ואפילו שזה קשה. ככה מקדשים שם שמים. ובאמת תמיד נמנעו מדיבורים לא ראויים סביבי כשהייתי בחדר. שמעתי ביטויים כמו "אם אסתר לא הייתה פה הייתי אומר לך משהו".

מוכרח להודות שזה לא היה קל, היו גם נפילות. לדוגמא כאשר באמצע הברכה, הבוס או כל אחד אחר ניסה לשאול שאלה, ואני מצאתי את עצמי מסיימת את הברכה מהר... מה קרה? נזפתי בעצמי.

דיברת עם הקדוש ברוך הוא. מה הבהלה? המשיכי לברך. יש לך זכות לדבר עם ה' יתברך. אל תחמיצי אותה.

לפני כעשרים שנה, כשעסקתי בשידוכים לילדי, קיימתי לא פעם מהעבודה שיחות טלפון לביורורים (לא לפני שקיבלתי

מִכָּה שׁוֹרֵשׁ

מְרוֹשֶׁשֶׁת

הבנוס השבועי הוא אחד הנחשקים. הוא מופיע בכל הודעת תדרוך או תזכורת שאנחנו מקבלות ממנהלת הצוות שלנו.

הוא מתפתל בינינו בשיחות הטלפון שאנו מבצעות, כשאנו מספרות על פוליסות, מפרטות רכיבים, מוכיחות סיכונים ומציעות סיכויים. הבנוס מאיץ בנו, דוחף לסגור עם עוד מבוטח על צד שלישי, להרחיב את הקיים, להוסיף לו וגם לנו. אנחנו דנות בו שוב בהפסקת קפה חפוזה, כשאנו שוברות שוקולד מריר לקוביות, דוחפות קפסולה למכונה ומפעילות קצף בצבע מוקה. חברתי לעמדה מחכימה אותנו ברזי המכונה. היא מנוסה, יש לה בבית, בחרה להתפנק במכונת קפה ביתית לאחר שקיבלה בנוס חודשיים ברצף.

מההפסקה שלי אני חוזרת לעוד שיחת מכירה עם לקוח שמעוניין לחדש את הפוליסה אך לא לשנות שום הסכם, ולשיחה נוספת שמסתיימת בניסיון כושל לגייס מבוטח חדש. אני שותה את שארית הקפה שלי, הוא קר וגם תפל. עקבות של קצף עכור נמס בקצוות, עצוב כמוני. ממול מנהלת אגף המכירות שלי זוקרת אגודל לחדשה ממול. שולחת צרור משפטים מרוצים.

אני מתמללת למקלדת את תמצות השיחות, בוחנת את השאלות והתשובות ואורזת לחבילה לא שווה. מה גובה הפרמיה ומשלמים עליה?

מְשֻׁרֶשֶׁת

לשבוע הבא אני מגיעה לאחר שלא רק ישנתי על זה לילה, אלא גם חשבתי לעומק בימים. אפילו דפדפתי בחוברות תדרוך שקיבלתי - צעירה ונלהבת - בתחילת העבודה, עברתי על בניית משפכים שיווקיים יעילים לסוכני ביטוח, ועל סימולציות אפשריות לשיחה.

עשיתי השתדלות, ולא פחות מכך התפללתי. התפילות שלי נסובו על כך שאני רוצה להרגיש הצלחה, לחוות אותה במחשבה ובתחושה וכמובן בחשבון הבנק.

כשהמשכתי להתפלל, גיליתי שהבנוס הוא החלק המוחשי אבל הוא רק סימפטום. גיליתי שאני רוצה בעיקר להרגיש שווה בצוות ובין החברות. הבנוס הוא כמין כרטיס כניסה סמוי לאיזה מועדון נחשב, וכשאני פותחת את היום בתשוקה הזו, אני נעה על הכסא בחוסר נוחות. משחזרת שבערך מכיתה ' לא הרגשתי רצון כה חזק להשתייך לקבוצה נבחרת. הסומק פוּשט בי, אני מבינה שכנראה ישנם חשקים שצפים בשלבים שונים בחיים.

תפילה קטנה נוספת, ואני ניגשת ליום העבודה שלי.

מְרוֹשֶׁשֶׁת

בסוף השבוע האינטנסיבי הזה, אני מודעת לכך שהמטרה שלי הושגה, ובגדול.

המנהלת שלי קוראת לי. היא שולפת אותי מהעמדה בסיום שיחה מוצלחת, מחייכת אלי בחיוך רחב וזוקרת אגודל בעידוד. היא מובילה אותי למשרד שלה, מתקתקת ואוספת נתונים. פורשת לי גרף המשקף מציאות שבועית:

אני מעל כולן.

"אני גאה בך!" היא אומרת לי, מעניקה לי בבת אחת תחושה חדשה. עבודה עם הישגים וסיפוק של עשייה. "עשית את זה מצויין! המכירות שלך הקפיצו את הצוות שלנו. אני בטוחה שאת יכולה להחכים את כולנו איך עושים את זה!"

היא מחייכת אלי שוב ומושיבה אותי מולה.

"עקבתי קצת אחרי השיחות שלך, הפעלת אסטרטגיות מצוינות" היא מקרבת את הכיסא ורוכנת אלי, "חשוב לי לבקש את רשותך לתמלל חלקים מן השיחות עבור צוות העובדות שלנו, ולסמן משפטים נבחרים. יש לך משפטים מנוסחים היטב שהזניקו את המכירות קדימה".

היא שוב מביטה אל המסך, מחייכת לגרף ונוסקת איתו כלפי מעלה. "אצרף להן כמובן את צילום המסך הזה. הוא מדבר בעד עצמו. עשית עבודה מדהימה השבוע, ואני רוצה שכולן תרגשנה את זה בבירור".

אני רואה את עצמי מרצדת בתיבות המייל של כולן. צבועה במרקרים על הגרף, משקפת שיווק, משווקת שיקוף, זורחת, מצטיינת.

"אני רוצה ליצור בצוות תחרותיות" גם היא בעלת אסטרטגיות משלה. "יש כאן בצוות נשים ממש טובות, אבל הן צריכות זריקות מוטיבציה. תביני שאת יכולה להרים את כולן ביחד איתך" היא פורטת על נימי מחויבות.

שיחת טלפון דחופה מוציאה אותי מן החדר. אני ניגשת לפינת הקפה. מלאה באנרגיות.

מְשֻׁרֶשֶׁת

היא רוצה ליצור בצוות תחרותיות. זה אכן יקרה, ברור לי! מדמינת טפחות שכם, חיוכים רחבים, משפטים מפרגנים. כך גם אני מעניקה למצטיינות המתחלפות.

מתלבטת על קפה מגורען, ונזכרת לפתע שיש לי בתיק עלי נענע שטופים. רוצה דווקא להירגע, לא להתעורר.

כשאני חולטת את העלים אני חושבת על ההשלכות. מנסה להיות מהעבר השני - המופר. מבררת בעדינות עם עצמי האם רק תחרותיות תגרם בצוות? אני חושבת - חוששת שבטפחות השכם עלולה להתערב גם קנאה. מחמאות הן אולי מן השפה ולחוץ, ומי אמר שכך באמת אמצא חן בעיני אדם?

לא מתעלמת מכך שעבדתי על שיחות השיווק שלי, ויש כאן השקעה ראויה להערכה. אך עלי הנענע שמשתכשכים במים מזכירים לי שהעיקר הוא השורש, הוא הנותן טעם ומשמעות לצומח.

"והנה זה ודאי שהענווה מסירה מדרך האדם מכשולות רבים ומקרבת אותו אל טובות רבות, כי העניו יחוש מעט על דברי העולם ולא יקנא בהבליו. **ועוד שחברת העניו נאה עד מאד ורוח הבריות נוחה הימנו בהכרח, לא יבוא לידי כעס ולא לידי מריבה אלא הכל בהשקט, הכל במנוחה.**

אשרי מי שזוכה למידה זו! וכבר אמרו - "מה שעשתה חכמה עטרה לראשה, עשתה ענוה עקב לסוליתה", כי כל החכמה כולה לא יערכנה, וזה ברור". (מס"י פרק כ"ב - בבאור מדת הענוה).

כשאני מסננת את העלים ומשאירה לי שתיה צלולה, אני מתחברת לשקט שלי. רוצה לא לעורר כעס. מצליחה להתעורר, ואז מבקשת מנוחה.

יודעת שהיא תתפלא ולא תבין כשאבקש ממנה להשתמש במשפטים בעילום שם, ולהשאיר לי את הבנוס אצלי בלבד. שייך לי ללא פרסומים וצלצולים.

משרישה בעצמי כי כך אמצא חן בעיני אלוקים, מאושרת בכך שאקבל גם כרטיס כניסה של נשיאת חן בעיני אדם.

בערוגה שלי

אצלינו. לא עוגות שמרים ולא משלוחים לילודות. אמא שלי מעולם לא ראתה אישה מתמוגגת בבכי מול נרות השבת.

היא לחשה מול פמוטים כבדים, במאמץ גדול מילים זרות שלא הכירה, חוברת אות לאות, מרכיבה תפילה.

בבתים של חברות, היו העיניים שלי בולעות בכמיהה את הגו הרך, הידיים הלחות, את היהלומים שנצצו על הריסים לאור הנרות, ויותר מכל- את הטבעיות ששרתה מסביב. כאילו בכי כזה הוא טבעי. טבעי בסתם שבת. שבת שהיא לא-נניח- יום כיפור.

התרפקתי על בתים כאלה, שיודעים בהם הכל, בתים עם מאה אלף הסכמות שבשתיקה, אקסיומות שמזמן לא צריך לפענח.

וכמעט הפסדתי יהלום ענק.

כמעט הפסדתי את המורשת האמיתית שינקתי. את מסירות הנפש הטוטאלית של אבא ואמא, את ה-'לך לך' שעשו מארצם, ממולדתם ומבית אביהם. את המכונית והבית שמכרו, מבטיחים לעצמם שלא ישובו לעולם ולא חשוב כמה קשה יהיה בארץ הקודש השונה מכל שידעו ואהבו.

כמעט הפסדתי את הלהיטות אחרי הלמידה, כל יום מחדש, כאילו נולדנו בזה הרגע.

כמעט הפסדתי את אומץ הלב והנחישות של אבא ללמוד גמרא. תראו לי מישהו שלומד שפה חדשה בגיל ארבעים רק מפני שהיא מקרבת אותו עוד למעמד הר סיני.

כמעט הפסדתי את שני הורי, טרוטי עיניים, בסוף יום ארוך יושבים יחד לשבור שיניים על ספרי הנביאים שהם רכשו. אבא קורא פסוק, אמא אחריהם והם מתרגמים לאנגלית, מה כתוב כאן ואיך כל זה שייך אלינו.

כמעט הפסדתי את עצם ההסכמה שלהם להיות חדשים. את הנכונות לעשות מבלי להבין, ומבלי להישען על מסורת בית אבא.

כמה דברים פה, בבית שלי היום, משתקפים שמה למעלה בשמים, מהבהבים אליך, אבא. די- אן- אי שיצקת בחיך, נוצק בי ובילדי, והם- יטעו יום אחד ערוגות משלהם ואתה תחיה לנצח בתוכם, כמו סוד עתיק הולך ומתפענח בחיי ילדיהם ונכדיהם על שילשים ועל ריבעים.

זה הסיפור שלך. הסיפור שלי הוא לזהות אותו, לספר אותו לעצמי, לדעת אותו, לדבר ולהאמין בו, לחבוק אותו קרוב, לדעת שאין בלתי, שהוא והוא רק הוא שלי. והוא לא במקום והוא לא למרות. הוא הדבר שמגדל אותי, שמביא אותי לערוגה שלי.

ועכשיו תורי להרים את המבט קדימה ולדעת שההתגברות הקטנה שלי הבורק, ההתאפקות בשיא ההשכבות, השתיקה מול עלבון, עוד נשימת סבלנות, מאמץ לדייק מול מעסיק- הם כולם שלובים בדי אן אי שלי- שלהם- בין ביודעים, בין בלא. בעיקר בלא.

לחזור ולדעת ולהזכיר לי ולהם ולכם את הערך של כל מעשה שלנו, להוקיר אותנו, את כל המאמצים שנעשים כדי לקדש את שמך בעולם- כשם שמקדישים אותו בשמי מרום. לקדש את שמך בערוגות הנפלאות שלנו שממשיכות לגדול ולגדל בשמש, בצל, בקרה, יונקות מאותו שורש אחד ויחיד שאין בלתי.

אני האישה שהיה צריך לרמוז לה ללכת.

זאת שנתקעה על הכסא כאילו מרחו לה שם דבק שלוש שניות ובהתה באבלים שרצו מאד לאכול ארוחת צהריים בלי העיניים של כל העולם עליהם.

"האבלים צריכים קצת לנוח" אמרה לי בסוף נכדה בחיך מתנצל וסוף סוף התחלתי להתרומם, ולהתקדם אל הדלת בהליכה לאחור- כמו שעושים כשנפרדים מהכותל המערבי. מן הסתם החליפו מבטים אחרי לכת. אבל אף אחד לא אמר-איזו אישה מוזרה, מה נסגר עם אנשים חסרי טקט שלא מבינים שבית ניחום אבלים זה לא תחנת אוטובוס או הפסקה ארוכה מהחיים עם מזגן וכיבוד קל.

הם לא יגידו מילה כי הם לא מדברים לשון הרע. והם גם לא יחשבו רע כי בבית הזה, עם הקירות המהבילים מרב ספרי קודש, גידל אותם אבא שהיה סמל למידות מופתיות.

מהחלון הקטן, נכנסת פיסת שמים מושאלת מהכותל מערבי הסמוך. איש ירושלים היה והלך, הותיר אלף געגוע וגעגוע לאמת שהיתה מקופלת בתוך סוכריה לנינים, עצות לנכדים ומוסר אב לילדים.

והילדים- סבים וסבתות בעצמם- מכוונסים כשתילי זיתים על שרפרפים, מאהילים בכפות ידיהם על נר אלוקים נשמת אדם, הענק שבענקים שהיה אבא שלהם.

רוחו מרחפת קרוב, מאירה מתוך עיניהם, משתהה על המילים שהם מודדים כשהם משרטטים ביראת כבוד את קלסתר פניו. נכדים ונינים מגישים ומפנים, נושאים אותו חותם של טוהר, עובר כחות השני. כל כך הם דומים לו, סיפור של גדולה משפחתית מעוררת השראה.

אני מכורה לבתים כאלה, למורשת כזו. לאנשים שנולדו על ההר, מבלי שידעו שהם גבוהים. סתם ככה, כי דם עבה הרבה יותר ממים.

באמת, אני שם בשבילי, לא בשבילם. עסוקה בשקט באבל משלי, אבל פשוט וילדותי על כך שלא באתי משם. זו צביטה ישנה ועקשנית. באמת, אני מתביישת בה.

אז אולי עכשיו, כשמדברים על מעלת השורש, הגיע הזמן למשוך אותה החוצה, להיפטר ממנה אחת ולתמיד.

הצביטה הראשונה שאני זוכרת היא מאותו גיל הכרחי- טיפעשרה. הייתי מסתובבת בסמינר, בין דיבורי המשפחולוגיה, נועצת מבטים בשתילי הגפן והזיתים ששפעו מסביב וחושבת, למה כל כך הרבה חסר אלינו? למה הדבר הזה הבטוח בעצמו, פסח עלינו?

קצת רקע. אני דור שני לתורה ומצוות, אבא ואמא- דור ראשון. מוסיקאים, זמרי אופרה, 'מייד אין בריטניה', עולים חדשים. כל החבילה.

'מה אמא שלך מהבית' היה שאלה מעלה סומק שניסיתי לעקוף בכל דרך.

אנחנו חדשים. המצאנו פס ייצור. אין לנו את זה, כמו שאומרים. דברים שטבעיים אצלכם, עוד לא הגיעו אלינו. אנחנו לא תמיד יודעים, ולא תמיד עושים ולא ממש בטוחים. ליל הסדר אצלינו זה רק אנחנו. בכלל, זה תמיד רק אנחנו. אין לנו שמחות של בני דודים ולא תופרים אצלינו סטים זהים שסבתא מאגדת תחת המטריה שלה כראש משפחה.

לא גדלנו באטמוספירה סמיכה של חסד כי בבתים החד משפחתיים בהם גדלו אבא ואמא היה רק ילד אחד ויחיד ומנגד- כללי נימוס נוקשים שהכתיבו הזמנה של שבוע מראש לכל אירוח בבית חבר.

אז עכשיו אנחנו יהודים טובים, אבל שום דבר לא שופע

בנוס

מילים".

הוא עומד, ונראה שזה הולך להיות ארוך. יש שקט מכבד בחדר, למרות שהדברים שהוא הולך לומר כנראה לא חשובים.

הוא פותח במילות הערכה על החריצות שלנו, על המקצועיות והיעילות שמסייעים מאד לכל הצוות והקבוצה, ולטענתו מאפיינים אותנו כחדריות. "כי אסור לגזול, ככה קוראים לזה אצלכן, לא?"

הנהונים שקטים.

"אני מאד מעריך את אורח החיים שלך, את זה שהקריירה היא לא הכל בחיים, שיש חשיבות למשפחה ותשומת לב לחגים ולזמנים מיוחדים" ההגדרות שלו חילוניות למדי, אבל ניכר שהוא מדבר מתוך אמת כלשהי.

"כן הייתי ממליץ לכן לשים לב גם לקריירה. תעקבו אחרי המיקום שלכן, תבדקו שאתן מתקדמות, אל תישארו פה או בכל מקום אחר. תמשיכו הלאה, תצברו ניסיון, שם וכוח, זה ייתן לכן ערך מוסף"

אנחנו לא עוצרות אותו כי המלצותיו בכל מקרה הן הצעת הגשה בלבד ותמונת אילוסטרציה.

"אבל העצה הכי טובה שאני יכול לתת לכן, היא - reverse engineering (פיתוח לאחור). שימו לב ליעד, ותגזרו ממנו יעדים קטנים. כשאני יצאתי לדרך שלי בקריירה שמתי לי יעד ענק, לנהל חברה. זה עוד לא קרה, אבל זה יקרה. הבטחתי לעצמי שעד גיל 30 אני מסיים לימודים ומתקדם לחברת הייטק גדולה אחרי ניסיון בחברת הייטק קטנה. עד גיל 33 אהיה ראש צוות, בגיל 37 ציפיתי מעצמי להיות מנהל מדרגה שניה. בגיל 42 דיירקטור, וכך עד גיל 65 אוכל לעמוד במקום שכבר שייך להנהלה בכירה".

זה נאום די מרשים, במיוחד שבלי לדעת את הגיל של הממונה, נראה שהוא עמד ביעדים של עצמו.

הוא מסיים בכמה מילות תודה, וגם אנחנו נימוסיות ומודות בקצרה על כל התקופה וכל מה שלמדנו.

הדלת נסגרה מאחוריו והחדר השתק.

הוא אמר דברים חשובים. לא בחלק הראשון של השיחה, בחלק השני.

הרעיון הזה, לגזור משימות לפי היעד הבא מתוך היעד הגדול, נראה לי יהודי מאד.

מה אני רוצה להיות כשאהיה בת 80? בת 40? וקודם?

במקום לתת למסלול החיים לשטוף אותי, יש לי אפשרות לגזור יעדים קטנים ולנסות לעמוד בהם, לגבש מהם "קריירה" יהודית משל עצמי.

אני לא רגילה ללמוד דברים מאנשים בעבודה, חוץ מפתרון באגים וכתובת קוד מקצועי ומשופר. אבל פה ושם אפשר לצוד גם תובנות נוספות, חשובות יותר. קוראים לזה בנוס.

יום כאילו רגיל. אני מגיעה למשרד אל המשימות הרגילות שלי, לפרויקטים המוכרים מאד. הכל כל כך שגרתי, לא יודעת למה אני מרגישה כל הזמן כאילו משהו הולך לקרות. יש איזו תכונה באוויר, משהו שאני לא יודעת להסביר. עינת לא אומרת שום דבר מיוחד, הישיבות מתנהלות כרגיל, אין הודעות חדשות או עדכונים חריגים.

מיכל מסכימה איתי לגבי התחושה, אבל איך אומרת - "כשיהיה מה לדעת, נדע".

זה קורה.

אחרי שבוע של רחשים יוצאת הודעה מסודרת. ראש קבוצת התוכנה שלנו עוזב. הוא די חדש בנוף זהה די מפתיע, אבל איך לומר - זה לא ממש מעניין כי אין לזה השפעה ישירה על העבודה שלנו. מה גם שלא בדיוק עבדנו מולו או תחתיו, עינת היא המדווחת והיא מי שמנהלת אותנו.

האיש הנ"ל זוכה להיקרא בפנינת החרדיות 'הממונה', יחד עם שלל השמות המגוונים שאנחנו חולקות לגברים השונים שעובדים בסביבתנו. כשהתחלנו לעבוד כאן הגענו למסקנה שגם ביננו לבין עצמנו יש משהו יותר נקי בלא לקרוא להם - עידן / סרגיי / אלכס / דני / ארז. יותר שמור ושומר להשתמש בשמות כמו - ממונה (ראש הקבוצה) / אוטומציה (איש הטסטים של הצוות) / בנה (מקום מגורים של מישהו שלא מצאנו לו כינוי).

זה הופך את השיח ליותר מעניין ובעיקר פחות אישי. אבל כבר יצא ששכחתי איך קוראים למישהו כשעינת שאלה אותי ממי ביקשתי את הסיסמאות ונשלף לי בטבעיות מ'בנה'.

קצת מוזר להתרגל לזה בהתחלה, אבל אחר כך זה נכנס לחלוטין לשיח. כמוכן רק ביננו לבין עצמנו ובאמת עוזר לשמור מרחק וגם להימנע מלקרוא ישירות בשמות פרטיים לאנשים עצמם.

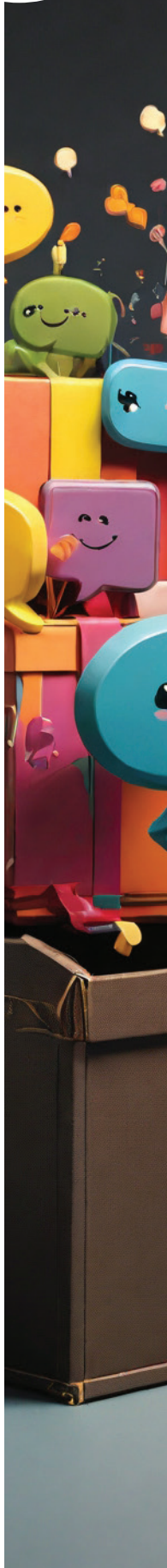
כך או כך ה'ממונה' עוזב. עם ההודעה על העזיבה שלו מגיעות עוד שתי הודעות נוספות. אחת מעינת, שאוספים לו כסף למתנה וניתן להשתתף באמצעות האפליקציה הבנקאית. והשנייה, שהאיש עורך מסיבת פרידה לכל צוות בנפרד כי הוא רוצה להיפרד מהאנשים 'כמו שצריך'.

יום הפרידה מגיע, בחדר השני מתקיימת המסיבה אבל אנחנו בחדר שלנו השקט. מישהי הביאה היום חבילת כריות, חלב סגור לקחנו מהמקרר ויש לנו בוקר חמוד ורגוע.

שעה אחר כך, נגמרת המסיבה ועל דלת החדר שלנו דפיקות. מישהי פותחת - הממונה שם.

לשנייה זה מבלבל אותה, אבל הוא משאיר את הדלת פתוחה מאחוריו ונכנס בטבעיות לחדר.

"הבנתי שלא נח לכן להשתתף וזה בסדר" הוא אומר. "רק אם כבר הייתי פה בשנה האחרונה, אני רוצה לומר כמה

אני בונה חומה

תקשורת, ושם אמרו לי שזה באמת בעייתי ממש, ולמטרת העבודה עם תוכנות אדריכלות הם המליצו לי על אתרוג.

אולי לכן הקוראות זה נשמע פשוט, לי זה היה ממש קשה. הרגשתי שאני צריכה להתמודד לבד בתוך סביבה שרציתי להישען עליה ולהיעזר בה.

זו היתה פוזה שלא הכרתי, עד היום במקום העבודה שלי בתור בוגרת בית יעקב, היינו קבוצת חברות מלוכדת עם אותה השקפה ואותה רמה רוחנית פחות או יותר. ופה פתאום אני צריכה להתמודד לבד...

היו גם תחושות של אי נעימות ולחץ. מה יקרה אם לאחר כל המאמצים שאעשה הסינון בסוף לא יעבוד כראוי? או יגרם לי לקשיים בעבודה השוטפת?

ברוך ה' שיש את שמורה!:) כמה חודשים קודם התחברתי לקהילה המיוחדת הזאת. שם קיבלתי את התחושה שאני לא לבד וכולן מתמודדות על אותם נושאים. הן הכירו לי את מוקד הייעוץ של 'אתרוג'.

'לא תמיד זה אפשרי', ככה אמרה לי הנציגה במוקד הייעוץ, "אבל תמיד מבייחיים לנסות. מהניסיון שלנו מי שמנסה ורוצה באמת רואה סיעתא דשמיא".

מוקד הייעוץ היה באמת גלגל הצלה בשבילי לאורך כל הדרך. שמעו את המקרה שלי לפרטי פרטים, והבטיחו לעשות הכל כדי לעזור לי לעבור את התהליך בקלות, במהירות ועם כמה שפחות עוגמת נפש.

במקביל התחלתי לברר על אתרוג אצל חברות נוספות בשוק שעובדות עם התוכנות המקצועיות בתחום שלי, והן אמרו לי שזה עובד מצוין.

בהמשך ראיתי סיעתא דשמיא מרובה. הקב"ה ראה כמה התאמצתי, נחלתי עוגמות נפש, מאבקים פנימיים, סירובים והצלחות... בעלי עודד אותי לאורך כל התהליך הארוך מאד, שכלל שלבים רבים שנדרשו בגין סוג ואופי העבודה. ב"ה, תמיד היה לי למי לפנות עם כל הבעיות. בכל פעם שנתקלתי בקושי מהותי שכמעט וגרם לי לחזור בי מהמשרה הזו, מהרצון להתקין סינון ועוד - תמיד במוקד הייעוץ הצליחו לתווך לי עזרה מתאימה. כך התקדמנו עוד ועוד שלבים, עד שכלל החברות האחרות עברו גם הן יחד איתי לאתרוג, מאמינות?

הסיפור שלי לא ממש נגמר, אבל אני מרגישה שהוא התחלה של סיפורים אחרים שאולי ימשיכו אותו...

הקפה שלי מתחילת הסיפור - נגמר, אבל טעם מתוק של עידוד וסיפוק יישאר בי לתמיד.

אחרי מסע ארוך אני מתיישבת בסלון על כוס קפה שווה, ומחליטה לשתף אתכן. אם אגע למישהי אחת בלב בנקודת החלטות, והיה זה שכרי.

אני 'שמורה' נודדת מהדרום. התמקמנו היכן שהוא במרכז ונאלצתי לחפש עבודה חדשה עד שאיום המלחמה יוסר מאיתנו. העסקים בסביבת מגורי נסגרו, ולא היה לי מקור פרנסה משמעותי להישען עליו. כמובן שבחיפוש העבודה החדשה היו לי דרישות סף לגבי מקום העבודה - שיהיה מקום עם חרדיות, סביבה נשית ואינטרנט מסונן.

תחום האדריכלות בו אני עוסקת, בעייתי במיוחד מבחינה של סביבה גברית וחילונית. חברות סיפרו לי שבאזור המרכז, לרוב המשרדים קטנים ומשפחתיים כאלו... (בדרום המציאות שונה). גם בנושא הסינונים ידעתי שממתין לי אתגר.

כשצללתי לעומק ההצעות, היו אכן כל מיני מקומות שירדו על הנושאים שהזכרתי. אך לכל אכזבה לוותה שמחה גדולה שאני יודעת להישמר ולהגדיר לעצמי תחומי גבול. גם אם אאלץ לעבור עוד תקופה בבית ללא עבודה בנוסף לטרדות, למתח ולאזעקות, החלטתי שזה שווה. העקרונות שלי שווים כל מחיר שהוא.

וכך ספרתי את הימים עד שהתקשרו אלי ממקום העבודה שאני עובדת בו כיום. אני מוכרחה לציין שההצעה היתה נשמעת ממש מהחלומות. מקום גדול מאד עם עובדות רבות, מתוכן מספר עובדות לא מבוטל של בוגרות סמינר. בשביל תחום האדריכלות זה הרבה מאד! אפילו לא חשבתי להתעניין על חסימה, היה ברור לי שהכל מאורגן למופת.

ברוך ה' התקבלתי לשם, ומספר ימים לפני הכניסה למשרה החדשה, שוחחתי עם מנהלת משאבי אנוש שהבינה מדוע עזבתי עבודה והתייחסה אלי נפלא. התעניינתי גם לגבי התקנת החסימה אצלי במחשב. נדהמתי כשהיא סיפרה לי איזה סינון קיים אצלם - פשרני מאד.

התחלתי לברר פה ושם אצל יתר העובדות, ומכולן קיבלתי את אותה התשובה - מבחינתן זו חסימה מספקת, אמנם צריך לדעת איך להתמודד איתה ולהגדיר אותה, אך הן רגועות לגמרי.

האמת שהייתי די בהלם, כי החסימה המדוברת אינה מוגדרת כמתאימה למגזר החרדי.

חשבתי שאולי אני לא מספיק מבינה בזה, ואולי זה כן בסדר ואולי כלל האדריכליות החרדיות יראות שמים משתמשות בה... התקשרתי לוועדת הרבנים לענייני

לייעוץ ושאלות בנושאי סינון: shoalot@shmura.org

התפריט לפניכם. שמנה לב, ברוב המרקם בכתבה הזו יש שדרוג נוסף על הרגיל, המוכר והנדוש, וגם טיפים קטנים ונחמדים שמשנים את כל התמונה. כמוכן שאתן יכולות ואפילו חייבות לשנות מרכיבים, להוסיף או להשמיט... בינינו, מרק זה התבשיל שמקבל באהבה גדולה כל ירק, גם מעוך ומבוויש וזה שנראה שעבר זמנו. כך שהירקות הם לבחירה בלבד, והדבר נתון לשיקול דעתכן ולהיצע המקור באותה עת...

אז הנה, מרקם בצבעים. יוצאים לדרך!

אמרו לי אתן, יש שילוב יותר מוצלח ומחמם לב מאשר חורף ומרקם? יש אווירה יותר חמימה ומשפחתית מריח של מרק ואדים מהבילים?

אני בטוחה שאחד מזכרונות הילדות שלכן כולל את המרק של אמא, מכל הסיבות... יש סיבות טובות נוספות להכין מרק גם לצאצאים שלכן. כמה קל לזרוק כמה מצרכים לתוך הסיר ולהרוויח בזמן קצר אוכל בריא, משביע וטעים.

אני אוהבת לגוון את המרקם שלי בצבעים שונים, והרי

מרק עגבניות ירוק

לכל אלו שלא אוהבות עדשים או את המרקם של עדשים-נסו את המרק הזה. הוא שונה, מגוון וכל כך טעים, חורפי ומנחם. ממליצה בחום.

רכיבים:

- 400 גרם עדשים ירוקות
- רבע כוס שמן זית
- 3 בצלים גדולים, קצוצים.
- 3 שיני שום קצוצים
- 1 כף מלח
- 1 וחצי כפיות פלפל חריף
- 8 גבעולי סלרי- לבחירה
- 4-6 גזרים פרוסים
- רבע כוס רסק עגבניות
- 2 כפות יין אדום
- 12 כוסות מים

מכניסים לתוך קערה בינונית את העדשים, מכסים במים רותחים, משרים ל-15 דקות ומסננים.

בסיר גדול על גבי להבה בינונית, מחממים את שמן הזית. מוסיפים את הבצלים והשום ומאדים עד שהבצל הופך לשקוף, כ-20 דקות. מוסיפים מלח ופלפל שחור. מוסיפים את הסלרי והגזרים ומאדים עוד 10 דקות.

מוסיפים את שאר המרכיבים, כולל העדשים, מכסים במים ומביאים לרתיחה. מנמיכים את האש וממשיכים לבשל עוד 20 דקות, בסיר לא מכוסה, עד שהעדשים רכות ומוכנות כל צורכן. מגישים.

איך תיקן שמנה אהבה?

רסק עגבניות ויין אדום הם 'תבלינים' שיכולים להקפיץ הרבה מרקם- ביניהם מרק עדשים כתומות ומרק כתום רגיל. תתחילו עם כמויות קטנות ותקנו לפי הטעם.

מרק כחול

למי אין מתכון למרק כתום? לכולן יש, אני יודעת. אז הנה שלי. הוא טעים, מיוחד, ובכל פעם שאני מגישה אותו בשבע ברכות או באירועים- מבקשים ממני את המתכון. הוא מושלם.

רכיבים:

- 1 ראש שום
- 2 כפות שמן זית ועוד לזילוף
- 4-5 בצלים גדולים, קצוצים
- 3 קישואים חתוכים לקוביות
- 4 בטטות חתוכות לקוביות
- 1 דלורית חתוכה לקוביות או דלעת
- 1-2 כפות מלח או לפי הטעם
- מים לכיסוי הירקות

מחממים תנור ל-180. חותכים את השום בחלקו העליון רק עד שכל שיני השום נראות וחלקן העליון קצוץ.

מניחים על נייר כסף, מזלפים שמן זית מעל ועוטפים עם נייר הכסף. מכניסים לתנור ל-40 דקות עד שעה.

בינתיים, בסיר גדול על אש בינונית, מחממים את 2 כפות שמן הזית, מוסיפים את הבצלים הקצוצים ומזהיבים. מוסיפים את שאר הירקות, מכסים במים רק עד לכיסוי הירקות, מוסיפים מלח

ומרת ימים

מנמיכים את האש ומבשלים דקות. מוציאים את מהתנור ומצננים. מוציאים את מקליפת השום היישר לתוך הסיר. טוחנים הכל בבלנדר מוט למרקם פירה חלק, ומגישים.

איך תיקן שמנה אהבה?

ככל שטוחנים יותר- המרקם חלק יותר. אני אוהבת לטחון לפחות 8 דקות ולזרוף שמן זית מדי פעם תוך כדי טחינה, למרקם חלק וקטיפתי ביותר. נסו גם במרקם הרגילים והפשוטים, הטחינה הכפולה עם מעט שמן זית, מקפיצה את המרק כמה רמות מעל.

הנה
ל

שמן זית
מלח ופלפל

מחממים תנור ל-190 מעלות. מרפדים תבנית תנור בנייר אפייה. חוצים את העגבניות לאורך ומניחים אותן על הצד החצוי על תבנית האפייה. חוצים את הבצלים ומניחים ליד העגבניות, גם על הצד החצוי שלהם. חותכים את ראש השום מלמעלה עד ששיני השום מבצבצות ושמים על התבנית. מפזרים מעל סוכר חום ומזלפים שמן זית בנדיבות- אל דאגה, השמן יחזור למרק יחד עם הירקות.

צולים כ-45 דקות עד שעה, הירקות צריכים להצטמק ובעיקר להגיר נוזלים. מוציאים מהתנור ומצננים. מפרידים את שיני השום מהקליפה ומעבירים לסיר (או לקערה, זה רק בשביל האחסון) ומוסיפים אליו את כל שאר התבנית כולל כל המיצים שנאגרו בתחתית. טוחנים בעזרת בלנדר מוט למרק סמיך וחלק. מגישים.

איך תיקן שחמדה אהביה?

עם המרק הזה כיף להכין ולהגיש קוביות טוסט- פשוט מכינים טוסט רגיל, רק עם גבינה צהובה, מורידים את החלק הקשה וחותכים לקוביות יפות. מגישים מעל המרק.

מרק גירס צהוב

טוב, מבחינתי המרק הזה הוא מתחרה נכבד של מרק העגבניות, אבל בדבר אחד הוא מנצח- קלות ההכנה. הוא הכי קל בעולם ולוקח בדיוק 5 דקות להכין אותו. תוסיפו לקלות ההכנה ריח מדהים וטעם מתקתק של תירס, ותקבלו את הנוסחה המנצחת למרק ביתי לאישה העובדת. אגב, זו הסיבה שאני תמיד מחזיקה בבית קופסאות שימורים של תירס לכל אורח מפתיע שיבוא...

גבי להבה גבוהה תוך כדי ערבוב עד שהמרק מסמיך- בערך 5 דקות. מורידים את הלהבה ומבשלים עוד כ-5 דקות. מוסיפים מלח, או אם רוצים יותר מתקתק- סוכר, ומגישים.

איך תיקן שחמדה אהביה?

להחזיק במלאי קופסאות שימורים של תירס או תירס קפוא... המרק הזה שווה את זה ובגדול.

מרק בצל חום

מה נאמר ומה נדבר. מרק בצל. לא כל כך ברור למה הוא תפס את המקום האקסקלוסיבי שלו ברשימת המרקים, ההשערה שלי היא בגלל כמויות הבצל הגדולות שצריך לפרוס ולדמוע... אבל הוא שווה את זה. מפנק וטעים.

עם הבצל.

מערבבים בכוס את המים הקרים והקמח עד שהקמח נמס במים, ומוסיפים לבצל. מוסיפים את שאר המצרכים, מרתיחים ומנמיכים את האש. מבשלים עוד כ-30 דקות בסיר שאינו מכוסה (כשהסיר אינו מכוסה ועל אש נמוכה, המרק יתאדה מספיק בשביל להסמיך ולא להתאדות סופית). בודקים טעמים.

איך תיקן שחמדה אהביה?

טוסט בגט שום- משדרג כל מרק בצל. כיצד מכינים?

1 בגט + רבע כוס שמן זית + 2 שיני שום כתושות. מחממים תנור ל-200 מעלות. פורסים את הבגט לפרוסות עבות ומניחים על גבי תבנית מרופדת בנייר אפייה.. מערבבים בכוס את שמן הזית עם השום ומורחים על גבי פרוסות הבגטים. אופים 10 דקות או עד להזהבה.

מרק אדום - עגבניות צהוב

המרק האהוב עלי בכל הזמנים! וכל מי שבתחילה הסתייג - התלהב והפך ללקוח קבוע ומרוצה של המרק האדום המדהים הזה. זו, אגב, אחת הסיבות לכך שאני מתחרטת שאני לא גרה ליד השוק ויכולה לקנות קילוגרמים שלמים של עגבניות רכות בחצי מחיר... הרי כל התבשילים הכי טעימים דורשים עגבניות רכות, כמו המטבוחה והשקשוקה והמרק הטעים הזה, ובכולם אני משלמת מחיר מלא לעגבניות רכות- אם יש למישהי פתרון אשמח שתציע... בינתיים אני מקווה שתהנו מהמרק הזה לפחות כמונו.

רכיבים:

2 ק"ג עגבניות רכות (בערך כ-20 עגבניות)

ראש שום

2 בצלים

סגולים

כפית סוכר חום

2 כפות לפחות

חוי הימלמן

חוי הימלמן

רכיבים:

1 פחית תירס שטוחנים לחתיכות קטנות,

ולא לרסק, עם נוזלים

1 פחית תירס ללא הנוזלים

3 כוסות מים קרים

2 כפות גדושות קורנפלור

3 כפות רוטב סויה

שמים בסיר את כל המרכיבים ומבשלים על

רכיבים:

7 בצלים גדולים

כף גדושה קמח

כף גדושה סוכר חום כהה

חצי כוס מים קרים

6 כוסות מים

2 כפות אבקת מרק בצל (משדרג מאד)

פלפל לבן- לבחירה

מלח

חוצים את הבצלים, חוצים שוב ופורסים לפרוסות דקות.

מחממים סיר על גבי להבה בינונית עם 4-5 כפות שמן ומוסיפים את הבצלים. מטגנים כ-20 דקות ומערבבים מדי פעם. הבצל אמור להיות זהוב- שחום. דוחפים את הבצל הצידה ומוסיפים את הסוכר החום. מחכים שהסוכר יימס, וכשהוא נמס- מערבבים

כשממליצים לי משמורה על מקום עבודה מסוים, כדי לראיין את הנשים שעובדות בו- אני יודעת שאפגוש נשים איכותיות, חדרות שליחות ובעלות יראת שמים. או כמו שאומרים בקצרה, שמורות. גם הפעם לא התאכזבתי והתקיימו בי הדברים: וממראינותי יותר מכולם... שנתחיל?

מי: תלמוד תורה "בניהו", אגף חינוך מיוחד, נתיבות.

מה: תלמוד תורה 'רגיל' שיש בו אגף שלם של בית ספר לחינוך מיוחד, הכולל למעלה מ-12 כיתות, ומתנהל כבית ספר נפרד. האגף שקיים כבר מעל עשר שנים, התחיל את דרכו עם קומץ תלמידים וכיתות קראוונים בתוך מתחם הת"ת, וכיום הוא מונה מעל למאה תלמידים. עד כיתה ה' מלמדות מורות, ומכיתה ו'- מלמדים. זאת בנוסף לצוות הפסיכולוגי, היועצים/ות ומטפלים פרא רפואיים

של התמודדות. רוב הפסיכולוגיות שלנו הן מיישבי העוטף, שמאלניות והכי שונות ורחוקות מאיתנו בהשקפת עולמן. למדנו למצוא את הדרך ביחד: הן מגיעות לעבודה לבושות כמו 'דוסיות', מחמיאות לילדים במילים 'צדיק' ו'בעל מידות טובות', ואם עבדו לצערי על משהו בשבת, הן בטוחות שלא אהנה ממנו ולכן יחכו יומיים כדי שהוא 'יצטנן' משבת... אנו משתדלות להבין את המקום ממנו הן באות, ולהכיר ב"אני הפנימי" המבקש שלהן. כולן חדרות שליחות למצוא את הנקודה הטובה ולקדם את הילדים המתוקים. אני רוצה להוסיף נקודה חשובה: כשאני מגייסת עובדות, אני בוחרת אותן על פי מידת השליחות שהן מרגישות, יראת השמים והמידות הטובות. את המקצועיות הן כבר ירכשו כאן, ונלווה אותן לאורך כל הדרך. אבל מידות טובות, יראת שמים ותחושת שליחות- הן התכונות החשובות שיגרמו למורה לחייך בפעם המאה לילד מתקשה, לנסות להתחבר לנקודה הפנימית הטובה שלו ומשם לקדם אותו למקסימום האפשרי.

המשפחתית

מי: רבקה גלייזר

מה: מזכירת האגף

מיד אחרי נישואי לפני כשבע שנים התחלתי לעבוד כמזכירה, על אף שלמדתי כמה תחומים שאינם קשורים בעליל כמו מזכירות רפואית, גרפיקה וקונדיטוריה.

ההתמודדות שלי כשמורה שונה ומעניינת: בעלי מלמד בת"ת במחלקה 'הרגילה', וחמי הוא המנכ"ל של המוסד. כמזכירה, העבודה מאד טכנית וכוללת הקלדות והדפסות. אין דיבורים ושיחות אלא יותר מיילים רשמיים. מצד שני, כל צוות הרבנים חברים טובים מאד של בעלי. הם היו בחתונה שלנו, בשבע ברכות, בבית יצחק, בבריתות ובכל שאר האירועים הגדולים והקטנים. ב"ה הכללים והגדרות כאן הם כל כך ברורים, אין שום שיח בין גברים לנשים ואפילו לא "שלום שלום"- כך שמעולם לא נתקלתי בפלונטר ואני חושבת שזה מדהים: מקום שמקפיד על כל גדרי הקדושה, גם מבחינת הסינון הכי גבוה שקיים וגם מבחינת התקשורת, הוא מקום שמור ומוגן עם תחושה בטוחה.

האחראית

מי: חני שלם

מה: מנהלת בית הספר

בתחילת דרכי למדתי תרפיה במוזיקה וחינוך מיוחד, והיום אני במקום אחר לחלוטין. התחלתי כמורת חינוך מיוחד, המשכתי כמחנכת, הייתי גם תראפיסטית והעברתי סדנאות בתחום. כיום אני מנהלת את בית הספר "בניהו" למעלה מעשר שנים, ובנוסף גם מדריכת כלות לחינוך המיוחד. זהו תחום מרגש ומדהים בפני עצמו!

העיסוק שלי בתחום התחיל כבר בנעורי. גרנו בדרום, שם טרם שמעו על קייטנות עזר מציון, והתנדבות עם אוכלוסיית הילדים המיוחדים לא היתה קיימת כלל. כיוון שאהבתי מאד לעבוד וללמוד עם אוכלוסיית החינוך המיוחד, נסעתי במיוחד לירושלים להתנדב. תמיד נגע בי הנושא של פסיכולוגיה והכרת הנפש. המשכתי שלי לתחום היא מתוך הרצון לגלות את הפנים הטובים הקיימים בכל אדם, גם מעבר למעטפת החיצונית. אשמח להרחיב על הנקודה השמורה בביה"ס שלנו:

כתלמוד תורה, רוב הצוות שלנו גברי לחלוטין ונע בין דתי מאד לחילוני. עבודה עם צוות חרדי, ועוד יותר מזה, ניהול צוות גברי חרדי- מחייבת מיומנויות וגבולות ברורים מאד. בעיני- לעיתים יותר מעבודה עם צוות חילוני, בו ברוב המקרים ניתן לשמור על דיסטנס ברור שנוצר אוטומטית מהעולמות השונים. המערכת שלנו עובדת בצורה השמורה והבטוחה ביותר: האגפים מחולקים לשתי קומות- קומה לצוות הרבנים וקומה למורות, עם כניסות נפרדות. המטבחים נפרדים, ימי הגיבוש מופרדים לחלוטין. בעוד אני רק מחליטה על התקציב באגף הגברי ונותנת להם לעשות בו כרצונם, הצוות הנשי שלנו נהנה מימי גיבוש מושקעים ואווירה חמה וטובה. בנוסף יש כללים ברורים: לעולם לא תהיה פגישת צוות הכוללת רק גבר ואישה. תמיד יצטרף משהו מהצוות: מורה, פסיכולוגית, יועצת וכדומה. לעולם מורה, או אפילו אני כמנהלת, לא תעלה לבד לקומה ה'גברית' אלא יחד עם מלווה. מצלמות מותקנות בכל פינה, ובעזרת גבולות ברורים נוספים נוצרה אווירה מאד מוגנת ושמורה. גם אני למדתי לסייג את האופי החם והחברותי שלי. בטבעי אני אוהבת לדבר, אוהבת להקשיב ומכירה את הצוות היטב. למדתי להחמיא במילים 'ישר כוח' לדף מושקע מאד שמלמד הכין, שאם מחנכת הייתה כותבת אותו הייתה מקבלת הרבה מחמאות. זהו תפקידי ואלו הגדרות. בעבודתי יש פן נוסף

בה היא לא תתפשר על ציוד פחות מתקדם או על חדרים פחות מאובזרים. המעטפת הרוחנית והגשמית היא ברמה הגבוהה ביותר. לפני שעבדתי בתלמוד התורה הנוכחי עבדתי במוסד ממלכתי. כל כך כאב לי להיכנס לכיתות בהם לא מלמדים את הילדים היהודים הללו לא תפילה ולא ברכות, וכמובן שלא מעבר לזה. כל צורת היום אינה יהודית ואינה בעלת משמעות אמיתית. התפקיד שלי כמטפלת באומנויות הוא מאד רגיש, ואני לא יכולה להכניס מושגים נוספים. השיח שלי צריך להיות מקצועי לגמרי, אני לא יכולה להעיר על כלום, וכמובן שלא להיחשד ב'הדתה'. אחרי שנה עזבתי כי הרגשתי שלא מתאימה לי עבודה במקום כזה, ועברתי לעבוד בת"ת בו כולם מהמגזר או לפחות רובם, ויש גבולות מאד ברורים. ב"ה רווח לי. בעבודתי אני מתעסקת עם תכנים רגשיים, אישיים ולעיתים גם חושפים מאד. העבודה דורשת הרבה רגישות ודיוק. כמטפלת יש לי שני עקרונות בסיסי: עבודה עם זוג הורים בכל פגישה - חובה. (זו גם ההנחיה שקיבלתי מאחד מגדולי הדור). כלל שני: אני לא עובדת עם משפחות שאני מכירה, או משפחות שיש סיכוי שאפגוש בהם למחרת תוך כדי קניות. עם העיקרון הראשון לא תמיד קל ולעיתים אפילו מורכב מאד. פגישת הדרכה עם הורים זו סיטואציה שונה מפגישה אצל רופאה שהיא מקצועית גרידא. השיח יותר רגשי ולעיתים גם לא בדיוק נעים, כי הוא נוגע מנקודות אמיתיות. אני צריכה הרבה תפילה לסייעתא דשמיא, והרבה מאד רגישות לצד מקצועיות, כדי שהסיטואציה תהיה הכי מתאימה ומקצועית לכל הצדדים,

טיפ קטן לכל האמהות והמדהימות כאן בקהל, לילדים רגילים ומיוחדים כאחד: כמטפלת באומנויות, אם הייתן שואלות אותי מה הכי תורם לילדים ובאיזו צורה ניתן ללמוד עליהם ולגלות הכי הרבה 'סודות' - זוהי דרך המשחק. המשחק הוא כל עולמו של הילד, שם הוא נמצא, את זה הוא אוהב וזו הדרך בה הוא יודע לבטא את עצמו הכי טוב. כשאנחנו, האמהות הכבודות, יורדות לגובה העיניים, מתיישבות על הרצפה או סביב השולחן ומשחקות איתו - אין יותר זמן איכות מזה. הוא מרגיש שווה ואהוב, ומבטא גם בלי שימת לב את כל המחשבות שלו. כמובן שאנחנו על הדרך לומדות האם הוא יודע לוותר, איך הוא מגיב לניצחון או לאכזבה, מה מעניין אותו, האם יש לו סבלנות, ועוד הרבה גילויים מעניינים שמתגלים דרך המשחק. כל זה לפני משחקי דמיון, שם בכלל השמיים הם הגבול. אני ממליצה בחום על שעת משחק עם הילדים גם כשאתן עסוקות מאד... תנסו בבית. בטוחה שיהיו לכן הפתעות!

בעיני, למזכירה יש תפקיד חשוב ביותר גם מבלי שתהיה בתפקיד חינוכי פעיל. אני מכירה אישית את כל התלמידים מרגע כניסתם לראיון קבלה ועד שהם עולים בהצלחה לשיבות. בגלל האופי של האגף והאווירה שהיא מאד חמה ו"מחבקת", היחס עם הילדים קרוב ולא רשמי. נוצרת פה ממש משפחה. נוסיף לכך את עשרות הפעמים בהם הם באים להראות לי יצירה שסיימו, ועוד מאות הפעמים בהם הם הופכים להיות "העוזרים הקטנים שלי" (אין פרס יותר שווה מלכת לעזור למזכירה, נכון?...). כך שמאחורי הקלעים אני משתדלת לתת את מירב תשומת הלב והיחס לכל ילד שמגיע עם כל בקשה. (פעמים רבות כי לרב/המורה שלו היה צורך לשלוח אותו לסיבוב התאוורות, ואני התירוץ...)

כל אחד שנכנס ומגיע לת"ת - פוגש קודם כל אותי, אני המארחת הרשמית ואחראית על קבלת קהל. יש את תפקיד ה'בייביסטר' והוא לפעמים כל כך מעניין. אני אוהבת לקבל את הילדים, לראות איך הילד מגיב כשאני נותנת לו עבודות עם משמעות, או כשאני מפתחת איתו שיחה וקשר. גם אני לומדת ונתרמת. אני מכירה כנראה יותר מושגים בחנ"מ מאשר כל סטודנטית חרוצה... וכיון שאנחנו רגע לפני פורים, אני רוצה להזכיר גם את המזכירות (:). קיבלתי פעם משלוח מנות מהורים שהקדשתי לילד שלהם זמן כשהוא נשלח אלי לביצוע משימות 'חשובות' - וזה כל כך רגש אותי. הוא ספציפית היה ילד מאתגר מאד, זה נתן לי כל כך הרבה והתרגשתי מאד. מבחינתי הייתי שולחת משהו קטן כאות תודה לכל המזכירות באשר הן, גם להן מגיע! קחו את זה לתשומת ליבן...

מי: אלישבע שלום

מה: מטפלת רגשית.

אני מטפלת באמנות כבר יותר מ-8 שנים. קודם לכן הייתי מורת חינוך מיוחד, כך שאני מכירה את שני הצדדים של המטבע, גם כמורה וגם כמטפלת, דבר שנותן לי כלי עבודה מדהימים בעבודה מול הצוות. יש לי הרבה סיפוק מהמקצוע, אני מתחברת כל הזמן לפן הרגשי ולעבודה עם האדם בצורה הפנימית העמוקה. זה בעצם מה שהביא אותי ללמוד טיפול באומנות ולעבודה בתחום החינוך מיוחד כמטפלת באומנויות. שמחה לעבוד עם רחלי המדהימה, שבנתה בעשר אצבעות את המוסד הכל כך מקצועי מחד, והכל כך שמור מאידך... היא לא תתפשר על הכללים, ה'חומרות' והגדרות שהציבה, באותה מידה

מעוניינת לאפשר לנשים להכיר את מקום העבודה שלך ובכך להרחיב את מעגל התעסוקה לנשים חרדיות? כתבי לנו: office@shmura.org

להשקות את השורשים הנכונים

נתחיל בסיפור טרי:

הבן שלי רצה לשתול עגבניות. הוא לקח זרעים של עגבנייה והנביט אותם. לאחר שנבטו מעט, מילא כלי פלסטיק באדמה ושתל בתוכה את הנבטים הקטנים. הוא השקה אותם בשימת לב, ולאחר מספר ימים החלו לצוץ גבעולים עדינים על פני השטח.

עקבנו עמו בסקרנות ובשמחה, אך... מהר מאד הבנו שהגבעולים והעלים הנאים והחינניים, בשום אופן אינם שתילי עגבנייה.

מה התברר? הילדון (העירוני למדי...) לא רצה לחכות עד שתהיה לו אדמה ראויה לשתילה, ולכן מלא את הכלי באדמה תחוחה מחצר הבניין. האדמה, כך נראה, היתה גדושה בזרעי צמח שוטה משתלט כלשהו, שקיבלו בשמחה את ההשקיה המסורה. על הדרך, גם חנקו את זרעי העגבנייה.

הילד הנביט, שתל והשקה, אך צמחו לו גידולים שכלל לא רצה בהם.

עולם העבודה של ימינו הוא עולם של חדשנות, הספקים ותוצאות בשטח. הכל מדיד, ומנהלים מנסים באופן תמידי להעלות את היעילות והאפקטיביות.

מה ההבדל בעצם בין יעילות לאפקטיביות?

יעילות (Efficiency) = לעשות את הדברים באופן הנכון, בכמה שפחות בזבז זמן ואנרגיה.

אפקטיביות (Effectiveness) - לעשות את הדברים הנכונים הנדרשים כדי להגיע למטרה.

לכאורה נראה כי ההבדל ביניהם זניח. אך אם נתעמק מעט, נבין שזהו ההבדל המהותי בין "למלא כמה שיותר משימות" לבין "לנהל את המשימות".

בדיוק כמו שלא מספיק להשקות את האדמה, אלא צריך לתת את הדעת אילו שורשים אנחנו מטפחים. אם נשקה ונדשן את העשבים השוטים, הם עלולים להשתלט על הגינה ולתפוס את מקומם של הצמחיה הרצויה.

שושי היא גרפיקאית פרודוקטיבית ויעילה, היא מעוניינת להספיק יותר בעבודה. אם היא הייתה רק יעילה, היא היתה מתחילה את היום שלה מוקדם כך שתספיק לטפל בכל העניינים הדחופים עוד לפני שהמשרד מתעורר לחיים.

מאחר ושושי היא עובדת אפקטיבית, היא בוחנת את היום שלה ומבינה שיש יותר מדי סבבי תיקונים ושיפורים הדורשים את תשומת ליבה. היא בודקת את עצמה ומגלה שהגדרה מדויקת יותר של הסקיצות מראש, עשויה לחסוך לה את רוב התיקונים.

אפרת מנהלת צוות של שירות לקוחות. היא מבקשת מהעובדות שלה לדווח על כל תקלה מיד כאשר היא מתרחשת, כדי למנוע מצב שהבעיות תתפתחנה לבעיות גדולות יותר. הצוות אמנם מגיע לתוצאות נאות, אך היא עסוקה מאד בניהול הצוות ללא הרף. כשהיא מתקדמת לגישה אפקטיבית יותר, היא מאמנת את העובדות לפתור את רוב הבעיות בעצמן ומאצילה להן יותר סמכויות. הדרך הזו דורשת ממנה מאמץ רב בתחילה, אך לאחר תקופה קצרה היא שמה לב שהפניות נסגרות מהר יותר ובשביעות רצון גבוהה יותר.

מהו הקושי בפיתוח אפקטיביות?

אם כל כך ברור שהאפקטיביות היא המפתח לתוצאות משופרות, למה אנו נוטים לברוח ממנה ולהעדיף את היעילות (או הפרודוקטיביות)?

כי זה מאמץ יותר את המוח... קל לנו יותר לעבוד לפי מטלות ברורות ומוכרות, אפילו אם הן קשות ומסובכות, מאשר לשבת ולחשוב מה עדיף ומה ייתן לנו הכי הרבה ערך. המוח שלנו מכיל מנגנון אוטומציה משוכלל מאד. כשאנחנו עושים משהו כרוטינה קבועה, המוח יוצר חיבורים קבועים בין התאים ובכך חוסך מעצמו מאמץ מיותר. המוח תמיד מעדיף להשתמש במסלול הידוע והקבוע, זה קל יותר והדרך שם כבר סלולה. מחשבה מחודשת על "מה" ולא רק על "איך" מחייבת אותנו לפלס דרך אחרת בחשיבה שלנו, כלומר ליצור חיבורים חדשים ורעננים.

איך זה קשור אליי?

אולי את חושבת לעצמך כעת: הכל טוב ויפה, אך אני לא רואה איך אוכל להיות אפקטיבית יותר. אני לא מנהלת, אלא מקבלת רשימת מטלות סגורה. מצופה ממני רק "לתקתק" עבודה לפי סדר שנקבע מראש.

החדשות הטובות - אפקטיביות קשורה לכל אחת, ואפשר להתחיל גם בצעדים קטנים:

להשקיע זמן בלמידה - כשהמציאות בעולם נתונה לשינויים תכופים והטכנולוגיה מתקדמת כל הזמן, קריטי להשקיע זמן בלמידה. חברות הטכנולוגיה הגדולות כבר מזמן שמוות דגש על הקדשת זמן ייעודי להתפתחות מקצועית.

תמי, אדריכלית וממלדת, סיפרה לי שהיא לומדת בעיקר דרך ניסוי וטעייה. במשך שנתיים היא עבדה על כל פרויקט פי שניים זמן ממה שהיא העריכה שהיה לוקח לה אילו היה לה את הידע באופן מסודר. לאחר שהבינה את גודל האבסורד, היא החליטה להשקיע חצי שעה ביום בלמידה. תוך מספר שבועות הידע שלה זינק באופן מרשים!

הפסקות יזומות - כשאנו שקועות בעבודה, הנטייה שלנו היא לעבוד באופן רצוף גם אם אנו כבר פחות מרוכזות. הפסקה יזומה של מספר דקות מרעננת אותנו, ומאפשרת לשוב לעבודה במשנה כוח. בנוסף, פעמים רבות נגלה שההפסקה אפשרה לנו לבחון את הנושא עליו עבדנו מזוית נוספת.

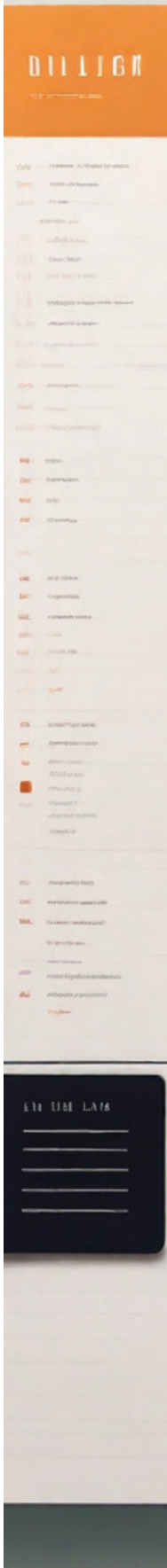
בחיפוש עבודה - רוב מחפשי העבודה משקיעים את מרבית המאמצים באתרי דרושים ומול החברות המגייסות, בעוד שבמבחן התוצאה - במוצע רק אחוז אחד מכל הפונים הללו מתקבל בסוף לעבודה!

לפי סקרים שנערכו, הדרך הטובה ביותר לפנות למשרה (אם גם רוצים להתקבל אליה...) היא לפנות למישהי מתוך החברה שתעביר את קורות החיים אל המנהל הישיר.

פניה כזו מעלה את הסיכוי להתקבל לעבודה ל 19%.

תכל'ס לקרוא את המאמר הזה ולהמשיך הלאה כרגיל, זה לא יעיל ולא אפקטיבי...

איזה שינוי של הרגל אחד בחיים המקצועיים או בחיים האישיים, תוכלי לעשות עוד היום כדי לשדרג אותו לאפקטיבי?

יש לי שאלה ממש דחופה, כבר קשה לי ברמות שאני כך.. אני קוראת את התכנים של שמורה ומקבלת המון! בעקבות ההתחזקות הכללית, החלטתי בתקופה האחרונה שלא אפתח את המייל על חשבון העבודה ולא אכנס לאתרים בכלל. אני לא מכורה למחשב וחשבתי שיהיה לי קל, ומה גיליתי? ככל שעוברים הימים אני מרגישה בי תחושות שמעולם קודם לכן לא חשתי. פתאום מתחשק לי דווקא לפתוח מייל, ודוקא לפתוח אתרים שמעולם לא פתחתי... ואני לא מרדנית באופי שלי, אבל פתאום ה"דווקא"

הזה טלטל אותי? אני מרגישה את היצר הרע בוער בי חזק הרבה יותר מכל פעם, ומוצאת את עצמי שוב ושוב נופלת, והרבה מיואשת... אז אולי לא כדאי לקבל קבלות כאלו, כי זה רק מגביר את ההתנגדות של היצר הרע ומגביר את המשיכה? אם אני נופלת שוב ושוב אז מה העניין? מדוע כשאני אומרת לעצמי לא- אני מרגישה פתאום את ה-"כן" החזק, שמושך דווקא לפתוח... דווקא לראות... וכשאני אומרת לעצמי "כן, אני יכולה לפתוח"- אז לא דחוף לי. למה זה ככה?

שואלת יקרה מאד!
מעריכה מאד את הרצון החזק והאמיתי להתקדם, ואת היוזמה לקבל על עצמך קבלות בתחום הכ"כ חשוב. תבורכי!!
אל תרגישי שמשהו לא תקין בך - זה בסדר גמור, את מתארת משהו מאד בסיסי ויסודי בטבע האדם...
יש בנו כוח שלא אוהב כפיה, רצון של עצמאות וחופש, כך נבראנו. אדם נברא עם כוח יצירה ושליטה, ואפילו מלכות (על מנת להיות מנותב לכיוון החיובי, כמובן). וכשאנו מפעילים כוח- התוצאה הטבעית היא שמתעורר כוח נגדי.
אפשר לראות את זה אצל כל אמא שפוקדת על הילדים באופן חד משמעי: "לכו לישון!" והתגובה האוטומטית היא לרוב (בפה או בלב, בהתאם לגיל): "לא רוצים!"...
את מתארת טוב איך כאשר את מתירה לעצמך- פתאום החשק פוחת. פשוט, יצר המרי לא מתעורר, וממילא זה פחות מעניין. הפתרון הוא לא לכפות על עצמנו, אלא ללמוד לשתף פעולה עם עצמנו.
לא לבוא אל עצמנו בצורה של הגבלות: "אסור לך! ניקח ממך משהו כף".
הרעיון הוא לחפש את הכיף והחוויה בצורת הבחירה הטובה יותר.
-"היום אני עושה לעצמי אתגר של התמקדות בעבודה- כמה כף יהיה לי להספיק ברצף, איזה סיפוק יהיה לי אחרי 3 שעות בלי לקטוע את רצף המחשבה פעם אחת!"
-"היום אני מוכיחה לעצמי שיש לי אופי- השליטה העצמית שלי ממלאת אותי ברגש הערכה עצמית גבוהה."
-"היום אעשה משהו למען עמ"- בסוף היום תהיה לי תחושה טובה, שלא העברתי עוד יום סתם, ויש לי זכות אמיתית של התגברות שמוסיפה זכויות במערכה."

-"היום אני עושה תחרות עם חברה מי לא נכנסת בכלל- תראו שאני אנצח!"
וכמובן, לא מזיק כלל וגם עוזר, לתת לעצמך פה ושם תמריצים ו"פרסים" ממשיים.
את פשוט מדברת למוח שלך בתדר אחר, לא "אסור לך" אלא "כדאי לך!"
והכי חשוב- להקפיד אחרי כל התגברות להעצים את החוויה החיובית שלך באופן מודע, ולחזק את המעגל הזה במוח. לומר לעצמך: כל הכבוד! כמה טוב שעמדת בזה! את מדהימה! איזו גיבורה את!
הרבה יותר כיף לחוש את חווית השליטה והסיפוק, מאשר להיכנע ולהרגיש אחר"כ מפסידנית שכזו... ה' גאה בך!
לדעת שאלו לא סתם מחמאות נבובות, אלא אמיתי לגמרי, ומגיעות לך מחיאות כפיים עוד הרבה מעבר לזה!!
ה' באמת גאה בך ושומר לך שכר ענק, ואת מרוויחה המון כבר בעולם הזה, בחיים נכונים, טהורים ושפויים יותר.
וכך מפעם לפעם בעז"ה המעגל הזה ילך ויגבר, 'שריר' האיפוק יתחזק, הכל יכנס להרגל ויהיה לך יותר מתוק וטוב.
כמו כן, מכירה את הארגון "קונטרול יו" מבית שמורה? ממליצה בחום!!!
הארגון מתמקד בדיוק בתחום זה, של שליטה בשימוש ברשת ובאתרים. להיות על המחשב רק לצרכי עבודה וגם בכך לא להתמכר.
תוכלי להצטרף אליו למבצע חד שבועי, עם כוח של קהילה, להרוויח המון תגובות ושיתופים מעניינים וגם פרסים שווים... מניסיון של רבות- זה נותן המון מרץ ודלק לא להיכנע ולהמשיך בקבלה!
בהצלחה רבה רבה!!

תודה רבה! באמת שאין לי מילים!!!!
אין לך מושג עד כמה נתת לי בתשובה שלך, כל כך הרבה זמן התבשלתי עם זה בפנים- מה נכון לי לעשות.
הרגשתי מוזרה כזאת, של - מה הסיפור שלי? אני אמורה להרגיש טוב מהקבלה ולא

רע ורעה...
הרגשתי בתשובה שלך שאני ממש יושבת עם מישהי שמצליחה באמת להבין בעומק את המקום המדויק שאני נמצאת בו עכשיו. וכל כך אהבתי את התשובה שלך. אנסה, בעז"ה מקווה שאצליח...

”
 כשאנחנו בחוסר שקט,
 אנו שומעים רק את המחשבות.
 כשאנחנו בשקט מחוסר השקט,
 אנו מתחילים לשמוע גם את התשובות...
 ”

צורת החשיבה הזו עלולה לשנות את היחס לאנשים שיש לנו איתם קשר טוב או חשוב.

4 קפיצה למסקנות

”לא נצליח לגמור את הגירסה בזמן”- אנחנו צופים שדברים לא יקרו כמו שצריך, ואז בטוחים שהציפייה שלנו היא עובדה מוגמרת.

חשיבה זו גורסת ששום דבר טוב לא יקרה ולכן אין טעם לנסות.

5 פסים אישיים

”מכיוון שנעדרתי מהעבודה, הצוות ייכשל בפרויקט”- בחשיבה זו מייחסים חשיבות משמעותית לאחריות וליכולות שלנו, אפילו באירועים שאינם קשורים אלינו או אינם נמצאים באחריותנו הישרה.

החשיבה תגרום תחושת האשמה, קושי ונידוי חברתי.

6 צריך ואסור

”אסור לעצמאיות לקחת על עצמן יותר משלוש עבודות במקביל”- יש לנו חוקי ברזל כיצד אנחנו ואחרים צריכים להתנהג. אם מישהו מאיתנו עובר על החוקים, הדבר נחשב לו לכישלון גדול.

החשיבה עלולה ליצור תרעומות וחיכוכים כאשר לכל אחד עקרונות אחרים.

7 פרופורציות וחוסר מידתיות

”חזרה מחופשת לידה הוא הסייט הכי גדול של כל שכירה”- אנו נוטים להעצים ולהגזים לגבי משימות שאנו צריכים לבצע.

ההתנהלות הזו תקשה על הביצוע ותהפוך גם אירוע פשוט למשימה גדולה.

8 חשיבה רגשית

”אני מחכה שתהיה לי השראה לבצע את העבודה הזו”- דחינות משימות לזמן שכביכול יהיה טוב יותר הינה עיוות חשיבה באמתלה רגשית.

החשיבה מונעת מפחד, דחינות או איום שמונע מאיתנו לבצע את הפעולה.

יתכן שמצאת עצמך באחד (או יותר...) מן התיאורים הללו, ואת מתחילה לחשוש מן המחשבות המעוותות שלך.

יש לי בשורה טובה עבורך! המוח הוא גמיש וניתן לשינוי מידי!

אז כיצד מיישרים את המחשבות לתלם חיובי?

המשיכי לקרוא לנקודה הבאה בה מוצעים שינויים קטנים ופשוטים מאוד לביצוע.

”העליתי גרסה עם תקלות, לעולם לא אצליח יותר”

”ביקשתי מהבוסית בקשה לא במקום, היא כועסת עלי”

”אני מחכה לשעת כושר לפתוח רשימת תפוצה לעסק שלי”

סביר להניח ששמעת או אפילו השמעת משפטים כאלה או מן הזן הדומה להם.

אף אחת לא נהנית להיות שותפה למשפטים ולתחושות מאחוריהם, לרוב הם יוצרים אווירת נכאים, תחושת דכדוך ואי חשק לעשייה ולהתקדמות.

הציטוטים הללו דוגמא קטנה למונח רחב המכונה בשפה המקצועית ”עיוותי חשיבה”.

נשמע אולי קצת כבד ומרוחק, אך עיוותים בחשיבה פוגשים את כולנו בחיי היום יום השגרתיים, ומשפיעים מאד על התחושה והפעילות שלנו.

זו צורת חשיבה המאופיינת בנטייה אקראית וסובייקטיבית של בני אדם לתפוס את המציאות או את השלכותיה באופן שגוי.

נשמע לא נעים? מקשה על החיים? עלול לגרום לתחושות אשמה וללחץ? בואי לאמץ שיטות חשיבה שבעז”ה יסייעו ליישר את העיוות, ויבטיחו חשיבה אופטימית ונעימה.

סוגי העיוותים והשלכותיהם:

1 הכללת יתר

”לא עמדתי בפיתוי וסירפתי בדיחה באסיפת צוות. לא אצליח יותר לשמור על דיסטנס”- במקרה זה מגיעים למסקנה כללית בהסתמך על סיטואציה חד פעמית. אם משהו רע קרה פעם אחת, מניחים שזה מה שיקרה תמיד.

צורת החשיבה הזו עלולה לעודד הימנעות מעשייה שאדם חושש מתוצאותיה.

2 הכל או כלום

”לא הספקתי להכין ארוחת צהרים מזינה לילדים. אני אמה מזניחה!” - טוב או רע, שחור או לבן. בלי גוונים של אפור, ובלי לראות את המכלול והרבדים שיש ברוב האנשים או הסיטואציות.

חשיבה זו גם גורמת להעדיף לעשות דברים עד הסוף או לא לעשות בכלל, במקום לנסות ולהסתפק במה שאפשר.

3 סינון

”שוב ראש הצוות לא עונה לי למיילים, הוא מתעלם ממני”- התמקדות בפרט אחד מן מכלול, מקדישים זמן רב ויחס מרובה לפרט אחד ושוכחים מכל השאר.

סיתות המחשבות:

1 חשיבה על חשיבה

בצעני מטה-קוגניציה - חשבי על החשיבה שלך. כך תוכלי להבחין במחשבות מוטות או מוטעות מן הזן הנ"ל. הבחנה בעיוותים מחשבתיים תעזור ליצור הפרדה בין הטעות לבין מי שאת באמת!

2 זכות קדימה לעובדות בשטח

כדאי מאוד לבדוק לעומק את המציאות לפני שמסיקים מסקנות, פעמים רבות הן מתבררות כנחפזות ואינן מדויקות. כמו כן, אם תתייעצי עם אנשים נוספים, ותבדקי מולם את העובדות תגלי מציאויות חדשות שלא חשבת עליהן.

3 אימוץ הצבע האפור

חשוב להכיר כי יש מנעד רחב בין קצוות. אל תשמשי בהצהרות קיצוניות, אמירות מוחלטות, ולא תדביקי תוויות לעצמך או לאנשים שסביבך.

גם אם פעם אחת נכשלת, לא תמשיכי להיות כישלון במשך חיים שלמים. כולנו יכולים להשתנות!

4 חובה לחיוביות

כדי להמעיט חשיבה מעוותת, צריך להגביר חשיבה חיובית. כך תתרחקי ממוקד השליליות. ניתן לתרגל זאת בשעת קושי, כאשר כועסים על מישהו, מומלץ להיזכר במעשים טובים שנעשו כלפינו. או כאשר חווים תקרית שאינה נעימה, לשחזר הצלחות קודמות.

5 אחריות סביבתית

זכרי כי יש לך יכולות לשפר מצב רוח של הסובבים, אבל את לא הגורם הבלעדי לכך. יתכן שהסובבים אינם חשים בטוב ממגוון סיבות. השתדלי לעזור להם ולא להאשים את עצמך

נקודה שלישית ואחרונה - תועלתיות

למה כל כך חשוב לעבוד על עיוותי חשיבה?

זה לא נגמר בראש...

החשיבה שלנו מעצבת התנהגות, ואם את עסוקה במחשבות שליליות, מוטות ומוטעות, את נכנסת למעגל של רגשות קשים ומעשים שאינם מתנהלים כשורה חלילה. זיהוי עיוותי החשיבה, ועבודה עליהם תשפר בעז"ה איכות חיים. כאשר רק תביטי על המכלול בעין רחבה ובהסתכלות מקיפה תוכלי בס"ד למנוע לחצים מיותרים, לקבל את עצמך ואת הסביבה ולסגל חשיבה אופטימית ונכונה.

ברגע שתביני כמה את טובה, תדעי לסלק מהחיים שלך את כל מה שעושה לך רע...

ותחווני תמיד את טוב ה' בארץ החיים!

תשובות לחידון הא' ב'

א - המילה "ארגמן" במגילת אסתר (שורש מחומש יחיד בתנך)

ב - בחיי

ג - גזע "ויצא חוטר מגזע ישי ונצר משרשיו יפרה" (ישעיהו יא)

ד - "ודבר דבר" שלא יהיה דיבורך של שבת כדיבורך של חול

ה - בזמירות למוצאי שבת- "הבאים ישרש יעקב אל תירא עבדי יעקב". זוהי גם הפטרת פרשת שמות מישיעיהו כז

ו - ונתנו

ז - זיווג הגון

ח - חזקה, ההפך מהוצאת שורש

ט - טיפול שורש

י - ירקות שורש

יא - כוש

יב - לשרש ולהשריש

יג - מנחם בן סרוק

יד - שורש נתן

טו - ספר השורשים

טז - עבודת שורשים

יז - שורש פורה ראש ולענה

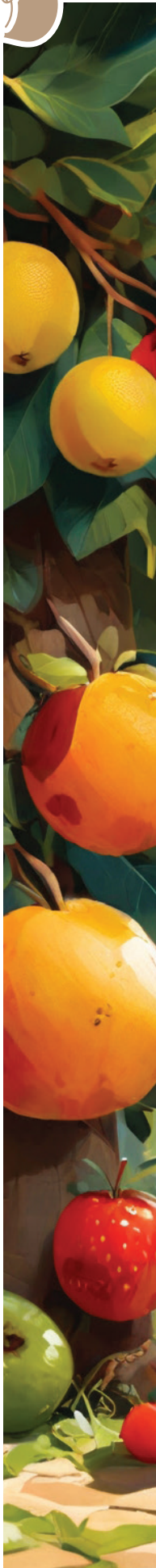
יח - צומת שורש

יט - קרבן פסח

כ - רות root

כא - שורש | שורשיו מועטים

כב - תניני (שורש שני. נגזר משורש קיים שהוסיפו לו תחילית, ומצירופם נגזר שורש חדש, שני. לדוגמא מוקש (י,ק,ש) ולמקש (מ,ק,ש))

• • •

בלילה אני שומעת את החבלים שלך נוסעים על המסילות. גולשים. כביסה מתקפלת מעליהם במרפסת שלך, קומה וחצי מתחתי. זה קורה מהר כל כך שאני לא מצליחה להבין איך נערמים המגדלים האלו, סימטריים. אני מסתפקת בהעלמת ראיות למשחקים של אחר הצהריים, גירוד ראיות מהקיר שספג בשקט את ארוחת הערב, וקילוף ראיות מהמקלחות שזרעו לי מגבות בכל הבית.

חבל שמגבת לא נוחה כמו ספה.

דווקא יש לי ספה, ואם נתעלם מהכביסה שהיא מארחת יש בה גם מקום בשבילי. אבל לילה הוא לא זמן לספות. לילה הוא זמן לדוג בגדים קטנים מערימת הכביסה ולקפל אותם על כיסא לפי גובה ומשקל. אם עוד יותר לילה, אז אפילו רק להניח בלי לקפל. אם עוד יותר לילה, אז להתאים בגדים שבבוקר אתה פעמיים מה הקשר הלוגי ביניהם. לא אמצא.

לילה הוא זמן לעבור בחדרים חרישית, לעצור את הנשימה מול ראש שמתרומם, ולהרחיב אותה מול פנים מתוקות שממשיכות לישון. שלוה מטיילת על הכריות וריח של שמפו.

אני אמא טובה מאוד, אני מספרת להם את מה שאני יודעת. טוב בבית שלנו. שמח. מתפקד. מתלכלך ורועש ומנסה להספיק גם וגם. אז מה אם זה מתחיל רק בארבע בצהריים, ואת חיממת כל יום סיר באחת ורבע. כמה סירים בעצם. שלושה אפילו. לא פלא שאת נדהמת מול הטיפוס העייף שלנו בשעה שאת היית מסיימת את המנוחה שלך, ומשחקת עם הילדים משחקי מחשבה מפתחים.

לא פלא שיש לך מה לומר לי על הצורה שאנחנו יוצאים בבוקר מהבית. איזה יוצאים? מתעופפים. נורים. חכמה גדולה. את היית מורה. שלושים שנה באותה כיתת סמינר ופריווילגיה של בוקר בעשרים לתשע. בטח היית שולחת כל אחד עם נשיקה ליד הדלת, מלווה במדרגות הגבוהות למטה. חלילה לא מזרזת. ואם כן, אז לפחות בנחת.

לא פלא שאת רוצה לדבר איתי.

כמה חבל שלדיאלוג דרושים שני צדדים, ואני לא מתנדבת לשמש כאף אחד מהם. וגם זה, תסכימי איתי, לא פלא.

קודם ירדנו לגינה. בחמש וחצי סגרתי את הלחם בשוקולד שלהם בשקית אטומה, והנחתי למקלות מלפפונים להציץ. גאים. הקשבתי לחדר המדרגות. הוא היה שקט. הדלת שלך הייתה סגורה.

בנשימה שקטה חצייתי את הקומה וחצי עד למדרכה שבחוץ. ליד תיבות הדואר פגשתי אותך. "שוב יוצאים?" קימטת גבה. "בחושך?" לא ראיתי את הבעת הפנים שלך, הסתדרתי בלעדיה.

זו לא אשמתי, מלמלתי. זה שעון החורף. רק חמש וחצי עכשיו. רק חזרתי מקודם.

"תהנו לכם!" איחלת בקול. גרפת דפים מהתיבה. תיכף תתייקי אותם בקלסר המסמכים. ודאי לא תשחילי אותם לערימת ממתין-לטיפול-יום-יבוא כמו אצלי. הסתובבת באותו חיוך מהצהריים: "את ודאי ממחרת, עוד מעט כבר מגיע הלילה שלהם. נדבר מחר!"

בשבע בבוקר את כבר שומעת אותנו יורדים במדרגות. איזה יורדים? מתדרדרים. תיקים-עגלה-מעילים-נעליים-נעלי בית (היו, היו דברים מעולם). בבום אחד אנחנו צונחים אל חצר הבניין זרועת השלוליות, ונעלמים מטווח השמיעה שלך. לפעמים, לעיתים נדירות, נסיונות ההזדרזות שלנו עולים כמה טונים עד לדלת שלך בקומה הראשונה.

אני מתנחמת שזה ודאי לא מפריע לך בתפילה. ממשפטים שאמרת אני יודעת שאת פותחת סידור לפני שאני פותחת עיניים. העיניים שלי, לצערי, עצומות ממילא כל התפילה, לא מהסיבות הנכונות.

בארבע את רואה אותנו מתייצבים מחדש בגרם המדרגות, מטפסים כמו גדוד חיילים. אהמ, כמו גדוד חיילי שחמט שנפלו במשחק, אם נגדיר מדויק יותר. אחרי יום של שמונה שעות ילדים עשויים להיות רעבים מאוד. ועייפים. וחסרי מצב רוח. וסבלנות.

וגם אמא שלהם. אני.

לא שזה ככה כל יום, יש ימים נחמדים. לדוגמא כשההסעה שלי מקדימה למטפלת בדקה. כשהסיבוב לגן מתקצר פתאום. כשלא יורד גשם, או כשיורד אבל זו סיבה לחוגג כל הדרך. להגיע סחוטים, רועדים, אבל ביחד. יש ימים כאלו, בהירים, בהם אף אחד לא חוזר בפרצוף מקומט, ורוטן כשמתקרבים לרדיוס שלו. אף אחת לא מגוננת על התיקי, ועל ממתקי יומולדת שמציתים זירות בין הילדים הכי חמודים בעולם. והכי עייפים.

יש ימים יפים כאלו. היום לא.

בדיוק היום את פותחת את הדלת כשאנחנו מטפסים במדרגות. הן גבוהות מידי, המדרגות. המהנדס שתכנן אותן כנראה גר כל חייו בדירה חד קומתית צמודת קרקע. לכל הפחות, הוא מעולם לא ניסה לטפס עליהן בליווי ילדים שגובהם פחות ממטר. הן גם ארוכות מידי ולא נגמרות לעולם.

הפעם הן נגמרו מהר מאוד.

מהבית שלך נמלט ניחוח של משהו אפוי. עם הרבה סוכר ושוקולד. תיכף אזכר בשם המדויק, מה שבטוח, זו לא הכוונה היא שמפארת את המקרר שלי בחגים במקום לנקות אותו. את עצמך עמדת בדלת עם פאה. נזכרתי שאף פעם לא ראיתי אותך במטפחת. גם באסיפת השכנות, כשהגענו לפהק בצוותא, ישבת נינוחה. עם פאה.

הנחת חיוך על הפנים. הבטת בשיירה שהתנהלה מאחורי, מגניבה אישונים מקווים אל ניחוח חומק מעבר לדלת, שוקולדי. שוב חייכת. אמרת: "יש לי משהו טעים לילדים הכי טובים!" נספגת אל הבית שלך.

לא הצצתי לתוכו. הוא הרי מסודר, למה לבדוק בכל יום מחדש.

יצאת עם שקיות של שושנים שוקולדיות, פתק וסמיילי מחייך מעליהן. ידיים קטנות קרעו שקית, תלשו פתק. העלימו מאפים שוקולדיים. אמרו: זה טעים נורא! אמא אף פעם לא מכינה לנו כזה!

האדמתי. הזדהיתי עם השושנה המקורית.

את דווקא חייכת. שוב! "בדיוק רציתי לדבר איתך" אמרת.

הומו! נזכרתי שאנחנו בדרך הביתה. לא יכולים להתעכב.

השורה השנייה

בצהריים, ויוצאת שוב לגינה -
חיזקתי את האחיזה שלי בידית.

"אני חייבת לומר לך שאני מוקסמת ממך" את ממשיכה, פורמת את תוואי השיחה שהכנתי מראש. "מאיפה הכוחות? איך את מצליחה לצחוק איתם כשאת רק חוזרת בארבע בערב? ראיתי אותך יורדת איתם לגינה עם ארוחת ערב. פרוסות מרוחות, ירקות- מתי את מספיקה את כל זה?"

"את... צוחקת, נכון?" אני מבררת מהר, לפני שאאמין לה.

"ודאי" את מרחיבה חיוך נצחי. "צוחקת כשאני שומעת אתכם יורדים במדרגות בבוקר, בקצב שלא הכרתי. צוחקת כשאני שומעת את הילדים שלך מספרים על עוגות שאת לא מכינה, ומזהה שאת חושבת שאני בשלב שלך הייתי שונה."

"אבל את כן היית שונה" אני אומרת. צרודה. "לא היה לך המירוץ הזה. חלון השעות הקטן כל כך עם הילדים. לא הייתה לך הסעה להספיק ושמונה או תשע שעות למלא."

"נכון" את אומרת, בעיניים שלך חכמה. "זה בדיוק מה שאמרת. לא היו לי כל אלו. לכן אני נהנית ממך איך עם כל המגבלות שהזכרת עכשיו את עדיין אמה למופת", את קורצת בשובבות לא תואמת גיל, "לפחות כמוני."

"כמוך?" אני שוב שואלת. מציבה מאחורי סימן השאלה את התריסים, את הכביסה, את שושני השוקולד. את הבדלי הגיל. המעמד. התעסוקה.

"כמוני" את מאשרת, הקול שלך מלא באמון. "כמו כל הנשים בעם שלנו. רוצות יותר ממה שנכנס בחלון הזמן. מכניסות יותר ממה שנדחק במרחב הכוחות. בשורש כולנו אותו הדבר."

אני מניחה לידית, מעכלת. את מזמינה אותי שוב לטעום שושני שוקולד. "רוצה הוכחה?"

כן לשניהם.

"ההוכחה אצלך בבית" את אומרת, מורה אמיתית שכמוך. "בפירות שגדלים אצלך, בנוף של העץ שלך. בחיות שזורמת בו. בשורשים שתמיד ממשיכים להזרים כוחות. מבחוץ לא תמיד תדעי שזה אותו העץ, אבל אם תסתכלי על הפירות שלו, תוכלי לדעת שבשורש היתה כאן אותה אמהות אוהבת, מגדלת" חיוך טוב עובר בדלת הפתוחה.

"ואני גאה להשתייך יחד איתך לאמהות הזו, מהשורש."

מאז אני גם מנסה להשתייך אליה, לפעמים מצליחה.

העיקר שבשורש אני שם.

היינו בגינה עד הלילה שלהם. גם קצת אחרי. עד חצות שלהם, שאצלי הוא שבע וחצי בערב. מעניין, היו עוד כמה ילדים בגינה. מי שולח ילדים לגינה בשבע וחצי אחרי חצות? מוזר ממש. חריג שאינו מטופל.

בחזור הייתי חכמה יותר. סקרתי את תיבות הדואר מרחוק. ראיתי את הדמות שלך במרפסת, מחלקת כביסה על החבלים במרחקים שווים. רגע, איך כבר התייבשה לך בעצם? הייתי שואלת אותך, לולי ההצעה שלך "לדבר".

בטח נדבר! עייפות מילאה את אגרופי. נדבר על שעות השינה, שעות הקימה, אופן היציאה ומהות החזרה. נדבר. נפתח. בלהט של התלמידות שלך מכיתה "ג", מתוך המערכים שהכנת בשעת ערב רעננה. על הגינה המאוחרת, על הכביסה שלא עומדת לי במסדר בארונות. קיפלתי אותה, אבל ידיים קטנות שלפו מתוכה חולצה אחת ומוטטו את כולה. ולא, אני לא מקפלת כביסה פעמיים ביום שעבדתי בו שמונה שעות.

יודעת מה? גם את לא ניסית אף פעם.

• • •

חמישה ימים אני מצליחה לחמוק ממך. יורדת במדרגות לאט יותר, מזרזת אותם בחיוך שמחמם גם את הלב שלי. מספרת להם בדרך כמה נחמד יהיה לטפס על המדרגות הבלתי נגמרות אם רק נדמיון שהן מובילות לטירה מסתורית. מבארת מהי טירה ומהי מסתורית. על הגינה אני מדלגת, מוותרת על חזיתות מיותרות. מתפללת שתניחי לי.

בסיומם של חמשת הימים אנחנו בכל זאת נפגשות. שבת הייתה באמצע, ובכל זאת את מנקה תריסים בחלון שלך, שפונה למרפסת. גם ביום שישי הברקת אותם. אבל גשם ירד מאז, מטביע את הבית שלי בפסיעות בוציות. אצלך הוא הורגש כנראה רק בגזרת התריסים. התריסים שלי לא נבהלים כבר מגשם, רק מערב פסח.

"אוה, את שם!" את מתנשפת משלבי התריסים. "אוכל לעלות אליך?"

אני נושמת שניה כדי לומר "בטח!" ובמשך שלושים שניות מנסה להפריד בין כל מה שממלא את הסלון שלי, לבין הסלון בהגדרתו הבסיסית. הצלחה חלקית מינוס. חבל שלא הייתי מנומסת, לא הצעתי שארד אליך, לסלון המסודר - נצחית.

פותחת לך את הדלת. אני במטפחת. את בפאה. אני מתנשמת. את מחייכת. אני מתנצלת. בלב, כמובן.

"לא נעים לי להתערב", התחלת בדיוק כמו שחשבת. גם המשכת. "רק כשאני רואה אותך יוצאת בבוקר מוקדם, חוזרת

מועדפים

הבזקים, עדכונים ותכנים נבחרים מתוך מרחב הפעילות של ה'שמורה'

ותן חלקנו | פרשת שמות

קריאת הקדש הזאת הגיע גם אלינו, וזכינו גם אנחנו להעביר את עקרונות ההשקפה הבהירה והמדוייקת הזאת במסגרת 'יקיר לי'. מורות ותלמידות 'הנני', הזכות לתוכנית המלאה, ומשתתפות 'יקיר לי' הטועמות ומקבלות חוסן בעידן טכנולוגי לאור ההשקפה שהנחיל המשגיח זצוק"ל, מעידות על האור והבהירות והכח הרב שהן קיבלו בזכות אותה הדרך.

...

כשאני מסתכלת עכשיו ורואה איך השקפתו הטהורה של המשגיח הגאון הצדיק זצוק"ל זכתה ונהפכה לנכס צאן ברזל ברחבי העולם כולו בקרב מאות אלפי בוגרות התוכנית, איני יכולה שלא להיזכר בחוויה שזכיתי לה לפני עשרות שנים. בתור כלה לקחני אבי שליט"א, יחד עם משפחתי ומשפחת 'החתן', לביקור אצל מרן הרב שך זצוק"ל. זכינו והיה זה ביקור מרומם ביותר, ורגע לפני הסיום - עצר אותנו הרב שך זצוק"ל ושאל שאלה: 'במה זכו אתם אלו שתורתם נהפכה לקנייני בסיס בכל תפוצות ישראל - יותר מאחרים שהיו לא פחות גדולים, ולא זכו שתורתם הופצה ברמות הללו...'

ה'משמש' כבר דפק בדלת להוציא אותנו... הנוכחים ענו כמה תשובות... והרב שך זצוק"ל - סימן שיש עוד תשובה... וכך הותיר אותנו עם 'צריך עיון'...

כשחזרתי לגיטסהד עם ה'קלטת' של הביקור, שמע אותה אחד הרמ"ים בישיבה, ואחרי מס' ימים קיבלתי שיחה מהרבנית שלו... 'רבי מתתיהו היה אצל מרן הרב שך, וגם בנוכחותו נשאלה השאלה, ואף קיבל תשובה על השאלה. הרב שך ענה שבשביל לזכות שהתורה תהיה מופצת ברבים, יש לעשות מעשה שכולו מזוקק לשם שמים'...

אז עד הביקור הבא שזכינו לו, בו חזר מרן הרב שך זצוק"ל וענה את התשובה בהרחבה... לי כבר היתה תשובה מרבי מתתיהו'...

מי שהכיר את המשגיח, הגאון הצדיק זצוק"ל, יודע עד כמה כל מהותו היתה כולה טהורה. למרות ניסיונות שונים, וחיים לא פשוטים, ובודאי שהיה יכול בגילו המופלג ובמצבו החולני להקל מעצמו את עול הובלת המערכה הזאת בערוב ימיו, ובכל זאת, **אש ה'מי לה' אלי בערה בעצמותי, והוא זכה והנחיל לדור כולו אוצרות חיים שהן הן יהוה את העוון שיבטיח את הישרדותו של העם בגלות הקשה הזו.** רואים בחוש איך דבריו של מרן הרב שך התקיימו בו, בודאי בזכות נקייתו הרבה בכל דרכיו.

קשה לחשוב על מציאות בה אבד לעולם צדיק שכל כולו והויתו היתה זכות לעולם כולו להתקיים, המשגיח זצוק"ל מגיע לקבורה בשבת הזאת, בה בני ישראל 'זועקים ונאנקים' תחת הגלות.

אבל יחד עם זאת, מביאות הפרשיות הללו גם את בשורת הגאולה. העם היהודי מובטח שישרוד, גם את הגלות הזאת! אולי לא כולם,

אולי אפילו לא רוב העם,

אולי חמישית ממנו... והלוואי שלא פחות ואף יותר...

אבל אין לי שום ספק בכך, שצעידה לאור השקפתו הבהירה

תקנה הרבה חוסן ויכולת עמידה

כדי שנזכה בעז"ה להיות מאלו השרים שירה בזמן הגאולה השלמה במהרה בימינו אמן ואמן...

שוב יורד עם ישראל לגלות.

כידוע, פרשת השבוע בעם ישראל היא דרך 'לחווה' מחדש מידי שנה חלק אחר חלק בתורה הקדושה, ולקחת דברי מוסר והתעוררות מאותם פסוקים.

אז כעת, עם תחילת חומש שמות, שוב אנחנו נכנסים לגלות.

התורה הקדושה מתארת לנו איך בני יעקב, האחים ובני משפחותיהם התחילו 'לעזוב את גושן' ולהתערב בעם המצרי שסביבם. נעבור את רגעי הגלות הכואבת והקשה, דרך סיפור הגאולה - ועד הרגעים הגדולים של מתן תורה.

הרבה כח אנחנו יכולים לשאוב מהפרשות הללו.

הידיעה שהגלות, קשה ככל שתהיה - מסתיימת! בסופה של הגלות ממתינה לנו אותה גאולה ניסית, שעומדת אחר כתליו.

מדוע כל כך חשוב לנו לצרוב בתודעה את רגעי הגלות הכואבת והקשה?

משום שאמנם בורא עולם שולח לנו לאורך הדורות עוד ועוד נסיונות, אבל יש לנו הבטחה-

שבסופה של הגלות, בא תבוא הגאולה.

מי שמסתכלת 'קצת מרחוק' על מה שקורה בעולם, יכולה להרגיש ש'סוף העולם מגיע'.

העולם הרוחני אני מתכוונת...

כל הר שאנחנו מטפסים, ואיכשהו בקושי רב כובשים ומגיעים לפסגתו, מסתיר מאחוריו הר גבוה של נסיון חדש של 'לא שיערום אבותינו'.

וכאן, במקום הכואב הזה, אני מבקשת את רשותכן לכתוב כמה מילים אחר סילוקו הכואב מאיתנו של המשגיח זצוק"ל, הצדיק רבי מתתיהו סלומון זכר צדיק לברכה. אולי תעמוד לי זכות השיעורים המרוממים ששמעתי ממנו אי אז בגיטסהד בהזדמנויות מיוחדות, להביא את הדברים שיהיו לעילוי נשמתו הטהורה, ולעילוי נשמותינו כולנו...

מי שעוקבת אחרינו, ובדגש על מי שבתוכנית 'יקיר לי', יודעת עד כמה רוחו הגבוהה חופפת גם עלינו.

המשגיח זצוק"ל היה מהראשונים שזיהו את עוצמת הגלות והחושך הטמונה בעידן הטכנולוגי, זיהו וקמו ועשו מעשה.

ארגון 'הנני' בארה"ב, בארץ ובעולם כולו - הוקם על פי דברו. הוא היה זה שחזה בעין הבדולח שלו, את הצונאמי הטכנולוגי שמגיע לעולם, והורה שהדרך להינצל ממנה, היא על ידי ביסוס ההשקפה הנכונה וחיזוק ביראת שמים. המשגיח זצוק"ל הבין שהדרך היחידה להילחם במערכה הזו היא במענה רוחני ובחיזוק ביראת שמים. בהדרכתו ובהנהגתו הוקמה רשת של לימודי השקפה והכוונה נכונה להתמודדות מול הטכנולוגיה. עשרות אלפי (אולי מאות אלפי?) תלמידות 'הנני' בכל העולם, הם ההוכחה הטובה ביותר לכך שאכן זה היה 'צו השעה'.

המשגיח זצוק"ל פינה מזמנו ומסר את עקרונות ההשקפה לתלמידו שיבדלח"ט, הרב נחמיה גוטליב שליט"א, שמנחיל את התורה חשובה הזאת ומפיץ אותה ברבים באופן מעורר השתאות.

נראה שאין מילים מתאימות יותר, מאשר הציטוט מספר "וסיפון":

וישלח מתתיהו את יהודה בנו בכל ערי יהודה בסתר לאמר: מי בכם עמי, ומי לה' אלי!

יקיר לי

להכיר. באור חדש.

לע"נ הנח' אפרים נחום ב"ר חיים זאב

את העמודים הבאים אני כותבת ברגשות מעורבים. מחד - יש מאות רבות של חברות שמזדהות ומרגישות חלק ממה שמתרחש שם, ומנגד - יש אלפי חברות - שלא תמיד מזדהות, ולפעמים לא ממש מבינות על מה הרעש הזה בכלל... "די, תפסיקו לחפור עם 'יקיר לי'! אומרות בשם אחרות, מי שאומרות, ואני תוהה לעצמי: האם אכן להפסיק לחפור? ממש להפסיק? ולהפסיק גם לחרוש? ולזרוע? להפסיק גם לחצוב? ולבנות? אז הנה כאן כמה מילים, לגמרי לא שיווקיות - כי אין עכשיו שום תוכנית יקיר לי ממשית על הפרק אבל ממש בשביל השיתוף החברי... כי קורים פה דברים מדהימים, וחבל שלא להפיץ את הבשורה הזאת.

פרוייקט 'יקיר לי' הוקם על מנת לאפשר לכל עובדת להיות חלק ממסגרת חמה ותומכת של חברות המתמודדות כמוה עם אתגרי תעסוקה ושמירה על ערכים בעולם תעסוקה - ויכולות להן. אין זה סוד שהעולם המערבי חי היום בעידן ה'רשתות החברתיות'. הגל הזה כל כך שוטף כל חלקה טובה, שאין כמעט תיבת מייל אחת שחפה מכמעט טביעה במבול של מעגלים חברתיים כאלה ואחרים.

'שמורה' - בחסות מיזם 'יקיר לי' מבקשת לתת מענה לאלו המבקשות קשרים חברתיים פוריים, מעצימים וכשרים למהדרין, העובדות מדברות בעד עצמן, וגם העובדות. מיזם שכולו מושתת על תכני רוח מסוננים, ומנוהל על ידי צוות ניהולי בכיר, מלווה בנשות מקצוע מהשורה הראשונה - ומונחה על ידי טובות הכוחות מתוך 'מנחות יקיר לי' שהוכשרו במיוחד לשם כך במשך שנה שלמה. ואכן, מי שטעמה את טעם החוויה של קבוצה כזאת, יודעת שאכן - אין הרבה חוויות שמשותות לעוצמה הזאת, שבשייכות לקבוצה פרונטלית, אמיתית - ומבקשת אמת.

השנה שהתחילה בצילה ולצידה של המלחמה, ממשיכה ברוך ה' בכוחות מתוגברים. לצד פתיחת 20 קבוצות בכמעט עשר ערים בארץ, אנחנו ממשיכות עם קבוצות ובפעילות: בטבריה, בגבעת זאב, באלעד, באופקים, בנתיבות ועוד היד נטויה...

ובנימה אישית? החלום שלי שלכל אחת ב'שמורה' תהיה קבוצת 'יקיר לי' שכיף לה להיות שייכת אליה, נגיש גיאוגרפית וגם תקציבית... אני מאמינה בכל לב שזה יכול לקרות! איך אומרים היום? בעז"ה ה'יחד' ינצח!!

מאחלת בקרוב ממש לכל אחת ואחת את ה'יקיר לי' שלה!!
לאה

נתיבות

המהפכה השקטה בדרום / מירי צוריאל

אני אוהבת מהפכות, כאלה שמתרחשות מתחת לפני השטח, מכות גלים מעליו. משנות מציאות. כזו התחילה המהפכה בדרום. סתם שיחה של מוצאי שבת בין שתי אחיות. ומה את אומרת? אולי נדבר עם 'שמורה' שיתפחו בדרום את הפעילות?

המצב בארץ לא קל, המון כאב שנמצא באלפי בתים. צובע את החיים במן קדורניות אפורה. מה יהיה? ואיך? ומי יודע מה ילד יום?

החיים גם הם מאתגרים, דורשים, תובעניים, טובעניים. והייתה גם את 'שמורה' מפציעה, צובעת הכל בגוונים של אור, של עתיד

הזמנו כמה נשות חינוך ומנהלות סמינר לדון בסוגייה הכואבת של עבודה. ומחירים שצריך לשלם בעקבותיה. על כמה שהסמינרים משקיעים כח, משאבים, כסף בשביל לגדל בנות לבתים של תורה. מגיעה העבודה ומה נשאר? אם נשאר...

לאחר מכן נערכנו למפגש 'יקיר לי' בנתיבות. מפגש ספונטי, ראשוני מסוגו. לא האמנתי. זה היה מרגש. הגיעו נשים. לא 'רבניות' לא מרצות דגולות. סתם. נשים חמודות כאלה. גרפיקאיות, מטפלות, מזכירות, היו להם דיבורים של אמת. כאלה שנכנסים עמוק אל הנשמה. מאירים אותה.

דיברנו על משרות, על כל מיני תובנות שצצו לנו, על הסכנה במקומות עבודה.

היה משהו טוב ונעים כזה באווירה. משהו מאפשר. לא 'עף על עצמו' לא מתיימר לחנך.

משהו שגורם לרצות להישאר.

אז שמורה נמצאת עכשיו גם בדרום. בעצם, כולנו ב'שמורה'

יום ראשון יט' בטבת היה עבורי יום של התרוממות רוח במלוא מובן המילה. חיכיתי יחד עם קבוצה מופלאה של נשים ובנות לפגוש אצלינו בנתיבות 'דרישת שלום' חיה מהחזון והיוזמה הגדולה של אחד המפעלים הכי רגישים וחכמים שיש לנו היום. זה היה מפגש המשך לעובדה המרגשת שיש לנו 'שמורה' גם בנתיבות. התרגשתי באמת.

במהלך השעות שקדמו למפגש ניסיתי לעמוד על טיבה של ההתרגשות הזו. התרגשות המהולה בהערצה לכל החזון והיוזמה, ולזכות להיות חלק ממפעלי ה'שמורה' שלא טרחתי להסתיר, להיפך.

ואלו היו התובנות בהן שיתפתי את כל מי שישבה אצל רחלי בסלון: בימים אלה, כמו כל המטפלות הפרא רפואיות ומורות החנ"מ, גם אני כותבת תוכניות תל"א טיפוליות לתלמידים בחינוך המיוחד. קודם לכן ערכתי תצפיות ואספתי מידע רב ככל שיכולתי, הכל כדי לדייק בהצבת המטרה הטיפולית אותה אנסה אי"ה להשיג בטיפול הרגשי בחודשים הקרובים לרווחתו של המטופל.

האתגרים שונים ומגוונים, אין שני ילדים עם אותו פרופיל של צרכים, לכל ילד הדרכים הייחודיות והשפה המתאימה לעבוד איתו על הקשיים ולנצח.

אולי לכן, מהחוויה הפרטית הזו אני מקבלת את החומרים של ה'שמורה' בהערצה.

בלי פרוטוקול מסודר, ועם מטופל בעל אלף פרצופים, השמורה מוצאת אינסוף דרכים לטפל ביצר הרע שלא היה כמותו בשום זמן אחר. ממש כמו בכתבת תוכנית טיפולית הסוקרת מאפיינים, לוקחת בחשבון נתונים סובייקטיביים, מוקדי כוח ומוקדים לחיזוק וסוללת את הדרך לשינוי ולפתרון כך כל אחת מהתוכניות המופלאות של 'השמורה'.

היצירתיות והמעוף, הרגישות הדקה והתמרונים הפסיכולוגיים בהגנה על הנשמה שה'שמורה' מציעה לכל מי שמעוניינת לחולל שינוי או להזהר ממנו, עולים על כל דמיון. עם כל גליון שמגיע וכל מבצע מדויק ומתוחכם שעולה לאוויר הערכתי למפעל האדיר הזה הולכת ומעמיקה.

ה'שמורה' היא התוכנית הטיפולית הכי רגישה והכי מתקדמת בעולם. היא מנתחת באיזמול את המקומות העדינים ביותר שבנפש ויש לה כל כך הרבה דרכים להקל על קושי הכרוך במעברים ובשינויים.

בזכותה יבוא משיח צדקנו וימצא אותנו הרבה הרבה יותר ראויות לו רק לחשוב חלילה מה יכול היה לקרות וכמה אבק היה מכסה לנו את הנשמה בהעדר תוכניות טיפול מסודרות.

זה למה יום ראשון יט' בטבת היה לי יום של התרוממות רוח גדולה.

3. כ. לאורה מנחמית

ירושלים רמות, נוה יעקב, בית וגן, עצמאיות, בחורות, גבעת מודיעין- עלית, ביתר, רחובות, פתח תקוה, אחיסמך

גבעת זאב

מקום חדש נולד, משפחות משפחות העולם הגברי התגבש לו צ'יק צ'ק, מתפללים ומתפלפלים יחד, קידושים, ושלוש זוכרים, הווי וקהילה. והנשים?
הנשים נפגשות בגינה, במעון, בספסל, במכולת, במעלית, ברחוב, מספיק, לא? כנראה שלא,
גבעת זאב צמאה למשהו 'יותר', מסגרת שתיתן שייכות, קשר וחוויה שיח שהוא קצת יותר מהפרלמנט בגינה, ומקום לעצור בו מהגלגל המהיר של החיים, להתבונן בהם רגע, להבין מה. למה. איך.
היו יוזמות שניסו לעשות משהו, הצליחו יותר או פחות, רבות הביעו עניין, רצו שייכות. ניסו ליצור מסגרת, הצליחו כמעט אבל בלי גב, וכתפיים רחבות, ההצלחה הזו התנדנדה והלכה לה. כמעט.

למקום הזה הגיעה שמורה, יונה יציבה, בשורה בפיה. נפגשנו כ-100 נשים, חולמות על יותר לאה ריגשה את כולנו עד דמעות ספרה על הדרך, על היוזמה, על יד ד', על ההיקף, על היכולת הטעימה אותנו במתיקות של יקר לי נתנה לנו להבין, ש-כן. זה מה שחיפשנו. פתחה דלת, אמרה - בואו! באנו, נשים, מהגינה, מהספסל, מהמעלית לקבל יותר. 2 קבוצות יקר לי, נעים להכיר :) ואור חדש תודה לאה!!!

ז. י. שמואל זינגר, א.ד.

זאב 📍 בני ברק מכבי, נתיבים 1, נתיבים 2 📍 בית שמש 📍 חיפה 📍 רכסים 📍 טבריה 📍 נתיבות 📍 בקרוב: אלעד, אופקים ועוד

12:03: יצאתי מהעבודה מוקדם. טיפול שורש, אל תקנאו.

פרילוי

מסע שורשים -

דע מאין באת:

לגילאי 3-6:

דוד שלי שוטר.

אבא שלי בנה את הגינה הזאת.

אמא שלי תגיד לאמא שלכם.

לגילאי 6-10:

אח שלי כבר יודע ללכת.

אבא שלי עובד בעירייה.

סבתא שלי גרה באמריקה.

לגילאי 10-18:

אמא שלי חברה של המורה.

דוד שלי כתב את הספר הזה.

סבא רבא שלי היה ניצול שואה.

לגילאי 18-40:

גיסי יסדר את זה עם הפיקוח.

אני אדבר על זה עם בעלי.

כן, אנחנו קשורים לגריינימן.

לגילאי 40+:

אמא שלי היתה אישה גדולה.

ככה אבא שלי היה אומר.

כן, דורפמן היא הבת שלי.

פרילוי

לכל דבר יש סיבה. לכל סוף יש התחלה. לכל טעות יש נקודת מוצא וכל שריטה יודעת היום לומר בקול צרוד שאל תראו אותה ככה, סבתא רבא שלה היתה טראומה.

פעם. בעיירה בקראקא או משהו כזה.

הכל מתחיל מהשורש. זו בוטניקה פשוטה שמסדרת את הדברים במקומם לאורך שרשרת המזון ופותרת את כל הבעיות ומביאה חמלה ורוך לעולם כי אי אפשר באמת לבעוס על אגרטל מנופץ אם הולכים אל השורש.

השורש הוא שהוא לא נשבר סתם, הוא נשבר כי מישהו בעט אותו לכיוונו של מישהו לצורכי קטטת אחים סוערת.

גם על הקטטה אי אפשר לבוא בטענות, הרי יש לה שורש. השורש זה שהוא התחיל. והוא התחיל כי הוא השני התחיל קודם, והוא השני התחיל קודם כי הוא הראשון התחיל הראשון. כמה שהכל מובן עכשיו.

הוא הראשון שהתחיל ראשון לא יבוא על עונשו, חלילה. עונש הוא סעיף מיושן של אימהות בלתי מפותחות. אימהות מפותחות יודעות שיש שורש לכל דבר, וילד לעולם לא מרביץ סתם.

הוא מרביץ כי הוא מרגיש צורך.

הוא מרגיש צורך כי יש בו - בו ולא לו - תיסכול.

וישבו תיסכול כי הוא לא מצליח לבטא את כישוריו, והוא לא מצליח לבטא את כישוריו כי לאמא מסוימת אין זמן לשחק איתו משחקים דידקטיים, שזו תוצאה של עבודה קשה שהיא תוצאה של נורמה חברתית שהיא תוצאה של חור בקוטר מסוים בארנק שהוא תוצאה של קיצוצים שהם פועל יוצא של רפורמות כספיות שהן תולדה של ממשלה ימנית מידי ושמאלנית מידי ולהפך.

הכל פוליטיקה בסוף. עזבו.

פרילוי

דוקטור: (מזמזמת).

דוקטור: (מוציאה כפפות).

דוקטור: ועכשיו נעשה הרדמה קטנה!

אני (בולעת רוק): אין בעיה.

דוקטור: רק לא לזוז. אני לא רוצה

לפגוע לך בעצב.

אני (חושקת שיניים): אין בעיה.

דוקטור: ולא לדבר. אני לא רוצה

לפגוע לך בבסיס הלשון.

אני (מאבדת בטחון): יש כזה דבר?

דוקטור (מפחידה): לא לדבר!

אני: שליחה.

דוקטור (עליזה): אם כואב לך תרימי יד.

מחט: דקירה.

דוקטור: כואב?

אני: אהה.

דוקטור: לא לדבר אמרתי!

מחט: חופרת.

דוקטור: כואב?

אני: מממממ!

דוקטור: לא לזוז אמרתי!

מחט: עושה דברים אימים.

אני: (מרימה יד רועדת).

דוקטור: תזיזי את היד רגע, חמודה.

מחט: יצאה מהצד השני לדעת?

אני: (מנפנפת בידיים בהיסטריה).

דוקטור: עוד רגע וזה נגמר.

מחט: הורגת אותי לצמיתות.

נצח: עובר.

אני (רואה כוכבים, נקודות ואת כל חיי בסרט):

דוקטור: סיימנו עם הסתימה הזמנית.

אני: ???

דוקטור: ועכשיו תקבעי תור לטיפול שורש.

מחשבה טובה.

ריצה בוקרים
מחשבות בלילות
ורצון להיטיב
לעשות
להיות
והרהור שקט
בין מחשב למרק
לאתמול
למחר
לשחיקה
עד אבק

ויודע מחשבות
ברחמים,
מאסף
שיח כליות
למעשה מצרף
ועלה בו שרף
והיה לענף
טוב
ומופת
להעיד
מעלת
בעלת
מחשבה
וזכחה,
כי היתה היא-
טובה.

חזקה
בתעסוקה

מבית שמורה

דיוור ממוקד לרבבות עובדות הצעות עבודה, קורסים ומידע מגוון בנושאי תעסוקה

לפרסום במדור: kehila@shmura.org

”
200 עצמאיות
נירשמו
לקורס
ל'עסקים
צומחים'
”

”
כמות הכניסות
באותו יום
של הפרסום
אצלכם היתה
אדירה!
”

”
פרסום
אחד הביא
לי 50
הרשמות!
”

”
רוב הנרשמות
שלנו הגיעו
דרך הפרסום
שלכם!!!
”

”
פרסמתי 'דרושים' בערוצים
המקובלים ללא תוצאות.
פרסום אחד ב'חזקה
בתעסוקה' הניב 180 פניות -
10 מתוכן מתאימות ממש!!!
”